

แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ศักดา ธรรมภักดี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** แนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของ
โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อผู้วิจัย นายศักดิ์ ธรรมภักดิ์ รหัสนักศึกษา 624140107

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการป้องกัน แก้ไขปัญหา และหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครู และผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 113 คน และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สรุปได้สอดคล้องกันว่า สถานศึกษาควรจัดประชุม วางแผน และออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้เรื่องยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกด้าน พร้อมขอความร่วมมือจากชุดปฏิบัติการด้านยาเสพติดในระดับท้องถิ่นและจังหวัด เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหา นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ส่งเสริมกิจกรรมโครงการสถานศึกษาสีขาวและเพิ่มความร่วมมือกับชุมชน รวมถึงสร้างเครือข่ายข้อมูลยาเสพติดระหว่างโรงเรียนในอำเภอ และจัดกิจกรรมที่มีข้อมูลครบถ้วนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาการบริหาร, การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด, โรงเรียนขยายโอกาส

Independent Study Title: Development of Drug Prevention Management and Problem Solving in Educational Institutions of the Opportunity Expansion Schools in Sai Ngam District, Kamphaeng Phet Province

Researcher: Mr. Sakda Tammapak **Student ID:** 624140107;

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration)

Advisors: Dr. Poompipat Rukponmongkol, Associate Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

This study aimed to develop drug prevention and problem-solving administration in educational institutions of the Opportunity Expansion Schools in Sai Ngam District, Kamphaeng Phet Province. The objectives were to study the conditions and problems of drug prevention and solution management and to explore approaches for improving such management in educational institutions of the Opportunity Expansion Schools in Sai Ngam District, Kamphaeng Phet Province. The study employed a quantitative method using questionnaires collected from 113 school administrators and teachers. The data were analyzed using mean and standard deviation. In addition, qualitative data were collected through group discussions with 17 experts and analyzed using content analysis and frequency distribution to determine priorities.

The research findings revealed that the overall administration of drug prevention and problem-solving in the Opportunity Expansion Schools was practiced at the highest level. From the expert interviews, the consistent opinions emerged, and they suggested that educational institutions should conduct the meetings as well as plan and design comprehensive drug awareness activities. They should also seek collaboration from local and provincial drug task forces to raise student awareness against drug. Furthermore, it was recommended that school administrators should assign homeroom teachers to communicate with parents and encourage family involvement in drug prevention. The findings also emphasized the importance of promoting White School Project Activities to enhance community collaboration, establish drug information network among schools in the district, and organize well-informed activities for the efficiency of sustainable drug prevention efforts.

Keywords: Guidelines Development, Drug Prevention Management, Schools

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ด้วยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ที่ให้คำปรึกษาและ
ช่วยเหลือ แนะนำ อย่างดียิ่ง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และ
ประสบการณ์ ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาในการตรวจ คุณภาพ
เครื่องมือและให้ข้อชี้แนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ดังรายนามที่ปรากฏในการศึกษา ค้นคว้า
อิสระฉบับนี้ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอำเภอไทรงามที่ให้ความอนุเคราะห์ในการ
เก็บข้อมูลในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์
เพื่อ หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของ
โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง
ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ครอบครัว เพื่อน และกัลยาณมิตรทั้งหลาย ที่มีส่วนใน
การช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด และสุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น สาขาบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืองานการศึกษา ค้นคว้าอิสระนี้
สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชา
ในพระคุณของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และ
สนับสนุนการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ

ศักดา ธรรมภักดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร.....	10
การดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน.....	12
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร...	59
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร...	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร.....	67
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาค้นหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร.....	75
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร.....	81
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	86
วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	109
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	127

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	133
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์.....	135
ภาคผนวก จ หนังสือราชการติดต่อประสานงาน.....	138
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 60
2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ การทำงาน วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา..... 66
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม..... 67
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้..... 68
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน..... 70
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในสถานศึกษา..... 71
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในสถานศึกษา..... 73
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยความสะดวก..... 74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชรจากผู้บริหาร และครู ด้านการสร้างการรับรู้..... 76
10	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน..... 77
11	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา..... 78
12	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา..... 79
13	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการอำนวยการ..... 80
14	แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้..... 81
15	แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน..... 82
16	แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา..... 83
17	แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา..... 84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

18	แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยการ.....	85
----	--	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมายที่มีในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนอย่างมากมาย ปัญหาเสพติดนั้นได้แทรกซึมเข้าไปในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงทำให้ในแต่ละปีรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อปราบปรามและแก้ไข ปัญหาเสพติดเป็นจำนวนเงินมหาศาลในการที่จะแก้ปัญหาเสพติด อีกทั้งเสียงบประมาณในการ บำบัดผู้ที่ติดยาเสพติดให้อาการหายเป็นปกติ โดยปัญหาการติดยาเสพติดในปัจจุบันของประเทศไทย นั้นเกิดจากความคึกคะนองของเยาวชน ความอยากรู้อยากลอง และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เพื่อน ด้วยเหตุดังกล่าว ปัญหาเสพติดจึงต้องเร่งแก้ไข โดยอาศัยความร่วมมือจากคนในครอบครัว โรงเรียน รวมถึงชุมชนที่อยู่อาศัยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น ให้ความรู้เรื่องของยาเสพติดและ โทษแก่เยาวชน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดประสิทธิภาพ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 1)

รัฐบาลได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 เป็นแผนระดับที่ 3 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นประเด็นภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษา ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ แนวทางการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด โดยแผนย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง กำหนดเป้าหมาย เพื่อเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างจริงจังให้หมดไปให้หมดไปให้หมดไป (ภายใน 10 ปี) พร้อมทั้งพัฒนากลไกเฝ้าระวังแจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของ ชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการพัฒนาประเทศ ตามที่บัญญัติ

ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์และระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน วางแผนบูรณาการในการแก้ไขปัญหาตามลำดับความเร่งด่วนของปัญหามีการติดตามตรวจสอบที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนพัฒนากลไกในการเฝ้าระวังแจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและอาจจะเกิดขึ้นใหม่ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพโดยมีกระทรวงกลาโหม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นเจ้าภาพในภาพรวม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563, หน้า 1)

ปัญหายาเสพติดถูกจัดอยู่ในความมั่นคงที่ต้องได้รับการแก้ไขในระดับสำคัญเร่งด่วน จึงถูกบรรจุอยู่ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ แนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการต่อยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2563-2565 คือ ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหความมั่นคงในปัจจุบันดีขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 และในปีพ.ศ. 2566-2580 คือ ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563, หน้า 8)

จากแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558-2562 พบว่ากลุ่มผู้เกี่ยวข้องรายใหม่ยังคงเป็นปัญหาหลักในอนาคต ซึ่งมีสัดส่วนสูงทั้งในกลุ่มผู้ค้าและกลุ่มผู้เสพ แม้ว่าจะมีแนวโน้มสัดส่วนลดลงแต่ในกลุ่มผู้เข้าบำบัดรักษายังมีไม่ต่ำกว่า 3 ใน 5 ขณะที่กลุ่มผู้ต้องหาไม่ถึงร้อยละ 70 โดยกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี ถือเป็นกลุ่มหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งพบทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษาเป็นสองกลุ่มที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ หากสามารถผลักดันให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนต่อถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ จะทำให้อัตราการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง กลุ่มเยาวชนหญิงอายุ 15-19 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงทั้งการมีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว ผลจากการวิจัยระบุว่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558, หน้า 1)

เยาวชนนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15-19 ปี พบว่ามีถึงร้อยละ 77.7 ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพยาเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่ชอบมั่วสุมในร้านเกม อินเทอร์เน็ต การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด/ใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราว เป็นต้น ขณะที่พื้นที่เสี่ยงที่ต้องให้

ความใส่ใจควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด คือ สถาบันเงิน/สถานบริการ หอพัก และร้านเกมอินเทอร์เน็ต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558, หน้า 12)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานที่ควบคุมการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา รวมถึงโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนอายุตั้งแต่ 5-15 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีความเสี่ยงในการติดยาเสพติด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้มีการร่วมมือกับศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดกำแพงเพชร ในการจัดตั้งนโยบายและโครงการในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังได้ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดมีโครงการโรงเรียนสีขาวในทุกโรงเรียน โดยได้ยึดแนวปฏิบัติในการบริหารงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 2)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาเสพติดเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายมิติรวมถึงการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ความแพร่หลายของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาทำให้เกิดความจำเป็นในการวางแผนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยในอดีต รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการหลากหลายมาตรการ เช่น การบังคับใช้กฎหมาย การให้ความรู้ และการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน แต่ปัญหายังคงมีอยู่ เนื่องจากการพัฒนาแนวทางป้องกันมักขาดการบูรณาการและไม่ครอบคลุมพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในกลุ่มเยาวชน อีกทั้งสถานการณ์การระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยนั้นมีการเพิ่มขึ้นทุกปี และรัฐบาลยังจัดเป็นแผนเร่งด่วนในการแก้ปัญหการระบาดของยาเสพติดในทุกปี และกลุ่มเป้าหมายของยาเสพติดคือเยาวชน นักเรียน ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอไทรงามก็เป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 2) ดังนี้

1. ด้านการสร้างการรับรู้
2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน
3. ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา
4. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา
5. ด้านการอำนวยความสะดวก

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 คน และครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 134 คน รวม 144 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. สภาพการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. ปัญหาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาในการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 2) ดังนี้

1. ด้านการสร้างการรับรู้

2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน
3. ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา
4. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา
5. ด้านการอำนวยความสะดวก

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 17 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่มีผลการประเมินโรงเรียนสีขาว ในระดับ เงินทอง และเพชร จำนวน 7 คน
2. ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 5 คน
3. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน
4. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบยาเสพติด จำนวน 2 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกองค์กร และใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ โดยในงานวิจัยนี้ หมายถึง การบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในโรงเรียน ตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้จัดโครงการและกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน โดยกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการสร้างการรับรู้ หมายถึง การสั่งสอนให้ได้ทราบถึงการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับรู้ถึงโทษพิษภัยและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจาก

ยาเสพติด โดยสื่อสารผ่านช่องทางหลากหลายในสถานศึกษา ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาไปยังเครือข่ายบุคคล/กลไกที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาและนอก สถานศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันตามความ เหมาะสมและบริบทพื้นที่

2.2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน หมายถึง การให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการ ป้องกันยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม ควบคู่กับการบูรณาการทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรม นอกหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นๆ โดยในการจัดทำแผนการเรียนการสอนสามารถปรับประยุกต์ได้ ตามบริบทและความเหมาะสม ส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีความเข้มแข็ง เป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน

2.3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้มี การระดมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ นอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาเพื่อปฏิบัติการร่วมกัน สถานศึกษาจัดให้มีการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่ม ที่มีปัญหา กลุ่มเสี่ยง (กลุ่มที่อาจมีแนวโน้มเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด) ให้สถานศึกษาเน้นการปรับ ความคิดและพฤติกรรมผู้เรียน โดยการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวก หรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตน ร่วมด้วยการให้คำปรึกษา ติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมและ การเยี่ยมบ้าน ทั้งนี้ให้สถานศึกษาสร้างช่องทางสื่อสารใกล้ชิดกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ โดยความ ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ โดยสถานศึกษา ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนต่อตามปกติ

2.4 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา หมายถึง การให้สถานศึกษาให้ ความสำคัญในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติด และอบายมุข โดยปรับเปลี่ยน ทักษะคิดเชิงบวกในการเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเพื่อการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม รวมถึงการให้โอกาสนักเรียน โดยไม่ถือเป็นการผิดของผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินโครงการภายใต้ เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีความเข้มแข็งเป็น ระบบต่อเนื่อง และยั่งยืนนำไปสู่การลดปัญหายาเสพติด และปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์แบบ องค์กรรวมในสถานศึกษา เน้นบทบาทนักเรียน นักศึกษาแกนนำในการดำเนินโครงการร่วมกับครู อาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษา แกนนำ จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับการขับเคลื่อนงาน

2.5 ด้านการอำนวยการ หมายถึง การตรวจราชการการ นิเทศ ติดตามงานของ กระทรวงศึกษาธิการ ให้บรรจุประเด็นงานยาเสพติดไว้ใน การตรวจติดตาม หรือการนิเทศงานในพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง ให้สถานศึกษารายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดจังหวัด (ระบบ NISPA) และรายงานสภาพการใช้สารเสพติดและยาเสพติดในสถานศึกษาผ่านระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (ระบบ CATAS) นอกจากนี้ให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบผลการรายงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3. สภาพการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง สถานการณ์หรือรูปแบบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน รวมถึงวิธีการบริหารจัดการ การประสานงาน และการใช้ทรัพยากรในการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4. ปัญหาการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง อุปสรรคหรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในกระบวนการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการลดการแพร่ระบาดและผลกระทบของยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. แนวทางการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง นโยบาย กลยุทธ์ และมาตรการที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อจัดการกับปัญหายาเสพติดในทุกมิติ ตั้งแต่การป้องกันการบำบัดรักษา การฟื้นฟู และการปราบปราม โดยมีเป้าหมายเพื่อลดการแพร่ระบาดและผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากยาเสพติด

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

7. ครูผู้สอน หมายถึง เป็นผู้ที่มีอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะให้กับนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

8. นักเรียน หมายถึง ผู้ได้รับการศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 อายุระหว่าง 12 ปี ถึง 15 ปี ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

9. โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร หมายถึง สถานศึกษาที่ทำการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้น อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ่อแก้ววิทยา 2) โรงเรียนบ้านโนนจัน 3) โรงเรียนบ้านโนนใหญ่ 4) โรงเรียนบ้านเนินกรอย 5) โรงเรียนหนองลวกราษฎร์บำรุง 6) โรงเรียนบ้านตอรั้ง 7) โรงเรียนสิริแก้วเจริญ 8) โรงเรียนบ้านไผ่ตาสุ่ม 9) โรงเรียนบ้านหนองแม่แตง (ธรรมศาสตร์อาสา)

10) โรงเรียนอ่อนวิมลราษฎร์วิทยา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพและปัญหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. ได้แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
3. สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการกำหนดนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อป้องกันปัญหาการใช้ยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 กระบวนการบริหาร
2. การดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของยาเสพติด
 - 2.2 ประเภทของยาเสพติด
 - 2.3 สาเหตุของการติดยาเสพติด
 - 2.4 โทษของยาเสพติด
 - 2.5 นโยบายการป้องกันยาเสพติด
 - 2.6 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
3. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - 3.1 วิสัยทัศน์
 - 3.2 พันธกิจ
 - 3.3 นโยบายและจุดเน้นการขับเคลื่อนนโยบายจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - 3.4 บริบทและปัญหายาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอไทรงาม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ความหมายของการบริหาร

ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จรรณี แก้วเอี่ยม (2556, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารหรือการจัดการเป็นกระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2559, หน้า 48) กล่าวถึง ความหมายของการบริหารจัดการ คือวิธีการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรมาบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการมาประกอบตามเทคนิคกระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อให้ได้ผลผลิตออกมาได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศุภมาส วิสัชนาม (2560, หน้า 8) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมมือกันเพื่อปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารหมายถึง การที่ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 31) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานในสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นกลยุทธ์เพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามหลักสูตร กำหนดโดยบุคลากรที่ได้รับ การพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการการศึกษา จัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมเกิดประโยชน์ ประสานชุมชนและองค์กรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของการบริหาร คือการจัดการระบบทุกอย่างในองค์กร เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของและการจัดการ รวมไปถึงในด้านการทำให้องค์กรนั้นพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ โดยมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปจึงจะเรียกได้ว่าเป็นการบริหาร

กระบวนการบริหาร

ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล (2559, หน้า 54) ได้สรุปกระบวนการบริหารของวงจรร Deming หรือกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ที่ชีวฮาร์ต (Shewhart) เป็นผู้คิด และเดมมิง (Deming) นำมาเผยแพร่ จึงเป็นที่รู้จักในนาม “วงจรร Deming” (Deming Cycle) หลักของวงจรร PDCA หรือวงจรร ของเดมมิง (Deming Cycle) คือ การปรับปรุงคุณภาพ เป็นการเดินทางไม่ใช่เป้าหมาย เพราะการปรับปรุงคุณภาพไม่มีวันสิ้นสุด วงจรรบริหารคุณภาพประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนการวางแผน (P = Plan) หมายถึง การใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรืออาจเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่ เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมาย และกำหนดวิธีการแก้ปัญหา อาจทดสอบเพื่อนำร่องก่อนก็ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ (D = Do) หมายถึง การเอาแผนไปปฏิบัติ หรือนำวิธีการแก้ไขปัญหาไปปฏิบัติ การปฏิบัติอาจทำในพื้นที่เล็กๆ เพื่อทดลองก่อนก็ได้

ขั้นตอนการการตรวจสอบ (C = Check) หมายถึง การเปรียบเทียบผลลัพธ์ โดยเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ตรงตามเป้าหมายหรือไม่

ขั้นตอนการแก้ไข (A = Act) หมายถึง หลังจากที่ได้ตรวจสอบแล้วอาจพบปัญหาหรือเห็นว่าผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ต้องแก้ไข จากนั้นก็สรุปบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานของการคิดหาวิธีการใหม่ๆ ต่อไป

กูลิค และเออร์วิค (Gulick & Urwick, 1937, อ้างถึงใน วรมน เหลืองสังวาล, 2561, หน้า 17) ได้กำหนดกระบวนการการบริหารไว้ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ หรือเรียกว่า “POSDCoRB Model” ซึ่งอธิบายตามความหมายได้ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) แนวทางหรือกลยุทธ์ (Strategies) จัดทำแผนงาน (Programs) ให้ครอบคลุมทุกแง่ทุกมุม ซึ่งทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดจัดเตรียมและจัดความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่างๆ ในหน่วยงาน เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การบริหารตัวบุคคล เริ่มด้วยการเสาะหาคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานในองค์การ และวางตัวบุคคลให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับลักษณะของงานต่างๆ เพื่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4. การอำนวยการหรือการสั่งการ (Directing) หมายถึง การกำกับสั่งงานและรู้จักหลักวิธีในการชี้แนะ ควบคุมบังคับบัญชาให้การเข้าทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การดำเนินการให้หน่วยงานมีสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงระหว่างกัน โดยมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน ประมวลสถิติงานหรือสอดส่องดูแลสภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง แผนการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงรายรับและรายจ่ายที่กำหนดจะจัดทำตามโครงการต่างๆ ในปีต่อไป โดยแสดงวงเงินค่าใช้จ่ายแต่ละโครงการและวิธีการใช้จ่ายตามโครงการนั้นๆ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารนั้นเป็นการปรับปรุงคุณภาพของการบริหารให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น และยังมีการทำงานแบบมีระบบ เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยสรุปแล้วจะมีทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ 4) ขั้นตอนการแก้ไข ในแต่ละขั้นตอนนั้นได้ครอบคลุมงานทั้งหมดของกระบวนการบริหารไว้อย่างครบถ้วน

การดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน

ความหมายของยาเสพติด

ได้มีผู้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554, หน้า 1) ได้กล่าวว่า พจนานุกรมฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่ายาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา

กระทรวงสาธารณสุข (2559, หน้า 1) ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้น

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 8 พ.ศ. 2564) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่

ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิต เป็นยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ สำหรับประเภทยาเสพติด ให้โทษชนิดต่างๆ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยประกาศของกระทรวงสาธารณสุข ได้ระบุชื่อยาเสพติดไว้ทั้งสิ้น 104 ชนิด และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก 4 ประเภท 42 ชนิด รวม 146 ชนิด ยาเสพติดชนิดเหล่านี้แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ (องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวเรียง, 2564, หน้า 8-9)

1. แบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายมนุษย์ ได้แก่

1.1 ยากดประสาท ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน เหล้าแห้ง จะทำให้ประสาทมึนชา สมองจิตใจ อารมณ์เยือกเย็นและเฉื่อยชาลง

1.2 ยากระตุ้นประสาทสมอง ได้แก่ แอมเฟตามีน ยาบ้า ยาขยัน ใบกระท่อม จะออกฤทธิ์กระตุ้นยาเร่งเร้าประสาท ทำให้เกิดการตื่นตัว กระวนกระวาย ประสาทสมองไวตัว อยู่เสมอ

1.3 ยาหลอนจิตประสาท เช่น Lysrgide (LSD) Mescaline ทำให้เกิดประสาทหลอนเห็นภาพผิดไปจากปกติ รสสัมผัสเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอวัยวะทั้งห้าของร่างกายแปรปรวน มีปฏิกิริยา ผิดไปจากความจริงทั้งหมด

1.4 ยาที่ออกฤทธิ์หลายอย่าง ทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาท และประสาทหลอน หรือยาที่ออกฤทธิ์ผสมผสานกัน เช่น กัญชา เมื่อเสพจำนวนน้อยจะเกิดอาการกดประสาท อยู่ชั่วขณะหนึ่ง ต่อไปถ้าเสพเพิ่มมากขึ้นจะกลายเป็นพิษ มีอาการประสาทหลอนต่อไปได้

2. แบ่งตามแหล่งที่เกิดของยา ได้แก่

2.1 ยาเสพติดธรรมชาติ เป็นยาเสพติดที่กลั่นหรือสกัดได้จากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิดโดยตรงที่เกิดขึ้นอยู่แล้วตามธรรมชาติหรือนำสารจากพืชเหล่านี้มาทำกรรมวิธีต่างๆ ทางเคมีแปรธาตุไปเป็นยาเสพติดต่อไปได้ เช่น ฝิ่น กัญชา กระท่อม

2.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ เป็นยาเสพติดที่ผลิตขึ้นในห้องปฏิบัติการทดลองด้วยกรรมวิธีต่างๆ ทางเคมี นำมาใช้แทนยาเสพติดธรรมชาติได้ โดยสารที่สังเคราะห์ขึ้นนั้นออกฤทธิ์เหมือนยาเสพติดจากธรรมชาติเช่นกัน เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยานอนหลับ ยาระงับประสาท เป็นต้น

3. แบ่งตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ ได้แก่

3.1 ฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่นมอร์ฟิน ทิงเจอร์ฝิ่น เฮโรอีน โคเคอิน รวมไปถึงสารสังเคราะห์หลายอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายๆ กัน

3.2 ยานอนหลับชนิดต่างๆ ที่มีผลโดยตรงต่อสมองส่วนกลางยาพวกนี้มีจำหน่ายทั่วไป เช่น ฟิโนบาปีโทร เหล้าแห้ง ซอลาเนอรัลทิวินาล รวมทั้งยานอนหลับอื่นที่ใช้บาร์บิทูเรท ได้แก่ ไบรโมคัล คลอโรล ไฮเดรทพาร์ลดีไฮด์ และยาสังเคราะห์ใหม่ๆ เช่น กลูตาไมล์ และเมตากูอาโลน

3.3 ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน และใบกระท่อม

3.4 ยาที่ทำให้ประสาทหลอน ได้แก่ กัญชา, LDS, STP, DMT, ยาเหล่านี้ทำให้ประสาทการรับรู้ของคนเราผิดไปจากเดิม รวมทั้งสารอย่างอื่นและเห็นบางอย่าง

3.5 สารระเหยต่างๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ และกาวติดเครื่องใช้ต่างๆ

3.6 แอลกอฮอล์ ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกจัดให้แอลกอฮอล์ เป็นสารเสพติดอย่างหนึ่งด้วยเพราะเมื่อดื่มจนติดแล้วจะทำให้ผู้ดื่มมีความต้องการและเพิ่มปริมาณการดื่มเรื่อยๆ อีกทั้งมีโทษต่อร่างกายเช่นเดียวกับยาเสพติดอื่นๆ

กล่าวโดยสรุปว่า ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีที่มีการปรุงแต่งหรือสกัดด้วยกรรมวิธีต่างๆ จึงทำให้เกิดประเภทย่างหลากหลาย โดยใช้วิธีสูด ดม กิน ฉีด เพื่อให้เข้าสู่ร่างกาย เมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วนั้นจะทำการส่งผลกระทบโดยตรงทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ จึงทำให้คนที่เสพยาเสพติดนั้นควบคุมสติได้ยากเมื่อเสพยาเสพติดเกินขนาดและจะทำให้ผู้เสพนั้นมีความต้องการมากยิ่งขึ้นเมื่อได้รับการเสพเป็นเวลานาน

ประเภทของยาเสพติด

ผู้วิจัยได้แบ่งยาเสพติดตามลักษณะต่างๆ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553, หน้า 8-9) ได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของยาเสพติดไว้ดังนี้

1. แบ่งได้ตามแหล่งที่เกิด ได้แก่

1.1 ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตมาจากพืช เช่น ฝิ่น พืชกระท่อม กัญชา เป็นต้น

1.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน

2. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

2.1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง ไม่เป็นประโยชน์ทาง การแพทย์ เช่น เฮโรอีน (Heroin) แอมเฟตามีน (Amphetamine) แอลเอสดี (LSD) เอ็กซ์ตาซี (Ecstasy) หรือ MDMA

2.2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไปเช่นฝิ่น (Opium) มอร์ฟิน (Morphine) โคเคน หรือโคคาอิน (Cocaine) โคเคอิน (Codeine) เมทาโดน (Methadone)

2.3 ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 ผสมอยู่ เช่น ยาแก้ไอ ที่มีโคเคอินผสมอยู่

2.4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 เช่น อะเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อะเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride) เอทิลิดีนไดอะเซเตต (Ethylidene Diacetate) ไลเซอร์จิก อาซิด (Lysergic Acid)

2.5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 4 เช่น ฝิ่น กัญชา ฝิ่นกระท่อม ฝิ่นฝิ่น (ซึ่งหมายความรวมถึง ฝิ่นฝิ่น เมล็ดฝิ่น กล้าฝิ่น ฟางฝิ่น) ฝิ่นหัดขี้ควาย

3. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ได้แก่

3.1 ยาเสพติดประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอิน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท ยาแก้ปวดประสาท เครื่องดื่มมีเมาทุกชนิด รวมทั้งสารระเหย เช่น ทินเนอร์ แล็กเกอร์ น้ำมันเบนซิน กาวเป็นต้นมัก พบว่าผู้เสพติดมีร่างกายซูบซีด ผอมเหลือง อ่อนเพลีย ฟุ้งซ่าน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย

3.2 ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ ยาบ้า ยาอี กระท่อม โคเคน มักพบว่าผู้เสพติดจะมีอาการหงุดหงิด กระวนกระวาย จิตสับสนหวาดระแวง บางครั้งมีอาการ คลุ้มคลั่ง หรือทำในสิ่งที่คนปกติไม่กล้าทำ เช่น ทำร้ายตนเองหรือฆ่าผู้อื่น เป็นต้น

3.3 ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี และหัดขี้ควาย เป็นต้น ผู้เสพติดมีอาการประสาทหลอน ฝันเพื่อง เห็นแสงสีวิจิตรพิสดาร หูแว่ว ได้ยินเสียงประหลาด หรือเห็นภาพหลอนที่น่าเกลียดน่ากลัว ควบคุมตนเองไม่ได้ในที่สุดมักป่วยเป็นโรคจิต

3.4 ยาเสพติดประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน คือ ทั้งกระตุ้นและหลอนประสาท ร่วมกัน ได้แก่ กัญชา ผู้เสพติดมีอาการหวาดระแวง ความคิดสับสนเห็นภาพลวงตา หูแว่ว ควบคุมตนเองไม่ได้และป่วยเป็นโรคจิตได้

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดแบ่งยาเสพติด ออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

4.1 ประเภทฝิ่น หรือมอร์ฟิน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟิน เช่น ฝิ่นมอร์ฟิน เฮโรอิน เพติดีน

4.2 ประเภทบาบิบูเรต รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคบาร์บิทัล อะโมบาร์บิทัล พาราดีไฮด์ เมโปรบาเบท ไดอาซีแพม คลอไดอาซีพอกไซด์

4.3 ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้

4.4 ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน เดกซ์แอมเฟตามีน

4.5 ประเภทโคเคน เช่น โคเคน ใบโคคา

4.6 ประเภทกัญชา เช่น ใบกัญชา ยางกัญชา

4.7 ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระท่อม

4.8 ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เมสคาลิน เมล็ด มอร์นิ่ง

โกลี ต้นลำโพง เห็ดเมาบางชนิด

4.9 ประเภทอื่นๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทใดได้ เช่น ทินเนอร์

เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด บุหรี่

5. แบ่งตามชนิดของสารหรือยาเสพติดให้โทษ

5.1 ผื่นหรืออนุพันธ์ที่เสพติด คือ ผื่นสุกได้จากการนำยางผื่นสุกที่เก็บเป็น (สีน้ำตาล) นิยมสูบด้วยกล้องหรืออาจกินในรูปของผื่นก้อนมีฤทธิ์ในการกดประสาทส่วนกลาง เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน โคเคอีน เพธิดีน ผลที่ได้รับจากการเสพจะกดประสาทรับรู้ความรู้สึกส่วนสมองทำให้ มึนงง และสมองเสื่อม ความตั้งใจเสื่อม กดศูนย์ประสาทหายใจ ทำให้หายใจช้าลง คลื่นไส้อาเจียน ออกฤทธิ์ต่อประสาทไขสันหลังทำให้เกิดอาการกระตุก ออกฤทธิ์ต่อระบบทางเดินอาหาร ทำให้ กล้ามเนื้อลำไส้หดตัวท้องผูกออกฤทธิ์ต่อระบบขับถ่ายปัสสาวะทำให้กล้ามเนื้อกระเพาะ ปัสสาวะ หดตัว ถ่ายปัสสาวะลำบาก ออกฤทธิ์ต่อระบบไหลเวียนของโลหิต ลดความสามารถในการไหลเวียน ของโลหิต

5.2 มอร์ฟิน ลักษณะสีขาวนวล ไม่มีกลิ่น รสขมจัด ละลายน้ำได้ง่าย นิยมเสพ โดยการละลายน้ำฉีดเข้ากล้ามเนื้อที่สะโพกหรืออาจเสพโดยการกินในลักษณะผงยาบรรจุแคปซูล ฤทธิ์ของมอร์ฟินแรงกว่าผื่น 8-10 เท่า ทางารแพทย์ใช้เป็นยาระงับอาการปวดที่รุนแรง เช่น อาการ ปวดหลัง ผ่าตัด คุณสมบัติที่เป็นพิษของพวกมอร์ฟินที่ได้มาจากผื่นนี้เกิดขึ้นสองประการ คือ เกิดพิษ เฉียบพลันเนื่องจากใช้ยาเกินขนาดซึ่งจะทำให้ถึงแก่ชีวิตทันที กับพิษจากการใช้ยาเป็นระยะเวลานาน สำหรับพิษจากการใช้ยาเป็นระยะเวลานานนั้นจะทำให้เกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการทางร่างกายจะเริ่มเกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับทุกๆ 4 ชั่วโมง เมื่อใช้ไปเรื่อยๆ นานเข้าจะทำให้ร่างกายเกิดความต้านทานยา ทำให้ต้องเพิ่มปริมาณของยามากขึ้นเรื่อยๆ

5.3 เฮโรอีน มี 2 ชนิด คือ เฮโรอีนบริสุทธิ์และเฮโรอีนผสม ในปัจจุบันเฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่ร้ายแรงที่สุดมีฤทธิ์แรงกว่ามอร์ฟิน 4-8 เท่า และแรงกว่าผื่น 30-80 เท่า การเสพ เฮโรอีนเพียง 1-2 ครั้ง ก็อาจติดได้และถ้าได้เสพ 3-4 ครั้ง จะติดเกือบทุกคน

5.4 ยานอนหลับที่มีผลโดยตรงต่อระบบส่วนกลางอื่นๆ สารเสพติดชนิดนี้ ได้แก่ ฟีนobarบิทัล เพนโตบาร์บิทัล เซโคบาร์บิทัล แอมโมบาร์บิทัลหรือเรียกว่า “เหล้าแห่ง” ไอ้แดง ปัสสาวะแดงหรือเสื่อแจ็กเก็ตสีเหลือง เป็นต้น ผลที่ได้จากการเสพยาชนิดนี้จะทำให้มึนงง พุดไม่ชัด มีอาการมึนเมาตลอดเวลา อาการที่เกิดจากการเสพยาเสพติด ถ้าเสพยาจำนวนน้อยรู้สึก

ผ่อนคลาย ถ้าเสพมากจะรู้สึกง่วงนอนมาก ไม่สนใจสิ่งใดๆ เดินไม่ตรง ทรงตัวไม่อยู่ พุดไม่ชัด พุดลิ้นพันเหมือนเมาสุรา ลักษณะผู้ติดยา จิตใจหดหู่ หงุดหงิด ชอบทะเลาะวิวาท ก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบชั่วดี เกิดความกล้าไม่กลัวตาย พืชของยานี้ก่อให้เกิดความโน้มเอียงที่จะทำร้ายตัวเอง

5.5 ยากระตุ้นประสาทส่วนกลาง ยากระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน

“ยาม้า ยาขยัน” กระต้อม เมทแอมเฟตามีน หรือโคเคน ผลที่ได้รับออกฤทธิ์ต่อประสาทส่วนกลาง เช่น กระตุ้นให้ทำงานทำให้ตื่นเต้น อยากทำงาน เหนื่อยน้อยลง ทำให้สุข ทำให้ไม่อยากอาหาร แต่เมื่อสมองถูกกระตุ้นนานๆ ทำให้สมองออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนปลายหรือประสาทอัตโนมัติ ทำให้กระตุ้นการทำงานของหัวใจหัวใจเต้นเร็ว ปริมาณเลือดสูบออกจากหัวใจมีมาก ความดันโลหิตสูง ต่อมาระยะหนึ่งมีปฏิกิริยาให้หัวใจเต้นช้าลงได้ มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกครึกครื้น พร่าเพ้อ ประสาทหลอน เมื่อเลิกใช้แล้ว จะซึมเศร้าอย่างหนัก กลับใน ถ้าใช้ติดต่อกันร่างกายจะอ่อนเพลียเมื่อหมดฤทธิ์ ยาจะตัวสั่น ตึงเครียดอาจหมดสติและตายได้

5.6 ยาหลอนประสาท เช่น กัญชา แอลเอสดี ผลที่ได้จากการเสพยาจะมี

อาการเปลี่ยนแปลงทางการรับรู้ ประสาทหลอน พุด เพ้อ วิงเวียนมีนเมา อาการที่เกิดจากการเสพยาแอลเอสดี เมื่อเสพจะมึนเมาความดันโลหิตสูง ม่านตาขยาย มือเท้าสั่น ประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา ประสาทรับรู้ความรู้สึกแปรปรวนผิดปกติ กัญชาเมื่อเสพแรกๆ จะกระตุ้นประสาท จะรู้สึกครื้นเครงและสนุกหัวเราะง่าย ถ้าสูบบ่อยๆ เกิดอาการประสาทหลอน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ลักษณะผู้ติดยาไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ อารมณ์อ่อนไหวง่าย ความคิดเลือนลอย การรับรู้ภาพพื้นเพอื่น ตัดสินใจผิดพลาด กล้ามเนื้อสั่น มือเท้าเย็น กระสับกระส่าย ตื่นเต้น คุ่มสติไม่อยู่ เป็นโรคจิตได้ง่าย

5.7 สารระเหย เช่น กาวติดเครื่องเล่น ฟีนเนอร์ น้ำยาทำความสะอาด เบนซิน

ทาโซลีน ผลที่ได้รับจะมีมึนเมา เอะอะ สายตาพร่ามัว พุดไม่ชัดตะกุกตะกัก ซึม อาการแทรกซ้อนทางร่างกายบางชนิด ทำลายตับ เม็ดโลหิต ระบบประสาทส่วนกลางและไตโดยตรงต่อกล้ามเนื้อหัวใจ บางรายมีผลกระทบต่อการหายใจ ถ้าเสพเสมอๆ ทำให้สมองเสื่อมได้และตายได้เช่นกัน ถ้าใช้ในปริมาณที่มาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประเภทของยาเสพติดนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ยาเสพติดธรรมชาติ และยาเสพติดสังเคราะห์ 2 ประเภทนี้จะครอบคลุมได้ครบถ้วนของยาเสพติด ทำให้แบ่งประเภทได้อย่างชัดเจน และอาการของยาเสพติดทั้ง 2 ประเภทนี้ก็มีโทษที่เหมือนกัน มีการทำลายระบบประสาท ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ เหมือนกัน

สาเหตุของการติดยาเสพติด

ได้มีผู้กล่าวถึงสาเหตุของการติดยาเสพติดไว้ดังนี้

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2557, หน้า 1) กล่าวว่า สาเหตุของการติดยาเสพติด มีดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย

1.1 การจัดหาหรือซื้อสารเสพติดด้วยตนเองเนื่องจากมีอาการเจ็บปวดทาง

ร่างกาย

1.2 พวกรักษาตนเอง เช่น ประสบอุบัติเหตุแพทย์ให้ยาระงับปวดอยู่ชั่วขณะหนึ่ง ภายหลังใช้ยาโดยไม่ปรึกษาแพทย์เพื่อช่วยตนเอง เลยทำให้ติดยาโดยไม่ตั้งใจ

2. ทางด้านจิตใจ

2.1 พบบุคลิกภาพผิดปกติ เช่น ต่อด้านสังคม ก้าวร้าว ชอบพึ่งพาผู้อื่นแยกตัวเองหรือซึมเศร้า

2.2 พวกที่มีความกังวลใจ หวาดกลัว หรือป่วยเป็น โรคประสาทหรือจิตมีอาการนอนไม่หลับ มักใช้ยาเสพติดระงับความรู้สึกจึงทำให้ติดได้

2.3 สภาพครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ไม่เข้าใจกัน เด็กขาดความอบอุ่น หรืออบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง หรือมีคนในครอบครัวติดสารเสพติด

3. ทางด้านสังคม

3.1 ถูกเพื่อนชวน อยากรลอง

3.2 อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับพวกสารเสพติด

3.3 ความกดดันทางสังคม เช่น มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ไม่มีงานทำ

ด้วย

สารที่ปรากฏในธรรมชาติก็ดี หรือที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นก็ดี บางอย่างจะมีคุณสมบัติที่ทำให้ผู้ที่ใช้แล้วไม่ประสงค์ไปใช้อีก และบางอย่างก็ทำให้ผู้ใช้อยู่เสียๆ ไข้ๆ ได้ ไม่ใช่ได้ แต่ก็มีการบางอย่างที่มีฤทธิ์ทำให้ผู้ใช้ชอบกลับไปใช้อีกหรือใช้บ่อยๆ จนติดได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในปัญหาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553, หน้า 8)

1. ประเภทของยาเสพติด

ในบรรดาสารหรือยาที่ทำให้ปัญหาการติดยานั้น องค์การอนามัยโลกได้จัดแยกไว้เป็น 9 ประเภท คือ

1.1 แอลกอฮอล์ (Alcohol) ซึ่งเป็นส่วนผสม สำคัญในเครื่องดื่มบางชนิด เช่น เหล้า เบียร์

1.2 แอมเฟตามีน (Amphetamine) เป็นสารสังเคราะห์ รวมทั้งสารที่มีโครงสร้างและฤทธิ์แบบเดียวกัน

1.3 บาร์บิทูเรต (Barbiturate) และยานอนหลับต่างๆ

1.4 กัญชา รวมทั้งผลผลิตจากต้นกัญชาในรูปแบบต่างๆ

1.5 โคเคน (Cocaine) และใบโคคา (Coca)

1.6 ยาหลอนประสาทมีอยู่หลายชนิด เช่น แอลเอสดี (LSD)

1.7 แคต (Khat) เป็นพืชที่ใช้เป็นยาเสพติด อยู่ในทวีปแอฟริกา

1.8 ฝิ่น และอนุพันธ์ของฝิ่น รวมทั้งสารสังเคราะห์ที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกัน

1.9 น้ำมันระเหย ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันผสมสี อะซีโตน (Acetone) และยาสลบบางชนิด ในรายการขององค์การอนามัยโลกไม่มีพืช กระเทียม ซึ่งเป็นพืชเสพติดตามกฎหมายไทยด้วย

2. ฤทธิ์ของวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่มีผลทำให้ผู้ใช้ติดยาได้นั้น มีผลต่อจิตใจในแบบต่างๆ ได้ 5 แบบ คือ

2.1 การบรรเทาความเจ็บปวด ซึ่งอาจเป็นจากโรคทางกาย โรคทางจิต หรือการปวดเมื่อยตามตัวจากการทำงานหนัก ยาหลายอย่างที่มีฝิ่นหรืออนุพันธ์ของฝิ่นเป็นส่วนประกอบมีฤทธิ์แบบนี้

2.2 การลดความตึงเครียด ความกระวนกระวายใจ ความหงุดหงิด ความตื่นเต้น ตลอดจนการนอนไม่หลับ ยาที่กดระบบประสาทส่วนกลาง เช่น แอลกอฮอล์ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน ยานอนหลับ และยากล่อมประสาท ออกฤทธิ์แบบนี้

2.3 การกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เพื่อลดความรู้สึกเหน็ดเหนื่อย การร่งเหงาหาวนอน การอ่อนเพลีย การซึมเศร้า และขาดพลังกำลัง สารที่ออกฤทธิ์แบบนี้ ได้แก่ กาเฟอีน (Cafeine, สารที่มีในกาแฟและชา) แอมเฟตามีน โคเคน และใบกระเทียม

2.4 การมึนเมา ซึ่งหมายถึง ภาวะที่การรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งแวดล้อม และความนึกคิดผันแปรไป ไม่ชัดเจนหรือดีเท่าปกติ ความทุกข์ทรมาน หรือความวิตกกังวลคอยมีน้าไปหรือลืมนไปได้ ความกดดัน ความยับยั้งชั่งใจ หรือความอดอันก็คลายออกไปได้ อาจเกิดความรู้สึกครึ้มใจ และหมดกังวลมาแทน อาจมีอาการทางกายเกิดร่วมด้วย เช่น เวียนศีรษะ เสียการทรงตัว และคลื่นไส้อาเจียนร่วมด้วย สารที่ออกฤทธิ์แบบนี้ ได้แก่ แอลกอฮอล์ บาร์บิทูเรต กัญชา น้ำมันระเหยต่างๆ เป็นต้น

2.5 ประสาทหลอน ซึ่งหมายถึง ภาวะที่การรับรู้ความรู้สึกต่างๆ ผิดแปรไปจากปกติ สิ่งที่เห็นได้ยิน สัมผัส หรือรู้สึกด้วยวิธีใดก็ตาม จะรับรู้ผิดไปจากปกติ และแปลผลผิดจากปกติด้วย อาจมีความรู้สึกเกิดขึ้นโดยไม่มีสิ่งนั้นจริงๆ ก็ได้ ผู้ที่ใช้ยาอาจมีอาการมึนเมา สนุกสนาน ครึกครื้น

หรืออาจถึงคลุ้มคลั่งก็ได้ ผลที่เกิดขึ้นทำให้ผู้ใช้ยาารู้สึกว่าไม่ได้อยู่ในโลกของความจริง แต่อยู่ในโลกของความฝัน จึงเป็นทางหนีจากความทุกข์ทรมาน และความกดดันต่างๆ ได้เช่นเดียวกับการมีเมาน์กาญูซา และสารสังเคราะห์ เช่น แอลเอสดี มีฤทธิ์แบบนี้

ยาเสพติดแต่ละชนิด อาจมีฤทธิ์หลายแบบ ปนกัน หรือมีฤทธิ์แตกต่างกัน แล้วแต่ว่าขนาดของยาและวิธีใช้ ตัวอย่างเช่น แอลกอฮอล์ขนาดน้อยอาจมีฤทธิ์กระตุ้น เมื่อขนาดมากขึ้นก็มีฤทธิ์ทำให้มีเมาน์กาญูซา และในขนาดมากเต็มที่อาจกดระบบประสาท จนไม่รู้สีกตัวไป เลยก็ได้ ผื่นที่ผสมเป็นยาหรือละลายน้ำกินทางปาก มีฤทธิ์ในการแก้ท้องเดินและแก้ไอได้ดี และมีฤทธิ์ในการบรรเทาความเจ็บปวดได้ปานกลาง แต่ถ้าสูบ ซึ่งหมายถึงการเผาให้เป็นควัน แล้วสูดหายใจเอาควันเข้าไป จะมีผลเร็ว ระงับความเจ็บปวดได้มาก และลดความตึงเครียด ตลอดจนเกิดความรู้สึกสบายใจได้โดยเร็ว เฮโรอีนมีฤทธิ์คล้ายคลึงกับฝิ่นเวลาสูบ แต่ถ้าฉีดเข้าหลอดเลือด ยิ่งได้ผลเร็วขึ้นอีก มีความมีเมาน์กาญูซาเกิดขึ้นในทันที

3. กลไกของการเสพติด

การเสพติดประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

3.1 การที่ร่างกายขึ้นกับยา หรือการติดยาทางกาย เมื่อได้รับยาเสพติดเข้าไปในร่างกายแล้ว จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ในร่างกายส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมอง เพื่อให้เกิดสมดุลใหม่ที่มียาอยู่ด้วยเป็นประจำ หากยานั้นขาดหายไป หรือลดปริมาณลง ก็จะทำให้เกิดการเสียสมดุลในร่างกาย ทำให้มีอาการผิดปกติขึ้น ที่เรียกว่า อาการถอนยา

ยาประเภทฝิ่น มอร์ฟิน และเฮโรอีน มี สภาพที่ร่างกายขึ้นกับยาก่อนข้างรุนแรง เพราะในสมองมีสารหลายอย่าง ที่มีฤทธิ์แบบเดียวกันกับมอร์ฟิน เรียกว่า เอนเคฟาลิน (Enkephalin) และเอนดอร์ฟิน (Endorphin) คล้ายกับว่า มีมอร์ฟินอยู่ในสมองตามธรรมชาติแล้ว เมื่อร่างกายได้รับมอร์ฟินเข้าไป ซึ่งจะได้จากการกิน หรือสูบฝิ่น หรือการฉีดมอร์ฟิน หรือเฮโรอีนก็ตาม จะทำให้สมดุลของเอนเคฟาลินและเอนดอร์ฟินในสมองเปลี่ยนไป เป็นสภาพที่ต้องได้รับมอร์ฟินจากภายนอกเข้าไปตลอดเวลา เมื่อมอร์ฟินจากภายนอกขาดไป จากการไม่ได้สูบฝิ่นหรือฉีดมอร์ฟิน หรือเฮโรอีน ก็จะเกิดกลุ่มอาการถอนยาที่เรียกว่า ลงแดง กลุ่มอาการนี้ได้แก่ อาการปวดตามตัว กระวนกระวาย ขนลุก น้ำมูกน้ำตาไหล หาว นอนไม่หลับ กล้ามเนื้อกระตุก และเป็นตะคริว และท้องเดินในบางรายที่เป็นมากอาจฉี่นุ่นนุ่น ลักษณะอาการนี้ เกิดขึ้นจากระบบประสาทอัตโนมัติถูกกระตุ้นอย่างแรง กลุ่มอาการมีส่วนคล้ายคลึงกับโรคไข้หวัดใหญ่ชนิดรุนแรง อาการดังกล่าวนี้จะเป็นมากอยู่เพียง 3-5 วัน แล้วค่อยๆ สงบลงไปเองในเวลา 1-2 สัปดาห์ แต่ยังมีอาการเพลีย นอนไม่หลับ และหงุดหงิดไปอีกเป็นเวลาหลายเดือน

สำหรับยานอนหลับ เช่น บาร์บิทูเรต และเมทาควาโลน (Methaqualone) ก็มีอาการถอนยาที่อาจรุนแรงได้ เพราะยานี้มีฤทธิ์ในการกดระบบประสาทกลาง

เมื่อใช้ไปนานๆ แล้วหยุดทันที ทำให้การกดหายไปทันที ก็มีอาการแบบเดียวกับระบบประสาทกลาง ถูกกระตุ้น คือ มีอาการกระวนกระวาย นอนไม่หลับ อาจมีอาการชัก ไข้สูง และไม่รู้สึกรู้สไป เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ คนที่ติดเหล้า หากไม่ได้รับเหล้าเข้าไปก็มีอาการถอนยา คือ มือสั่น เดินโซเซ กระวนกระวาย และถ้าเป็นมากอาจคลุ้มคลั่งได้

3.2 การที่จิตใจขึ้นกับยาหรือการติดยาทางจิต ผู้ที่เคยประสบกับฤทธิ์ของยา แล้วติดใจหรือพอใจ จะได้ฤทธิ์ของยานั้นอีก ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกสบายใจ หรือสนุกสนาน หรือ ความรู้สึกเมา ลืมความทุกข์โศก และหลุดพ้นจากโลกของความเป็นจริง ไปสู่โลกของความฝัน ในบางรายอาจมีจิตใจขึ้นกับยา เนื่องจากกลัวอาการถอนยา หรือกลัวความจริงที่จะพบในโลกที่ไม่ใช่ ยา ยาเสพติดทุกชนิดจะมีการที่จิตใจขึ้นกับยา ดังกล่าวนี้นี้ สภาพการติดยาเป็นบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังจากการใช้ยาจนติด ผู้ติดยาจะรู้สึกมีแรงผลักดัน หรืออำนาจบางอย่างบังคับให้ไปใช้ยา โดยตนเอง ไม่สามารถจะยับยั้งยั้งไว้ได้ เปรียบได้กับผู้ติดสิ่งอื่นๆ เช่น เหล้า บุหรี่ การพนัน ไฟ หรือ ม้าแข่ง เป็นต้น เมื่อถึงกำหนดแล้วก็รู้สึกกระวนกระวายอยู่ไม่เป็นสุข บางคนก็กระทำไปโดยตนเอง คล้ายกับไม่รู้สึกรู้ส การกระทำนั้น ก็อาจมีแรงผลักดันให้กระทำไปในรูปที่ผิดปกติเหลือวิสัย ที่คนปกติ จะกระทำ เช่น การพนัน ยอมเสียทุกอย่าง โดยไม่ยั้งคิด ผู้ติดยาเสพติดที่รุนแรง อาจกระทำในสิ่งที่ผิด ทำนองคลองธรรม หรือผิดกฎหมายก็ได้ เพื่อสนองความอยากของตน

กระบวนการติดยานี้ บางคนเชื่อว่า เป็นกระบวนการสร้างบุคลิกภาพ ขึ้นพื้นฐานของมนุษย์และสัตว์ ในสถานการณ์อย่างหนึ่ง ต้องกระทำอย่างหนึ่ง จึงจะได้รับรางวัล หากได้รับรางวัลจนเคยชิน ก็จะเกิดแรงกระตุ้นให้กระทำสิ่งนั้นๆ เพื่อรับรางวัลอยู่เสมอ อีกประการ หนึ่งผู้ที่ใช้ยาเสพติด อาศัยฤทธิ์ของยาในการหนีจากปัญหาที่ต้องเผชิญ และเป็นวิธีการที่ง่ายกว่า การแก้ปัญหาแบบอื่น หากกระทำหลายๆ ครั้ง บุคลิกภาพก็เปลี่ยนไป เมื่อเกิดปัญหาก็มีแนวโน้ม ที่จะหาทางออกด้วยการใช้ยาเสพติด

ในการบำบัดรักษาผู้ที่ติดยาเสพติด เมื่อแก้ไขสภาพที่ร่างกายขึ้นกับยาได้ แล้ว สภาพที่จิตใจขึ้นกับยายังคงอยู่ไปอีกนาน ทำให้ผู้นั้นกลับไปใช้ยาอีก บางคนอาจมีสภาพจิตใจ ขึ้นกับยาไปตลอดชีวิตก็ได้ การที่จิตใจขึ้นกับยาจึงเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยาก และต้องใช้เวลานาน การรักษาระยะนี้อาจเรียกว่า การฟื้นฟูสภาพจิต แต่ความจริงแล้วอาจจำเป็นต้องสร้างสภาพจิต หรือ บุคลิกภาพขึ้นใหม่ทั้งหมด เพราะเยาวชนที่ติดยาไม่เคยมีสภาพจิตปกติที่เคยสร้างไว้เลยก็ได้

3.3 การดื้อยา หมายถึง การที่จำเป็นต้องเพิ่มขนาดของยาขึ้น ภายหลังจาก ใช้ยาไปหลายครั้ง จึงจะได้ผลจากฤทธิ์ของยาอย่างเดิม ผู้ที่ติดยาเสพติด เมื่อใช้ยาไปเรื่อยๆ ในขนาด เดิม ผลของยาจะลดลงไม่รู้สึกรู้สเท่าเดิม จึงจำเป็นต้องเพิ่มขนาดของยาขึ้นเรื่อยๆ บางคนอาจใช้ยา ขนาดมากกว่า 10 เท่าของขนาดปกติก็ได้ ซึ่งถ้าใช้เป็นครั้งแรกเมื่อยังไม่ดื้อยา อาจเกิดเป็นพิษถึงกับ ไม่รู้สึกรู้สไปก็ได้

ผู้ที่ใช้ยาเสพติดจากตลาดมืดผิดกฎหมาย ย่อมไม่ทราบว่ายาก็ได้นั้น บริสุทธิ์หรือแรงเพียงใด และความต้านยาของตนเองมากน้อยเพียงใด หากขาดยาไประยะหนึ่ง ความต้านยาอาจลดลงไป แล้วถ้าบังเอิญไปได้รับยาที่มีความเข้มข้นสูง ก็อาจได้รับยาเกินขนาดเข้าไป และเป็นอันตรายได้ นับว่าเป็นอันตรายที่สำคัญประการหนึ่ง สำหรับผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะเฮโรอีน ที่ต้องแอบซื้อขาย การต้านยายังเป็นสาเหตุให้ผู้ติดยาต้องใช้ยาขนาดมากขึ้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อขาย ก็ย่อมสูงขึ้น เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น และผู้ติดยาจนลงเรื่อยๆ จนในที่สุดอาจเกิดปัญหา อาชญากรรมตามมา

บุคคลและการใช้ยา

หากพิจารณาในแง่บุคคลที่สัมพันธ์กับยาเสพติดแล้วจะเห็นว่า ในสภาพแวดล้อมที่มียาอยู่หรือหาได้ง่ายนั้น จะมีบุคคลที่มีประสบการณ์การใช้ยาแตกต่างกันได้มาก พอจะจำแนกได้ ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2547)

1. ผู้ที่ไม่ใช้เลย บุคคลเหล่านี้สามารถรักษาตนเองได้ ไม่สนใจที่จะไปลองหรือใช้ยา เปรียบได้กับผู้ที่ได้รับเชื้อโรคแล้ว ไม่เป็นโรค นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันดี
2. ผู้ลองใช้ยา บุคคลเหล่านี้ชอบลอง แต่ใช้ไปครั้งเดียวหรือไม่กี่ครั้งแล้วก็เลิกได้
3. ผู้ใช้ยาเป็นครั้งคราว บุคคลเหล่านี้ชอบใช้ยาและมีโอกาส หรือสภาพแวดล้อม ชักจูงให้ไปใช้ยาเป็นระยะๆ แต่เว้นระยะห่างจนยังไม่เกิดสภาพติดยา มักจะเป็นการใช้ยา เพื่อเข้าใน สังคมหรือหมู่เพื่อนฝูงที่ชอบใช้ด้วยกัน
4. ผู้ใช้ยาเป็นประจำหรือผู้ที่ติดยา บุคคลเหล่านี้ใช้ยาเป็นประจำ จนมีสภาพของ การติดยา คือ มีอาการร่างกาย หรือจิตใจ ขึ้นกับยาและอาการต้านยา บุคคลประเภทนี้ มีบุคลิกภาพ ที่มีแนวโน้มที่จะติดยาได้ง่าย หรือพูดอีกนัยหนึ่งได้ว่า ขาดภูมิคุ้มกันต่ออาการติดยา

ในหมู่บ้านชาวไทยภูเขา ซึ่งมีการปลูกและซื้อขายฝิ่นนั้น มีผู้ที่ติดยาอยู่ระหว่าง ร้อยละ 6 ถึงร้อยละ 38 โดยมีสาเหตุการใช้ แบ่งได้เป็น 3 ประการ

ประการที่ 1 เป็นการใช้ฝิ่นเป็นยารักษาโรคทางกาย เช่น เพื่อระงับอาการ เจ็บปวด อาการไข้ อาการท้องเดิน และอาการไอ สำหรับโรคที่เป็นในระยะเวลานั้น ก็ใช้ฝิ่น เพียงครั้ง เดียว หรือไม่กี่ครั้งแล้วก็หยุด เพราะโรคหายไปแล้ว แต่โรคที่เป็นเรื้อรัง เช่น แผลในกระเพาะอาหาร วัณโรคของปอด โรคไตเรื้อรัง และบาดเจ็บต่างๆ อาการเป็นอยู่นานและต้องสูบฝิ่น เพื่อรักษา หลายครั้งจนมีผลให้ติดยาและเลิกไม่ได้เป็นเวลาอีก 20-30 ปี ต่อมาก็มี

ประการที่ 2 เป็นการใช้ฝิ่น เพื่อให้ได้ฤทธิ์ด้านจิตประสาท ในการกดประสาท กลาง ทำให้เกิดความมึนเมาและระงับความกดดัน หรือความทุกข์ทรมานด้านจิตใจ นับเป็นการหนี จากปัญหาต่างๆ ที่ประสบ ซึ่งอาจเป็นปัญหาส่วนบุคคล เช่น การสูญเสียบุตร ภรรยา ผู้เป็นที่รักไป

หรือการสูญเสียพืชผล สัตว์เลี้ยง เป็นต้น หรือเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจจากความยากจน และความหมดหวังในชีวิต

ประการที่ 3 เป็นการใช้ฝิ่น เพื่อความรื่นเริง ทั้งที่เป็นการเข้ากลุ่มหรือสังคม และการสูบบุหรี่เดียว การใช้ฝิ่นนี้ในประเทศอินเดียมีรายงานว่า ชาวบ้านใช้ละลายน้ำให้เด็กเล็กๆ กิน เพื่อให้นอนและไม่กวนระหว่างพ่อแม่ทำงาน

การที่แพทย์ใช้ยาที่เข้าฝิ่น หรือยามอร์ฟินในการรักษาโรคนั้น หากใช้เป็นระยะสั้น ในผู้ป่วยที่มีอาการเฉียบพลันแล้วหยุดยาในเวลาไม่นาน ก็ไม่เกิดผลเสียให้ติดยาขึ้น แต่ถ้าใช้ซ้ำๆ หลายครั้งในผู้ป่วยที่เป็น โรคเรื้อรังก็อาจทำให้ติดยาได้

สำหรับเยาวชนที่หันไปใช้ยาเสพติดนั้น มีสภาพจิตแตกต่างกันได้หลายแบบ ผู้ที่ติดยาบางคนเป็นโรคจิตหรือโรคประสาท และใช้ยาเสพติดเพื่อระงับอาการของโรค บางคนเป็นเด็กเกเรอยู่เดิม ชอบเล่นการพนัน ชอบรังแก หรือแกล้งผู้อื่น และชอบหนีโรงเรียน การติดยาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาเด็กเกเรเท่านั้น ผู้ติดยาบางคนมีสภาพจิตปกติ แต่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบอิงหรือพึ่งผู้อื่น เมื่อคบเพื่อนที่ซุกซน ไปใช้ยา ก็ไม่มีกำลังใจพอที่จะหักห้ามได้ ยิ่งบางคนที่ขาดความรู้ และมีทัศนคติและค่านิยมที่ผิดไปจากปกติแล้ว ก็ยังมีโอกาสเกิดปัญหาติดยาเสพติดได้มาก คนบางคนชอบโลดโผน หรือชอบเสี่ยงอันตราย ยิ่งทราบว่ายาสเสพติดเป็นสิ่งต้องห้าม และอาจมีอันตรายยิ่งอยากลอง บางคนมีความพอใจในการที่สามารถกระทำในสิ่งที่ผิด แล้วไม่ถูกจับหรือเสี่ยงแล้วรอดพ้นได้ บางคนที่มีปมด้อยหรือมีความพอใจที่จะโอ้อวด ก็อาจใช้ยาเสพติดเป็นทางแสดงออกถึงความกล้า การที่เด็กถูกห้ามกระทำในบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ใหญ่ทำได้ เช่น การสูบบุหรี่ และดื่มเหล้า เป็นต้น ก็เป็นเหตุให้เด็กบางคนที่ต้องการแสดงตัวและแสดงความเป็นผู้ใหญ่ หันไปกระทำในสิ่งเหล่านั้น บางคนก็ใช้ยาเสพติดเพื่อประชดผู้ใหญ่ การขาดแนวความคิด ความไม่แน่ใจตนเอง การขาดระเบียบวินัย การขาดความหวังสำหรับอนาคต ตลอดจนการขาดความระลึกรู้ตัว ทำให้เยาวชนบางคนหลงทางและไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาค้น และหันไปหายาเสพติด

บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะใช้ หรือติดยาเสพติดหรือไม่ ย่อมขึ้นกับความสามารถทางจิตใจของบุคคลผู้นั้น ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นภูมิคุ้มกัน สภาพที่เป็นภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดเท่าที่พอประมวลได้ ได้แก่

1. บุคลิกภาพ เด็กบางคนมีบุคลิกและจิต ผิดปกติ เช่น ปัญญาอ่อน หรือบุคลิกภาพต่อต้านสังคม เป็นต้น เด็กพวกนี้จะเป็นเด็กที่มีปัญหามาก่อน การเกิดปัญหาการติดยาในการศึกษาปัญหายาเสพติดในโรงเรียน คณะวิจัยจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่าเด็กที่ใช้กัญชาและฝิ่นมีอัตราการเคยมีปัญหาล่วง การพนันด้วยเงินจำนวนมาก และอัตราการจำนำของสูงกว่าในเด็กนักเรียนที่ไม่ใช้ยามาก อุปนิสัยที่ไม่ดีเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นมาก่อนการใช้และติดยาเสพติด แสดงว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพหรือสภาพจิตผิดปกติ มีแนวโน้มที่จะหันไปใช้ยาเสพติด ซึ่งอาจ

เนื่องจากการขาดการยับยั้ง ชังใจ หรือจากการที่ยาเสพติดช่วยลดความตึงเครียดของจิต เด็กที่เป็นโรคประสาทก็อาจหาทางออกด้วยการใช้ ยาเสพติด

บุคลิกภาพที่เกิดจากการที่พ่อแม่ปกป้องมาก เกินไป จนเด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองและพึ่งตนเองไม่ได้ ต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ เมื่อพบเพื่อนที่มีบุคลิกภาพเข้มแข็งกว่า ชักจูงไปใช้ยา เด็กเหล่านี้ก็ไม่สามารถจะหักห้ามใจได้ จึงใช้และติดยาไปก็ไม่น้อย

2. ความรู้ มีความรู้ที่ถูกต้องย่อมมีส่วนเป็น เครื่องคุ้มกันไม่ให้เด็กไปใช้ยาเสพติด และไม่ให้เกิดการหลอกให้กระทำผิดได้ การกล่าวถึงโทษของยาเสพติด เกินความจริงและสร้างความกลัวเกินกว่าเหตุ อาจให้ผลในทางตรงข้าม เพราะเด็กอาจได้รับความรู้ อีกด้านหนึ่งจากเพื่อนที่อาจเป็นผู้มีประสบการณ์การใช้ยา และมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าความรู้ที่ได้รับไว้เดิมนั้น ไม่ถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือ ทำให้เด็กขาดหลักที่ยึดเหนี่ยว

อีกประการหนึ่ง เด็กบางคนใช้ยาเสพติด เพราะต้องการกระทำในสิ่งที่เป็นการผจญภัยและโลดโผน การกล่าวถึงโทษของยาเสพติดยิ่งมาก เด็กก็อาจรู้สึกยิ่ง โลดโผนและน่าลองมากขึ้น ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น

3. ทศนคติและค่านิยม ทศนคติที่ดีต่อชีวิต การรู้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี การมีระเบียบวินัย การยับยั้ง ชังใจ ความยังคิด ย่อมเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีที่จะป้องกัน ไม่ให้เด็กทำตัวเข้าสู่ปัญหา ยาเสพติด

ภูมิคุ้มกันที่กล่าวมานี้ เกิดขึ้นจากการอบรม สั่งสอน และประสบการณ์ในชีวิตของเยาวชนตั้งแต่เล็กจนโตขึ้น จึงเห็นได้ว่า ปัญหา ยาเสพติดส่วนหนึ่ง เกิดจากความบกพร่องในการเลี้ยงดู อบรม บ่มนิสัยเด็กในระยะแรกๆ

สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าตัวยาและจิตใจของบุคคลในการที่ทำให้เกิดปัญหา ยาเสพติดขึ้น พอจะกล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นสาเหตุของปัญหา ยาเสพติดได้ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด, 2547)

1. เพื่อน

ผู้ที่ใช้และติด ยาเสพติด ส่วนใหญ่รู้จักยาจากเพื่อน ได้รับยาครั้งแรกจากเพื่อน ใช้ยาครั้งแรกที่บ้านเพื่อน และเป็นผู้ที่มักจะหันไปปรึกษาเพื่อน เมื่อมีปัญหา เพื่อนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการชักนำผู้หนึ่งผู้ใดไปใช้ ยาเสพติด การเลือกคบ หรือเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่เป็นผู้ ใช้ ยาเสพติดย่อมเป็นทางนำไปสู่บุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ หรือขาดภูมิคุ้มกันอยู่แล้ว หันไปใช้และติด ยาได้

2. สภาพสังคมที่เป็นสื่อชักนำให้ใช้ยาเสพติด

การที่เยาวชนมีเวลาว่าง และไม่มีสิ่งใดที่เฟลิดเฟลิน และพอใจให้ทำในเวลาว่าง ทำให้เยาวชนไปมั่วสุมกันในที่ต่างๆ เป็นกลุ่ม หรือแก๊งค์ และชักจูงกันไปทำสิ่งต่างๆ ถ้ามีเพื่อนที่ไม่ได้อยู่ร่วมในกลุ่ม ก็อาจชักนำไปในทางอบายมุขต่างๆ เช่น การพนัน การมั่วสุมทางเพศ ตลอดจนการใช้บุหรื เหล้า และยาเสพติดต่างๆ ผู้ที่เคยใช้หรือติดยาเสพติด เป็นผู้รู้แหล่งที่ อาจหายาเสพติดได้ ย่อมชักนำเพื่อนไปใช้ยาเสพติดได้ บางคนอาจชักนำไป เพื่อตนเองได้มีส่วนได้รับยาเสพติดด้วย

3. การมียาหาได้ง่าย

ในสังคมที่ยาเสพติดหาได้ง่าย โอกาสที่จะหันไปใช้และติดยาก็มีมากขึ้น ยาบางอย่างเป็นยาที่ใช้ในทางการแพทย์อยู่ และมีการผลิตจากโรงงานเภสัชกรรม หรือนำเข้ามาในประเทศเพื่อเป็นยารักษาโรค แล้วมีขายอยู่ตามร้านขายยาทั่วไป อาจมีผู้นำไปใช้เป็นยาเสพติดได้ มาตรการในการควบคุมยารักษาโรคที่เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและยาเสพติด จึงมีความสำคัญในการป้องกันปัญหาเสพติด

ยาบางอย่างมีโทษร้ายแรง และมีกฎหมายห้าม การผลิต หรือการค้า หากมีความต้องการอยู่ ราคา ก็ย่อมสูง และผู้ที่ลักลอบผลิตหรือสินค้านี้ได้กำไรสูง ทำให้มีผู้ที่ประกอบอาชญากรรมด้านการผลิตหรือค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการรักษากฎหมายและผู้รักษากฎหมายด้วย ในสภาพแวดล้อมบางแห่ง มีการลักลอบค้ายาเสพติดกันมาก ยานี้ก็หาได้ง่าย มีผลให้เกิดปัญหาเสพติดรุนแรงและกว้างขวางขึ้น

4. สภาพแวดล้อมที่มีความกดดันต่อจิตใจ

ความกดดันต่อจิตใจจากสภาพแวดล้อม จะเป็น แรงดันให้เยาวชนหันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออกหรือทางหนี สภาพในครอบครัวย่อมเป็นเหตุของความกดดันของเด็กได้ เช่น เด็กที่ไม่มีความสุขที่บ้าน พ่อแม่ แยกกัน พ่อหรือแม่เป็นผู้มีบุคลิกภาพ หรืออุปนิสัยไม่ดี ดุดสุรา หรือยาเสพติด เด็กที่ขาดความรัก เป็นต้น

ความกดดันทางเศรษฐกิจ สังคม ก็เป็นปัญหา สำคัญ ชุมชนที่เศรษฐกิจไม่ดีมีความยากจนมาก มีผู้ที่ติดยาเสพติดมาก ผู้ที่ติดยาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อยู่ในบริเวณชุมชนแออัด หรือบริเวณใกล้เคียง ความลำบากในการดำรงชีพ และการขาดความหวัง สำหรับอนาคต อาจผลักดันให้คนบางคนหันไปใช้ยาเสพติด

5. สภาพแวดล้อมขาดการชักจูงไปในทางที่ดี

ในสภาพสังคมที่เสื่อม มีประชากรมาก แต่มีเครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ขาดแคลน ต้องแย่งกันใช้ ผู้คนต้องวุ่นวายอยู่กับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ขาดการดำเนินงานในระยะยาว ความหวังสำหรับอนาคตรางเลือนไป เยาวชนก็ขาดการแนะนำชักจูง

ไปในทางที่ดี ในทางที่เสริมสร้าง กิจกรรมด้านเสริมสร้างมีน้อย เยาวชนจึงหันไปใช้เวลาว่างไปในทางเสื่อม ตลอดจนไปใช้ยาเสพติด

กล่าวโดยสรุปว่า สาเหตุของการติดยาเสพติดนั้น เกิดมาจากตัวยาและสภาพแวดล้อม ในด้านตัวยานั้น ยาบางชนิดอาจเกิดจากการเสพเพื่อรักษาสุขภาพจนกระทั่งเสพเกินขนาดจนทำให้ติดยาเสพติด หรือการที่เสพครั้งแรกแล้วฤทธิ์ของตัวยาทำให้ต้องการเสพยาเพิ่มจึงทำให้ติดยาเสพติด ส่วนด้านสภาพแวดล้อมนั้น การชักจูงหรือการถูกกดดันจากสภาพแวดล้อม จึงทำให้เกิดการเสพยาเสพติดแล้วติดยาเสพติดในที่สุด

โทษของยาเสพติด

โทษของยาเสพติดนั้นทำให้เกิดกับตัวบุคคล และเกิดปัญหาต่อคนรอบข้าง ดังนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562)

(ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 1) ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้ง ทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ได้หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin) แอมเฟตามีน (Amphetamine, Methamphetamine) ยาอี (Ecstasy) หรือยาเลิฟ ยาไอซ์ (Ice)

ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น ใบโคคา (Coca) โคเคนหรือโคคาอิน (Cocaine) มอร์ฟีน (Morphine) ผื่นยา (Medicinal Opium) เป็นผื่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งเพื่อใช้ในทางยาหรือผื่น (Opium) ไม่ว่าจะเป็นผื่นดิบ ผื่นสุก มูลผื่น

ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 ผสมอยู่ด้วย คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติดประเภทที่ 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตรยา เช่น ยาแก้ไอ ยาแก้ท้องเสีย

ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride)

ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 4 เช่น กล้วยา พืชกระท่อม พืชฝิ่น เห็ดขี้ควาย

ลักษณะการกระทำผิด

1. ผลิต
2. นำเข้า/ส่งออก
3. จำหน่าย
4. มีไว้ในครอบครอง
5. มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายบางกรณีเข้าข้อสันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครอง

เพื่อจำหน่ายหากครอบครองสารบริสุทธิ์ในปริมาณที่กฎหมายกำหนด

6. เสพ

บทลงโทษ

1. ผลิต หมายถึง เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปูรง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทาง วิทยาศาสตร์และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย

2. นำเข้า หมายถึง นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร
3. ส่งออก หมายถึง นำหรือส่ง ออกนอกราชอาณาจักร
4. จำหน่าย หมายถึง ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้

5. เสพ หมายถึง การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1

ผลิต นำเข้า ส่งออกโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษจำคุก 10 ปี-จำคุกตลอดชีวิต และ ปรับตั้งแต่ 1,000,000-5,000,000 บาท แต่ถ้าผลิต นำเข้า ส่งออกเพื่อจำหน่าย มีโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 1,000,000-5,000,000 บาท หรือประหารชีวิต

ผลิตโดยแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ มีโทษจำคุก ตั้งแต่ 4 ปี-15ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000-300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผลิตโดยแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุเพื่อจำหน่ายมีโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี-จำคุกตลอด ชีวิตและปรับตั้งแต่ 400,000-5,000,000บาท

การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองตามปริมาณ ดังต่อไปนี้ ให้ สันนิษฐานว่า กระทำเพื่อจำหน่าย

1. แอลเอสดี มีปริมาณสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 0.75 มิลลิกรัมขึ้นไป หรือยาเสพติด ที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวน 15 หน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ 300 มิลลิกรัมขึ้นไป

2. แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 375 มิลลิกรัมขึ้นไป หรือ ยาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวน 15 หน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนัก สุทธิ ตั้งแต่ 1.5 กรัมขึ้นไป

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1

นอกจากแอมเฟตามีนและแอลเอสดีที่มีปริมาณสารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ 3 กรัมขึ้นไป การครอบครองยาเสพติดจะขึ้นอยู่กับความเข้มข้นหรือปริมาณของสารเคมี อาจจะไม่ขึ้นกับจำนวนเม็ดที่ครอบครองไว้

การจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ซึ่งมีสารบริสุทธิ์ไม่ถึงตามปริมาณดังกล่าวข้างต้นโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษจำคุก 4 ปี-15 ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000-300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ามีสารบริสุทธิ์ถึงตามปริมาณดังกล่าว แต่ไม่เกิน 20 กรัม มีโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี-จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 400,000-5,000,000 บาท

แต่ถ้ามีปริมาณสารบริสุทธิ์เกิน 20 กรัมขึ้นไป มีโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 1,000,000-5,000,000 บาท หรือประหารชีวิต

ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000-200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2

ผลิต นำเข้า ส่งออกโดยไม่ได้รับอนุญาต

มีโทษจำคุก 1 ปี-10 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-1,000,000 บาท

แต่ถ้าเป็นมอร์ฟิน ผีน หรือโคคาอิน จำคุก ตั้งแต่ 20 ปี-จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 2,000,000-5,000,000 บาท

จำหน่าย มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต(หากครอบครองสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 100 กรัมขึ้นไป ให้สันนิษฐานว่ามีไว้เพื่อจำหน่าย)

โดยทั่วไปมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000-200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าเป็นมอร์ฟิน ผีน หรือโคคาอิน ซึ่งมีสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัมมีโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี-20 ปี หรือปรับตั้งแต่ 60,000-400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่หากสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 100 กรัมขึ้นไป จำคุกตั้งแต่ 5 ปี-จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 500,000-5,000,000 บาท ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 3

ผลิต นำเข้าโดยไม่ได้รับอนุญาต

มีโทษจำคุก 1 ปี-3 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-300,000 บาท จำหน่าย/มีไว้

ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ส่งออก โดยไม่ได้รับอนุญาตหากมีปริมาณไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง

มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับแต่หากเกินปริมาณที่กำหนด
ในกฎกระทรวงมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท

ข้อยกเว้นกรณีจำหน่าย/มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

1. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทันตกรรมสามารถจำหน่ายหรือมีไว้ใน
ครอบครองเพื่อจำหน่ายเฉพาะผู้ป่วยซึ่งตนให้การรักษา

2. ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งสามารถจำหน่ายหรือมีไว้ใน
ครอบครองเพื่อจำหน่ายเฉพาะสัตว์ที่ตนบำบัด

ทั้งนี้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

ก. มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

ข. ไม่เคยถูกตัดสินถึงที่สุดว่า กระทำความผิดกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
ให้โทษ ฯลฯ

ค. ไม่อยู่ในระหว่างพักใช้หรือเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพ

ง. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

จ. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

กรณีผลิตนำเข้าหรือส่งออกยาเสพติดให้โทษประเภท 3 ปลอม มีโทษจำคุกตั้งแต่
3 ปี-20 ปีและปรับตั้งแต่ 300,000 บาท-2,000,000 บาท

กรณีจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 3 ปลอม มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับ
ไม่เกิน 500,000 บาท

กรณีผลิต นำเข้า หรือส่งออกยาเสพติดให้โทษประเภท 3 ผิดมาตรฐานหรือเสื่อม
คุณภาพ มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 3 ผิดมาตรฐานหรือเสื่อมคุณภาพมีโทษ
จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีผลิต นำเข้า หรือส่งออกยาเสพติดให้โทษประเภท 3 ที่ต้องขึ้นทะเบียน
ตำรับยาแต่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนหรือที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับยามีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และ
ปรับไม่เกิน 500,000 บาท

กรณีจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 3 ที่ต้องขึ้นทะเบียนตำรับยาแต่ไม่ได้ขึ้น
ทะเบียนหรือที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับยามีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน
300,000 บาท

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 4

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต
มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000-200,000 บาท

หากกระทำได้ตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป จำคุกตั้งแต่ 1 ปี-15 ปีและปรับตั้งแต่ 100,000-1,500,000 บาท

มีไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้หากครอบครองตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป สันนิษฐานว่าครอบครองเพื่อจำหน่าย

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5

ผลิต นำเข้า ส่งออกโดยไม่ได้รับอนุญาต คือ จำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 500,000 บาท หากกระทำเพื่อจำหน่าย (มีปริมาณตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป สันนิษฐานว่าเพื่อจำหน่าย) มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-1,500,000 บาท หากเป็นพืชกระท่อมมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท

จำหน่าย มีไว้เพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต (หากครอบครองตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไปให้สันนิษฐานว่าเพื่อจำหน่าย)

โดยทั่วไปหากปริมาณไม่ถึง 10 กิโลกรัม มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่หากมีปริมาณตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-1,500,000 บาท

กรณีพืชกระท่อมปริมาณไม่ถึง 10 กิโลกรัมมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่หากมีปริมาณตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท

ครอบครองโดยได้รับอนุญาตมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับหากเป็นพืชกระท่อมมีโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

ข้อยกเว้นสามารถผลิต นำเข้า ส่งออกยาเสพติดให้โทษประเภท 5

1. กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ การแพทย์ การรักษา หรือการศึกษาวิจัยและพัฒนา

2. กรณีกัญชง (Hemp) อันมีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และได้นำไปใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ต้องได้รับใบอนุญาต

3. เป็นการนำติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรไม่เกินปริมาณที่จำเป็นสำหรับใช้รักษาโรคเฉพาะตัว โดยมีใบสั่งยาหรือหนังสือรับรองแพทย์ แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์หรือหมอพื้นบ้าน

ข้อยกเว้นสามารถจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภท 5
มีกรณีดังนี้

1. ไม่เกินปริมาณที่จำเป็นเพื่อใช้รักษาโรคเฉพาะตัว โดยมีใบสั่งยาหรือหนังสือ
รับรองแพทย์แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้าน

2. ไม่เกินปริมาณที่จำเป็นสำหรับใช้ประจำในการปฐมพยาบาล หรือเกิดกรณี
ฉุกเฉินในเรือ เครื่องบิน หรือยานพาหนะอื่นใด ที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่ไม่ได้จัด
ทะเบียนในราชอาณาจักร หรือจดทะเบียนและได้รับอนุญาตแล้ว

คุณสมบัติผู้ขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง
ยาเสพติดให้โทษประเภท 5

1. หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัยหรือจัดการเรียนการสอน หรือ
ให้บริการทางการแพทย์ เภสัชศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเกษตรศาสตร์ เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์
หรือเภสัชกรรมหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด
สภากาชาดไทย

2. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เภสัชกรรม ทันตกรรม การสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง
การแพทย์แผนไทย แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้าน

3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัยและจัดการเรียนการสอน
เกี่ยวกับทางการแพทย์ หรือเภสัชศาสตร์

4. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียน
ตามกฎหมาย วิสาหกิจ เพื่อสังคม หรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมาย ซึ่งดำเนินการ
ภายใต้ความร่วมมือและกำกับดูแลของผู้ขออนุญาตตาม 1 หรือ 3 ซึ่งสามารถร่วมผลิตและพัฒนาสูตร
ตำรับยา เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์

5. ผู้ประกอบการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศ

6. ผู้ป่วยเดินทางระหว่างประเทศที่มีความจำเป็นต้องนำยาเสพติดประเภท 5
ติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อใช้รักษาโรคเฉพาะตัว

7. ผู้ขออนุญาตอื่นตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ในการนำเข้า ส่งออกยาเสพติดประเภท 5 (และ 3) แต่ละครั้งต้องได้รับ
ใบอนุญาตทุกครั้งทั้งนำเข้าหรือส่งออก

หมายเหตุ

1. ผู้ขออนุญาตตาม 2-4 และ 7 หากเป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยและมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย โดยมีการถือหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองในสาม เป็นผู้มีสัญชาติไทยและมีสำนักงานในประเทศไทย

2. คุณสมบัติผู้ขออนุญาตกรณีกัญชงให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดให้โทษ การป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาเสพติดให้โทษ อาจมีมติให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดเขตพื้นที่ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทดลองปลูกพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5
2. ผลิตและทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 5
3. เสพหรือครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ในปริมาณที่กำหนด
4. ประกาศให้ท้องที่ใดเป็นท้องที่ทำการเสพพืชกระท่อมได้โดยไม่เป็น

ความผิดทั้งนี้การเสพ การครอบครองพืชกระท่อมให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

5. เสพ

กรณีเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 (เว้นแต่เป็นการเสพยาเสพติดประเภท 2 เพื่อรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือทันตกรรมที่ได้รับใบอนุญาต)

มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน-3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000 บาท-60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 5 มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่หากเป็นพืชกระท่อมมีโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

(เว้นแต่เป็นการเสพเพื่อรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้านที่ได้รับใบอนุญาต หรือเสพเพื่อการศึกษาวิจัย)

กรณีใช้อุปายาลอกหลวง ชูเชื้อ ใช้กำลังประทุษร้าย ข่มขืนใจให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษ มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-10 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-1,000,000 บาท

เหตุเพิ่มโทษได้แก่มีอาวุธ มีผู้กระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ถูกกระทำเป็นหญิงหรือผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ยาเสพติดเป็นประเภทมอร์ฟิน โคคาอิน/เฮโรอิน เป็นต้น

กรณียุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี-5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000-100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณียุงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 5 มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

วิธีการบำบัดรักษาแทนการลงโทษ

ผู้ใดมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ คือ เสพยาเสพติดให้โทษและมึเไว้ในครอบครอง เสพและมีเไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เสพและจำหน่าย และต่อมาได้สมัครใจขอเข้าบำบัดรักษาในสถานพยาบาลก่อน ความผิดจะปรากฏต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ แล้วได้ปฏิบัติครบถ้วนตามระเบียบในการควบคุม การบำบัดรักษาในสถานพยาบาลดังกล่าวจนได้หนังสือรับรอง ดังนี้ ผู้นั้นจะพ้นจากความผิดตามที่ตนจะต้องได้รับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7 พ.ศ.2562) (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 7) ทั้งนี้ไม่รวมถึงความผิดที่ได้กระทำไปภายหลังการสมัครใจเข้ารับบำบัดรักษา เช่น นาย ก เสพยาบ้าเกิดบ้าคลั่ง ปีนเสาไฟฟ้า ต่อมาเกิดสำนึกอยากเลิก คิดได้ว่าเลิกตอนยังไม่โดนตำรวจจับดีกว่า จึงสมัครใจขอเข้าบำบัดรักษาในสถานพยาบาล แล้วได้ปฏิบัติครบถ้วนตามระเบียบในการควบคุม การบำบัดรักษาในสถานพยาบาลดังกล่าวจนได้หนังสือรับรอง ดังนี้ นาย ก จะพ้นจากความผิด ตามที่ตนจะต้องได้รับ ต่อมาออกจากสถานบำบัดแล้วมาเสพอีก เกิดถูกจับอีก เช่นนี้ นาย ก จะอ้างว่าพ้นผิดไม่ได้แล้ว

“การบำบัดรักษา” หมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษซึ่งรวมตลอดถึงการฟื้นฟู สมรรถภาพและการติดตามผลหลังการบำบัดรักษาด้วย

“สถานพยาบาล” หมายความว่า โรงพยาบาลสถานพยาบาลสถานพักฟื้นหรือสถานอื่นใด เฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

“ติดยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า เสพเป็นประจำติดต่อกันและตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษนั้น โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นนั้นได้ตามหลักวิชาการ การบำบัดรักษา (ภาคบังคับ)

กรณีที่บุคคลใดถูกลงโทษฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1, 2 หรือ 5 ถึงสามครั้ง เมื่อพ้นโทษแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยคำสั่ง รัฐมนตรีนำบุคคลนั้นไปควบคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และให้ทำการบำบัดรักษาจนกว่าจะได้รับการรับรองเป็นหนังสือว่าเป็นผู้ได้รับการบำบัดรักษาครบถ้วนตามระเบียบแล้ว

ทั้งนี้ หากหลบหนีการบำบัดรักษาดังกล่าว มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ

1. ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน

2. อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน
3. อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน
4. อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน
5. อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน
6. อธิบดีกรมอัยการหรือผู้แทน
7. อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน
8. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน
9. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้แทน
10. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม
11. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 7 คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง
12. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและ

เลขานุการ

13. หัวหน้ากองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรณียาเสพติดให้โทษประเภท 5 เพิ่มคณะกรรมการอีก ดังนี้

14. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
15. อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
16. อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
17. อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
18. อธิบดีกรมสุขภาพจิต
19. นายกแพทยสภา
20. นายกสภาการแพทย์แผนไทย
21. นายกสภาเภสัชกรรม

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

1. เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสถานที่ผลิตจำหน่าย เก็บยาเสพติดให้โทษเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย
2. เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่า หากรอให้ได้หมายค้นมาจะทำให้ทรัพย์สินนั้นถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไป

3. คำนับบุคคลหรือยานพาหนะที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติดให้โทษ ซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

4. คำนับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

5. ยึด หรืออายัดยาเสพติด ให้โทษที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิด

ในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวและเอกสารมอบหมาย แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้งและเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

อัญชลี จมพญาภิกร (2560, หน้า 1) แบ่งโทษของยาเสพติดไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย

1.1 การจัดหาหรือซื้อสารเสพติดด้วยตนเองเนื่องจากมีอาการเจ็บปวดทางร่างกาย

1.2 พวกรักษาตนเอง เช่น ประสบอุบัติเหตุแพทย์ให้ยาระงับปวดอยู่ชั่วขณะหนึ่งภายหลังได้ใช้ยาโดยไม่ปรึกษาแพทย์เพื่อช่วยตนเอง เลยทำให้ติดยาโดยไม่ตั้งใจ

2. ทางด้านจิตใจ

2.1 พวกบุคลิกภาพผิดปกติ เช่น ต่อด้านสังคม ก้าวร้าว ชอบพึ่งพาผู้อื่น แยกตัวเองหรือซึมเศร้า

2.2 พวกที่มีความกังวลใจ หวาดกลัว หรือป่วยเป็นโรคประสาทหรือโรคจิต มีอาการนอนไม่หลับ มักใช้ยาเสพติดระงับความรู้สึกจึงทำให้ติดได้

2.3 สภาพครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ไม่เข้าใจกัน เด็กขาดความอบอุ่น หรืออบรมเลี้ยงดูลูกไม่ถูกต้อง หรือมีคนในครอบครัวติดสารเสพติด

3. ทางด้านสังคม

3.1 ถูกเพื่อนชวน อยากรอง

3.2 อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับพวกติดสารเสพติด

3.3 ความกดดันทางสังคม เช่น มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ไม่มีงานทำ

4. โทษต่อร่างกายและจิตใจ

4.1 ทำลายประสาทสมอง จิตใจเสื่อม ซึมเศร้า กังวล เลื่อนลอย และเป็นโรคจิตจากพิษยานั้นๆ

4.2 เสียบุคลิกภาพ ขาดความสนใจตนเอง ขาดสติสัมปชัญญะ

4.3 ร่างกายซูบซีด อ่อนเพลีย

4.4 พิษยาทำลายอวัยวะต่างๆ ให้เสื่อมลง มีโรคแทรกได้ง่าย

4.5 ประสบอุบัติเหตุได้ง่าย เพราะการควบคุมทางกล้ามเนื้อและระบบประสาทบกพร่อง

5. โทษต่อครอบครัว

5.1 ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัวและญาติพี่น้อง

5.2 เสียทรัพย์สินที่จะต้องซื้อยามาเสพ และรักษาตัว

5.3 ขาดหลักประกันของครอบครัว ทำงานไม่ได้ ไม่เป็นที่วางใจของคนทั่วไป

นำภัยมาสู่บุตร ภรรยา ญาติพี่น้อง

6. โทษต่อสังคม

6.1 เป็นภัยต่อสังคม

6.2 มีโอกาสเป็นอาชญากรรมประเภทลักขโมยได้ง่ายเนื่องจากมีรายจ่ายสูง

7. โทษต่อส่วนรวมและประเทศชาติ

7.1 เป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น ชุมชนและประเทศชาติ เพิ่มงบประมาณของประเทศในการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษา

7.2 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศ

กล่าวโดยสรุปว่า โทษของยาเสพติดนั้นมีความรุนแรงตามประเภทยา และจำนวนในการครอบครอง และจำนวนค่าปรับที่แตกต่างกันไป และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7 พ.ศ.2562) ยังได้กำหนดการบำบัดของผู้ติดยาเสพติดไว้อีกด้วย

นโยบายการป้องกันยาเสพติด

แผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเร่งด่วน ปี 2561 (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2561, หน้า 1) จากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยมีเรื่องการร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีเป้าหมายการดำเนินงานลงในระดับหมู่บ้าน ชุมชน ทั้งประเทศ เนื่องจากหมู่บ้าน ชุมชน ถือเป็นวงในตรงกลางที่ได้รับผลกระทบจากยาเสพติด การแก้ไขปัญหายาในพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีความจำเป็นต้องดำเนินการในหลายมาตรการไปพร้อมๆ กัน ทั้งการแก้ไขปัญหายาปัจจุบัน ป้องกันปัญหาในอนาคต ดังนั้น แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน ชุมชน จึงต้องบูรณาการกับแนวทางของโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ควบคู่ไปด้วยกัน โดยกำหนดให้นำมาตรการแนวทาง คือ “สร้างการรับรู้ ปราบปรามผู้ค้า บำบัดรักษาผู้ป่วย ป้องกันกลุ่มเป้าหมาย ขยายการมีส่วนร่วม” ลงดำเนินการในพื้นที่ตามสถานการณ์ปัญหา มีแนวทาง ดังนี้

1. ให้มีการบูรณาการกับกลไกการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในระดับจังหวัด อำเภอ โดยมีทีมขับเคลื่อนโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เป็นกลไกในการขับเคลื่อนร่วมกับชุดปฏิบัติการตำบลที่อยู่ในจังหวัด อำเภอ ในการบูรณาการดำเนินกระบวนการ

แก้ไขปัญหายาเสพติดและให้กลไกที่เกี่ยวข้องได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม
โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับ จังหวัด/อำเภอ ศอ.ปส.จ./กทม. สป.ปส.อ./เขต อำนวยการสนับสนุน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

2. จัดทำชุดความรู้ คู่มือเกี่ยวกับยาเสพติด ให้กับทีมขับเคลื่อนหรือชุดปฏิบัติการระดับ
ตำบล เพื่อเป็นแนวในการลงไปพบกับประชาชนรายครัวเรือน เพื่อสำรวจข้อมูลสภาพปัญหายาเสพติด

3. ทีมขับเคลื่อนระดับตำบลตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ทำการสำรวจข้อมูลสภาพ
ปัญหาในหมู่บ้าน ชุมชน หากพบปัญหา ให้ประสานกับชุดปฏิบัติการตำบล (ยาเสพติด) เข้าดำเนินการ
และ ให้ ศอ.ปส.จ./สป.ปส.อ. ทบทวนสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน จากข้อมูล
การสำรวจสถานะปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบข้อมูลที่ได้รับข้อร้องเรียน เพื่อกำหนด
เป้าหมายพื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการแก้ไขปัญห เมื่อได้ข้อมูลแล้วให้ส่งต่อไปยังหน่วยงานหรือกลไก
ที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ

4. ทำความเข้าใจ สร้างการรับรู้สู่ชุมชน ในเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญห
ในลักษณะสัญญาประชาคม รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามโครงการไทยนิยม
ยั่งยืน

5. ดำเนินมาตรการปราบปรามเพื่อยุติบทบาท นำผู้ค้ายาเสพติดออกจากชุมชน
โดยการกดดันให้หยุดพฤติกรรม ห้ามมิให้มีการค้ายาเสพติดในชุมชนทั้งผู้ค้าเก่าและการขยายไปสู่
ผู้ค้าใหม่ การปราบปรามบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด โดยมีแนวทาง คือ

5.1 เร่งดำเนินการตามข้อมูลรายงานผู้ค้าในพื้นที่ ความเคลื่อนไหวของผู้ค้า
เพื่อระบุตัวตน ตลอดจนนำข้อร้องเรียนของประชาชนที่ร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ มาดำเนินการ
เพื่อลดปัญหาการค้ายาเสพติดและความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

5.2 ปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้นยาเสพติดในหมู่บ้าน ชุมชน เป้าหมายผู้ค้า
ยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยชุดปฏิบัติการปิดล้อม ตรวจค้น ปราบปรามยาเสพติด

5.3 ปฏิบัติการเฝ้าระวังป้องปรามพื้นที่เสี่ยงสถานบริการสถานประกอบการ
ที่เป็นแหล่งมั่วสุมยาเสพติดของเด็กและเยาวชนโดยบูรณาการร่วมกับชุดปฏิบัติการจัดระเบียบสังคม

5.4 ปฏิบัติการจิตวิทยามวลชน ป้องปราม มิให้ผู้เกี่ยวข้องสร้างปัญหาหรือเข้าไป
ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดควบคู่กัน โดยจัดชุดปฏิบัติการฯ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

5.5 ขยายผลการจับกุมในพื้นที่ไปสู่ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีอิทธิพล เจ้าหน้าที่รัฐ
ที่สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง โดยการประสาน สนธิกำลังกับหน่วยงานด้านปราบปรามและบังคับใช้
กฎหมาย ในระดับเหนือขึ้นไป และนำมาตรการสมคบ มาตรการทางทรัพย์สินตามกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการ เพื่อดำเนินการต่อผู้บงการหรือรายสำคัญ

6. ดำเนินมาตรการบำบัดรักษาผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เป็นไปตามมาตรฐาน และแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ในแต่ละระบบการบำบัดรักษา รวมทั้งการติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาผู้ผ่านการบำบัดให้มีศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมชุมชนได้อย่างปกติสุข โดยมีแนวทางคือ

6.1 เพิ่มการเข้าถึงระบบการบำบัดรักษาของผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด หรือมีข้อมูลว่ามีผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด โดยการณรงค์ตามนโยบายผู้เสพเป็นผู้ป่วย การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้เข้ารับการบำบัดด้วยสมัครใจ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการค้นหาคัดกรอง ประเมินอาการจำแนก คัดกรองตามพฤติกรรมของผู้ป่วยเพื่อเตรียมนำเข้าสู่การบำบัดรักษา โดยมี รพศ. รพท. รพช. หรือสถานที่อื่นๆ ที่จัดตั้งเป็นศูนย์คัดกรองระดับอำเภอ ทำหน้าที่ในการคัดกรอง ให้คำปรึกษา เบื้องต้นและส่งต่อผู้ป่วยเพื่อรับการบำบัดรักษา

หากพบผู้เสพจากการตั้งด่านจุดตรวจหรือการจัดระเบียบสังคม ในกรณีตรวจพบเป็นผู้ต้องสงสัยว่าเสพยาเสพติด ให้ดำเนินการตามประกาศ ศสช.ที่ 108/2557 และกระบวนการแนวทาง ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง การนำตัวผู้ต้องสงสัยเข้ารับการบำบัด พื้นฟู และประเมินเป็นผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2560

6.2 บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด โดยศูนย์คัดกรองประเมินความรุนแรงของการเสพยาเสพติด ส่งผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลยาเสพติด/สถานฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด/ ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อทำการบำบัดรักษาและการลดอันตรายจากยาเสพติด ตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข

6.3 พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการคัดกรองการบำบัดรักษาฟื้นฟู การลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) และการติดตามดูแลช่วยเหลือต่อเนื่องผู้ผ่านการบำบัดรักษา

6.4 จัดระบบการบำบัดฟื้นฟูรองรับในแต่ละระบบให้มีมาตรฐานและเหมาะสมกับภาวะของผู้ป่วย ดังนี้บำบัดในระบบสมัครใจ (ระบบสถานพยาบาล/ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม/ฯลฯ)

6.4.1 พัฒนากลยุทธ์ กระบวนการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพผู้ติดยาเสพติดให้มีคุณภาพ มีมาตรฐาน

6.4.2 ให้การบริการด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพที่เข้าถึงง่าย มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

6.4.3 สนับสนุนให้สถานพยาบาล/สถานบำบัดในทุกจังหวัด ให้สามารถดูแลบำบัดรักษา ผู้เสพผู้ติดยาได้ โดยจัดหาสถานที่เพื่อรองรับการบำบัดรักษาเสพยาเสพติด ให้ครอบคลุมพื้นที่ตามบริบทและสภาพปัญหาการแพร่ระบาด

6.4.4 ส่งเสริมด้านการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดที่คล่องตัว ครอบคลุมมาตรฐาน เป็นมิตรกับผู้บำบัด อาศัยกลไกระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) ยาเสพติดแบบบูรณาการ

6.4.5 สนับสนุนการบำบัดฟื้นฟูโดยชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การบำบัดในชุมชน (Community based therapy)

6.4.6 นำกลไกพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เพื่อเสริมประสิทธิภาพการค้นหาและติดตามผู้เสพยาเสพติดในชุมชน

6.4.6.1 บำบัดรักษาในระบบบังคับบำบัด

1) สนับสนุนศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัดแบบควบคุมตัว ให้สามารถรองรับต่อเป้าหมายการบำบัดรักษา

2) พัฒนาศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือสถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา เสพติดระบบบังคับบำบัด ให้มีมาตรฐานภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุข

3) พัฒนาสถานที่ควบคุมตัวระหว่างการตรวจพิสูจน์ให้มีความเหมาะสมและมีกิจกรรมด้านพลานามัยหรือนันทนาการตามความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์

6.4.6.2 บำบัดรักษาในระบบต้องโทษ

1) พัฒนาการบำบัดฟื้นฟูฯ ในระบบต้องโทษ ให้มีมาตรฐานภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุข

2) จัดสถานที่บำบัดฟื้นฟูสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีประวัติเสพยา/ติดยาเสพติด โดยพัฒนาโปรแกรมการบำบัดรักษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการบำบัดรักษา

3) เตรียมความพร้อมรองรับผู้ผ่านการบำบัดในระบบต้องโทษก่อนส่งกลับคืนสังคม

6.5 ประเมิน พัฒนาและรับรองคุณภาพสถานพยาบาลยาเสพติด สถานฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และหน่วยบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในทุกกระบวน ทั้งระบบสมัครใจ ระบบบังคับบำบัด และระบบต้องโทษ

6.6 ติดตาม ช่วยเหลือ ผู้ผ่านการบำบัดเพื่อมิให้กลับไปเสพยาซ้ำ

6.6.1 ติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ ในทุกกระบวน ได้แก่ รูปแบบสถานพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ระบบบังคับบำบัดโดยให้ดำเนินการตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง การนำตัวผู้ต้องสงสัยเข้ารับการบำบัด ฟื้นฟู และการประเมินผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู พ.ศ. 2560

6.6.2 พัฒนabethาพศุญ์เพื่อประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดพื้นฟูระดับจังหวัด อำเภอ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดในทุกระบบ นำกลไกพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอมาใช้ เพื่อทำหน้าที่ติดตามผู้ผ่านการบำบัด

6.6.3 ประสานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ในการสร้างโอกาสทางเลือกให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและผู้พ้นโทษในคดียาเสพติดสามารถเข้าถึงแหล่งสนับสนุนในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นทางสนับสนุนสู่ชีวิตใหม่

6.6.4 ส่งเสริมศักยภาพของผู้พ้นโทษ ผู้ผ่านการบำบัดรักษา เพื่อให้มีความพร้อมทั้งสุขภาพร่างกายและจิตใจ สามารถทำประโยชน์ต่อสังคม

6.6.5 ให้คำปรึกษาครอบครัว เพื่อแนะนำการปรับสภาพครอบครัวให้ผู้ผ่านการบำบัดไม่กลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ หรือผู้พ้นโทษไม่กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด

6.6.6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ให้กำลังใจ ติดตามดูแลช่วยเหลือ ผู้ผ่านการบำบัดฯ

6.6.7 สื่อสารสาธารณะให้ประชาชนรับทราบ เพื่อสร้างการรับรู้ถึงแนวความคิดการคืนคนดีสู่สังคม และมีส่วนร่วมและบทบาทในการสนับสนุนแนวทางดังกล่าวให้บรรลุผล

6.7 นำมาตรการทางเลือกในการบำบัดรักษา มาใช้ในส่วนที่มีความจำเป็น เช่น มาตรการลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) มาตรการในการเบี่ยงเบนคดียาเสพติด (Diversion) โดยนำผู้เสพยาเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแทนการลงโทษ

6.8 พัฒนาระบบการดูแลผู้เสพยาผู้ติดในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา เยาวชนอายุน้อยกว่า 18 ปี พัฒนาระบบข้อมูลนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จัดทำมาตรฐานร่วมกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ

6.9 เร่งปรับปรุงกฎหมายให้ทันต่อแนวนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวใหม่

6.10 เสริมความเข้มแข็งระบบฐานข้อมูลผู้เสพยา ผู้ติดยาเสพติด และลดอันตรายจากยาเสพติดของประเทศ ให้สามารถเข้าถึงเพื่อใช้งานได้ เป็นมิตรกับผู้ใช้งานและสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และพัฒนาคุณภาพการบำบัดรักษา

7. ดำเนินมาตรการป้องกัน สร้างภูมิคุ้มกันกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน โดยเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน มิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะการเป็นเหยื่อของขบวนการค้าและกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือจากสภาพแวดล้อมโดยรอบที่เป็นปัจจัยให้เกิดปัญหา ทั้งนี้ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายอื่นที่ต้องเร่งดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

7.1 กลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

กลุ่มปฐมวัย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางสมอง ความฉลาด อารมณ์ และคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ ผ่านระบบการเรียนการสอน ของเด็กปฐมวัย ด้วยเสริมสร้างทักษะทางสมองในการบริหารจัดการชีวิต (Executive Function) ทักษะชีวิต (Life Skill) และการพัฒนาตนเองของเด็กให้มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกาย จิตใจ และ ความมีวินัย จึงให้เร่งรัด ดำเนินการ ดังนี้

7.1.1 ผลิตและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

7.1.2 จัดอบรมหรือชี้แจง ครูพี่เลี้ยง ครูปฐมวัย ตามเป้าหมายที่กำหนด

7.1.3 ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานนำสื่อพร้อมครูไปใช้ในการ สอดแทรกการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยเริ่มภายในปี 2561

7.1.4 ให้มีการติดตาม ประเมินผล การสร้างภูมิคุ้มกันอย่างต่อเนื่องโดยการ พัฒนาครูผู้สอน ผู้ช่วยสอน

7.1.4.1 ระดับประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานและสถานศึกษา ดำเนินการ

- 1) จัดระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษา สอดแทรกในหลักสูตร วิชาปกติ
- 2) พัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดตลอดช่วงประถมศึกษา
- 3) จัดกิจกรรมกระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์และสร้างจริยธรรม เพื่อสร้างพื้นฐานและต่อยอดจากกระบวนการพัฒนาทักษะทางสมองในชั้นปฐมวัยให้กับนักเรียน
- 4) จัดทำโครงการครูตำรวจ D.A.R.E. ให้ความรู้สร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนระดับ

7.1.4.2 มัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานและสถานศึกษา ดำเนินการ

- 1) จัดระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษา สอดแทรกในหลักสูตร วิชาปกติหรือวิชาเลือก ให้ความรู้ในเรื่องสถานการณ์และปัญหาเสพติดในแต่ละมิติที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าว
- 2) ในสถานศึกษา ชมรม สนับสนุนเครือข่าย จัดทำกิจกรรมร่วม กิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ด้วยกระบวนการกลุ่มเกลาทางสังคม สร้างความภาคภูมิใจของตนเอง สติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient)

3) มีกิจกรรมหรือให้คำแนะนำเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ (Resilience) เพื่อให้สามารถอยู่ท่ามกลางปัญหาเสียดได้ โดยไม่หันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออก เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา

4) ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ยอมรับและเปิดเผยข้อมูลนักเรียนที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ถือเป็นการตีตราหรือเพิกเฉย เพื่อหาการดูแลแก้ไข ช่วยเหลือด้วยแนวทางที่เหมาะสม และให้โอกาสเด็กได้ศึกษาต่อตามปกติ ในกรณีการค้นพบนักเรียนกลุ่มเสี่ยงภายในสถานศึกษา ให้พิจารณาใช้แนวทางการทำจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษาเป็นลำดับแรก โดยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

5) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งชมรม เครือข่าย/กลุ่ม/องค์กรเยาวชน ฯลฯ ในสถานศึกษา เช่น องค์กรวิชาชีพ เครือข่ายเยาวชน ศูนย์อำนวยการประสานงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) ชมรม TO BE NUMBER ONE กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ฯลฯ และมอบบทบาทให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามความเหมาะสม

7.1.4.3 ระดับอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการ

1) จัดกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ และการสร้างคุณค่าและเป้าหมายในชีวิต โดยใช้กิจกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมทางเลือกอื่นสำหรับเป็นเกราะป้องกันที่เข้มแข็งที่จะอยู่ร่วมกับภัยยาเสพติดได้อย่างปลอดภัย

2) สร้างการมีส่วนร่วมของกลไก/เครือข่ายนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ตำรวจคนในชุมชน ฯลฯ เพื่อร่วมกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและรอบสถานศึกษา

3) ส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา

4) สสำรวจ คัดกรอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเฝ้า ด้วยวิธีการที่เหมาะสม หากพบให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือและให้โอกาสในการศึกษาต่อตามปกติ ดังนี้

4.1 กลุ่มเสี่ยง ให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำหลักสูตรและจัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมตามความเหมาะสม

4.2 กลุ่มเฝ้าให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณสุขในพื้นที่ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางบำบัดรักษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยขอให้เน้นการทำจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษาเป็นลำดับแรกสุดระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการ

4.2.1 กิจกรรมทางเลือกจัดทำกิจกรรมร่วมในสถานศึกษา

ชมรมสนับสนุนเครือข่ายเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อป้องกันยาเสพติด

4.2.2 กิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมในสถาบันการศึกษา

ชมรมจัดกิจกรรมลักษณะที่ช่วยเหลือน้อง โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนทั้งนี้ ให้บริหารจัดการงบประมาณสนับสนุนหน่วยงาน สถานศึกษา ในระดับพื้นที่เพื่อเร่งดำเนินการตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษากระทรวงมหาดไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

4.2.2.1 ให้จัดตั้ง คณะทำงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด

ในเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษาอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน เพื่อสำรวจ ค้นหา ตัวตน เด็กนอกสถานศึกษา และให้การดูแลช่วยเหลือ

4.4.4.2 ให้รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลเด็กและ

เยาวชนนอกสถานศึกษา โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

4.2.2.3 จัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายา

โดยกลไกภาครัฐ และการมีส่วนร่วม ของชุมชนเข้าแก้ไขปัญหาคิดทางออกร่วมกัน รวมทั้งออกแบบ กิจกรรมการป้องกันที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

4.2.2.4 ขยายโครงการเยาวชนอาสาต้านภัยยาเสพติด

และโครงการอื่นๆ ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ให้เหมาะสม สถานศึกษาในพื้นที่ ดำเนินการ

4.2.2.5 บูรณาาร่วมกับโครงการอื่นที่เกี่ยวกับการพัฒนา

เด็กและเยาวชนนอก

7.2 จัดระเบียบสังคม/ปรับสภาพแวดล้อม ตามแนวทางจัดร้าย ขยายดี

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการ

7.2.1 กำหนดแผน เป้าหมายพื้นที่ในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบการกระทำผิด

ที่เสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดได้แก่ กลุ่มรถซิ่ง กลุ่มหรือสถานที่มั่วสุมในพื้นที่ เป็นต้น

7.2.2 จัดระเบียบสังคม และควบคุมพื้นที่เสี่ยง ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบ

แห่งชาติที่ 22/2558 เรื่องการจัดระเบียบสังคมสถานบริการและสถานประกอบการที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ

7.2.3 สนับสนุนแผนงาน โครงการ กิจกรรมเสริมสร้างสภาพแวดล้อมโดย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การช่วยเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง ศูนย์เยาวชนในระดับพื้นที่พื้นที่ สร้างสรรค์พื้นที่เชิงบวกให้กับเด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า นโยบายการป้องกันยาเสพติดในประเทศไทยนั้น มีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนตั้งแต่กระบวนการเริ่มจับจนถึงกระบวนการบำบัดให้กับมาสู่การไม่ติดยาเสพติด จึงทำให้ระบบการจัดการสำหรับผู้ติดยาเสพติดในไทยนั้นมีประสิทธิภาพในการจัดการ

การดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนชาติจึงได้จัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาประจำปี 2564 เพื่อให้ผู้บริหารหน่วยงานผู้บริหารสถานศึกษาครูอาจารย์เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการศึกษาใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภายใต้กรอบมาตรการสำคัญดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 2-3)

1. ด้านการสร้างการรับรู้

1.1 สร้างการรับรู้ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับรู้ถึงโทษพิษภัยและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด โดยสื่อสารผ่านช่องทางหลากหลายในสถานศึกษา เช่น โซเชียลมีเดีย เสียงตามสาย พุดหน้าเสาธง กิจกรรมโฮมรูม คาบว่าง กิจกรรมหลังเลิกเรียน การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้ายนิเทศการ หรือช่องทางอื่นๆ ตามความเหมาะสม

1.2 ขยายช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ ทัศนคติ ประชาสัมพันธ์ ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไปยังเครือข่ายบุคคล/กลไกที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น เครือข่ายนักเรียนเครือข่ายครู เครือข่ายเยาวชน กลุ่มเพื่อนนักเรียน สถานักเรียน สภાเด็กและเยาวชน องค์การวิชาชีพ เครือข่ายผู้ประกอบการ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายคนในชุมชน หรือเครือข่ายอื่นๆ ตามความเหมาะสม

1.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ที่แสดงออกถึงพลังเชิงสัญลักษณ์ในการป้องกันยาเสพติดทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (ห้วงเดือนมิถุนายน) กิจกรรมจัดทำสื่อสร้างสรรค์กิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ เป็นต้นโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันตามความเหมาะสมและบริบทพื้นที่

2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

2.1 เน้นการให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา สุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม ควบคู่กับการบูรณาการทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นๆ

เช่นลูกเสือต้านภัยยาเสพติด นักศึกษาวิชาทหาร TO BE NUMBER ONE เพื่อนช่วยเพื่อน เครือข่ายเยาวชน ชุมชน องค์กร ค่ายกิจกรรม จิตอาสา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือกิจกรรมทางเลือกอื่นๆ ตามความสนใจของผู้เรียน โดยในการจัดทำแผนการเรียนการสอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทและความเหมาะสม

2.2 ส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ภายใต้วงรอบ 5 ด้าน คือ การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การบำบัดรักษา การเฝ้าระวัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีความเข้มแข็ง เป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน

2.3 ส่งเสริม พัฒนา ยกระดับระบบดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งโดยเน้นส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีความรู้เชิงจิตวิทยาเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา

2.4 สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4.1 สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นปฐมวัยโดยการส่งเสริมและประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมอง (Brain Executive Function: EF) ในการจัดทำแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมตามคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 เพื่อวางรากฐานภูมิคุ้มกันยาเสพติดระยะยาวในเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องผ่านกลไกครูผู้สอนและครูผู้ดูแลเด็ก

2.4.2 สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา โดยการให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักและกิจกรรมต่างๆ (ตามที่ระบุในข้อ 2.4.1) ควบคู่การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและส่งเสริมสนับสนุนให้มีวิทยากรป้องกันที่หลากหลาย เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาตามบริบท และความเหมาะสมเช่นครูตำรวจ D.A.RE. ครูพระสอนศีลธรรมหรือวิทยากรป้องกันอื่นๆ

2.4.3 สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา โดยการให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักและกิจกรรมต่างๆ (ตามที่ระบุในข้อ 2.4.1) ควบคู่การเสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักคุณค่าในตนเอง มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต วางรากฐานการประกอบสัมมาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ ให้สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดระบบเฝ้าระวัง ค้นหา คัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มใช้ยาเสพติด โดยดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในรูปแบบที่เหมาะสมและให้โอกาสในการศึกษา

2.4.4 สถานศึกษา กศน. ดำเนินการค้นหาประชากรวัยเรียน (เด็กและเยาวชน ที่อยู่นอกระบบการศึกษา) เพื่อให้โอกาสและผลักดันเข้าสู่ระบบการศึกษาที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ควบคู่การให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน ในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักและกิจกรรมต่างๆ (ตามที่ระบุในข้อ 2.4.1) โดยในการจัดทำ แผนการเรียนการสอนสามารถปรับปรุงได้ตามบริบทและความเหมาะสม

3. ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการระดมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ นอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา เพื่อปฏิบัติการร่วมกัน เช่น ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ศูนย์อำนวยการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ฯลฯ ดังนี้

3.1 สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการค้นหาคัดกรอง (Re-x-ray) นักเรียน นักศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยขอให้เน้นกลุ่มมัธยมศึกษาและ อาชีวศึกษาที่มีภาวะเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดเป็นเป้าหมายเร่งด่วนลำดับแรกสุด และให้จัดทำข้อมูล รายบุคคลเพื่อการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม

3.2 สถานศึกษาจัดให้มีการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มที่มีปัญหา ดังนี้

3.2.1 กลุ่มเสี่ยง (กลุ่มที่อาจมีแนวโน้มเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด) ให้ สถานศึกษาเน้นการปรับความคิดและพฤติกรรมผู้เรียน โดยการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวก หรือกิจกรรม ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตน ร่วมด้วยการให้คำปรึกษา ติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมและการเยี่ยมบ้าน ทั้งนี้ให้สถานศึกษาสร้างช่องทางสื่อสารใกล้ชิดกับผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ

3.2.2 กลุ่มใช้ยาเสพติดให้สถานศึกษาเน้นการดูแล รักษา โดยการทำจิตสังขม ในสถานศึกษาเป็นลำดับแรกสุด โดยความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ โดยสถานศึกษาให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนต่อตามปกติ ทั้งนี้ ในกรณีที่ นักเรียนติดยาเสพติดไม่สามารถดูแลรักษาในรูปแบบจิตสังขมในสถานศึกษาได้ ขอให้สถานศึกษา พิจารณาร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เป็นรายกรณีไป เพื่อดูแล บำบัดรักษาโดยการส่งต่อไปยังสถานพยาบาลในพื้นที่

3.3 สถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมในลักษณะที่เป็นการสื่อสารระหว่าง เยาวชนถึงเยาวชนเพื่อให้เกิดกระบวนการกลุ่มเพื่อนดูแลเพื่อนที่มีภาวะเสี่ยง ให้ออกจากปัญหา ยาเสพติดหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่างๆ ด้วยกิจกรรมเชิงบวกสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมพัฒนา

ตนเอง กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม เป็นต้นควบคู่การสนับสนุนให้มีพื้นที่เชิงบวกในสถานศึกษา

3.4 สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มีระบบการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยใช้กลไกบุคคลเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ลูกเสือต้านภัยยาเสพติด (มอบบทบาทให้ลูกเสือปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวังในสถานศึกษาร่วมกับครู) นักศึกษาวิชาทหารนักเรียน นักศึกษาแกนนำ ครู เครือข่ายผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา คนในชุมชน และจัดให้มีช่องทางสื่อสารเพื่อแจ้งข่าวสาร แจ้งเตือนสถานการณ์ต่างๆ อย่างใกล้ชิด

4. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดย

4.1 ปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงบวกในการเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเพื่อการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม รวมถึงการให้ออกาสนักเรียนโดยไม่ถือเป็นความผิดของผู้บริหารสถานศึกษา

4.2 ดำเนินโครงการภายใต้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย (1) มาตรการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการบริหารจัดการและ (2) กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ โดย 4 ต้อง คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล และต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ไล่ผู้เรียนออก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีความเข้มแข็งเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน นำไปสู่การลดปัญหายาเสพติดและปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์แบบองค์รวมในสถานศึกษา

4.3 เน้นบทบาทนักเรียน นักศึกษาแกนนำในการดำเนินโครงการร่วมกับครูอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษา แกนนำ

4.4 จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับการขับเคลื่อนงาน

5. ด้านการอำนวยการ

5.1 การตรวจราชการการ นิเทศ ติดตามงานของกระทรวงศึกษาธิการ ให้บรรจุประเด็นงานยาเสพติดไว้ใน การตรวจติดตาม หรือการนิเทศงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

5.2 ให้สถานศึกษารายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดจังหวัด (ระบบ NISPA) และรายงานสภาพการใช้สารเสพติดและยาเสพติดในสถานศึกษาผ่านระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (ระบบ CATAS) นอกจากนี้ให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ผลการรายงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

5.3 ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการสำคัญที่บรรจุใน แผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2564 เช่น โครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด โครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน โครงการพัฒนา นักจิตวิทยา เพื่อให้คำปรึกษาในสถานศึกษาการพัฒนากลไกการให้คำปรึกษา ค้นหา คัดกรอง และ ดูแลช่วยเหลือ โครงการ TO BE NUMBER ONE กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในแต่ละ กลุ่มเป้าหมาย การประชุมชี้แจงหน่วยงาน การประชุมคณะทำงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนนั้น มีการจัด นโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ โดยมีการจัดการระบบต่างๆให้แก่โรงเรียน และสร้างมาตรการให้กับโรงเรียนนั้นได้ปฏิบัติตามอย่างมีระบบแบบแผน อีกทั้งยังมีกิจกรรมส่งเสริม ให้ห่างไกลยาเสพติด ยกตัวอย่างเช่น โครงการ TO BE NUMBER ONE โดยมีกระบวนการการแก้ไข ปัญหายาเสพติด ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรการสร้างการรับรู้ 2) มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน 3) มาตรการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา 4) มาตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา 5) มาตรการอำนวยการ โดยทุกมาตรการนั้นล้วนมีขั้นตอนการสร้างแนวทางในการบริหารการแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นอย่างดี

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้กล่าวถึง แนวทางการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2561 ได้กำหนดไว้ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2561, หน้า 1)

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานบนพื้นฐานของความเป็นไทย สู่ระดับสากล

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อความมั่นคง และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานวิชาชีพ
3. สร้างเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบูรณาการการจัดการศึกษา และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

นโยบายและจุดเน้นการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

นโยบาย 1 “ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ”

จุดเน้น

1. ส่งเสริมการพัฒนางานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารงานทั่วไปสู่ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง

2. ส่งเสริมการสร้างการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางโรงเรียนสุจริต

3. ส่งเสริมการป้องกันและแก้ปัญหาการล่องละเมิดทางเพศในโรงเรียน

4. ส่งเสริมการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนตามแนวทางโรงเรียนสีขาว

5. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนโยบาย 2 “เพิ่มและยกระดับคุณภาพนักเรียนทุกระดับ”

6. เพิ่มและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น

6.1 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์เท่ากับหรือสูงกว่าระดับประเทศ

6.1.1 เป้าหมายขั้นต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มร้อยละ 3 ของค่าเฉลี่ยปีที่ผ่านมา

6.1.2 เป้าหมายท้าทาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มร้อยละ 3 จากค่าเฉลี่ยปีที่ผ่านมา (+3)

6.2 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับประเทศ

6.2.1 เป้าหมายขั้นต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มร้อยละ 3 จากค่าเฉลี่ยปีที่ผ่านมา (+3)

6.2.2 เป้าหมายท้าทาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มเท่ากับหรือสูงกว่าระดับประเทศในปีที่ผ่านมา

7. เพิ่มศักยภาพและทักษะวิชาการ

7.1 ระดับปฐมวัย กิจกรรมเรียนปนเล่นสร้างสรรค์ผลงานปั้นดินน้ำมันและสร้างภาพฉีก ตัด ปะ

7.2 ระดับ ป.1-ป.3 การเรียนรู้เพื่อการอ่านออก เขียนได้และคิดเลขเป็น

7.2.1 ป.1 เร่งการอ่านและการเขียน (รู้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์

แจกลูกผสมคำ)

7.2.2 ป.2 พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและเสริมทักษะการคิดคำนวณ

7.2.3 ป.3 พัฒนาทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์เขียนและสร้างสรรค์ผลงาน

เรียงความ

7.3 ระดับ ป.4-ป.6 การเรียนรู้เพื่ออ่านคล่อง เขียนคล่องและคิดเลขคล่อง

โดยพัฒนาทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์เขียนและคิดคำนวณ สร้างสรรค์ผลงานเขียนเรียงความ

หนังสือเล่มเล็กและโครงงานอย่างง่าย

7.4 ระดับ ม.1-3 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนา

ทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์เขียน และคิดคำนวณ สร้างสรรค์ผลงาน เขียนเรียงความ หนังสือเล่มเล็ก และโครงงาน

7.5 นักเรียนทุกคน ทุกระดับชั้นมีลายมือสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย

7.6 นักเรียนทุกคนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

7.6.1 ทุกคน (ป.1-ม.3) สื่อสารด้วยบทสนทนาภาษาอังกฤษ 10 Unit

และ Class Room Language

7.6.2 ป.1-6 สื่อสารด้วยบทพูด Speaking about yourself

7.6.3 ม.1-3 สื่อสารด้วยบทพูด Visiting Kamphaengphet the Land

of World Heritage

8. เพิ่มศักยภาพและทักษะอาชีพ

8.1 หนึ่งนักเรียนหนึ่งอาชีพ (รู้และเข้าใจหรือมีทักษะเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเอง

ชอบ)

8.2 หนึ่งนักเรียนหนึ่งศิลปะ (รู้และเข้าใจหรือมีทักษะกิจกรรมทัศนศิลป์หรือ

ดนตรีหรือนาฏศิลป์หรือขับร้อง)

8.3 หนึ่งนักเรียนหนึ่งกีฬา (รู้และเข้าใจหรือมีทักษะเกี่ยวกับกีฬาที่ตนเองชอบ)

9. เพิ่มศักยภาพและทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมลูกเสือ

9.1 แต่งชุดลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาด ทุกวันพุธ

9.2 เปิดประชุมกองลูกเสือ หรือยุวกาชาดในภาคเช้า

9.3 ทำการเรียนการสอนรายวิชาปกติด้วยวิถีชีวิตและกระบวนการหมู่ลูกเสือ

หรือยุวกาชาด

9.4 เรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ทักษะลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวกาชาด

ตอนเย็น และปิดการประชุมกอง

9.5 เข้าค่ายพักแรมปลายปีการศึกษาเพื่อใช้และทดสอบทักษะชีวิต ทักษะ

ลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวกาชาด

10. พัฒนาความเป็นคนดีของครอบครัวและสังคม ด้วยกิจกรรมบูรณาการที่

หลากหลาย

10.1 ศาสตร์พระราชาสู่การเรียนรู้ในโรงเรียน และกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง

10.2 กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ (กิจกรรมพานักเรียนไปวัด/เรียนรู้ศีลธรรมกับ

พระ)

10.3 กิจกรรมปลูกฝังค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่ชุมชน/ชมรม

ยุวชนจิตอาสา

บริบทและปัญหาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอไทรงาม

โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอไทรงาม มีจำนวน 10 โรงเรียน ประกอบไปด้วย โรงเรียนบ้านโนนจัน โรงเรียนบ้านโนนใหญ่ โรงเรียนบ้านเนินกรอย โรงเรียนหนองสรวงราษฎร์บำรุง โรงเรียนบ้านตอรั้ง โรงเรียนสิริแก้วเจริญ โรงเรียนบ่อแก้ววิทยา โรงเรียนบ้านไผ่ตาสุ่ม โรงเรียนบ้านหนองแม่แตง (ธรรมศาสตร์อาสา) โรงเรียนอ่อนนวิมลราษฎร์วิทยา สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในระดับที่สูง และมีการจับกุมของชุดฝ่ายความมั่นคงอำเภอไทรงามเป็นประจำ ทำให้กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอไทรงามนั้น มีการใช้หรือทดลองยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวและนำไปสู่การออกเรียนกลางคัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้นำมาทำการศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 นั้นได้ทำการควบคุมการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรโดยมีนโยบายทั้งหมด 2 นโยบายได้แก่ นโยบาย 1 “ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ” และนโยบาย 2 “เพิ่มและยกระดับคุณภาพนักเรียนทุกระดับ” นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 นั้นทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพและทำการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่อยู่ภายใต้สังกัดได้เป็นอย่างดี โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอไทรงาม ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้นำนโยบายมาใช้บริหารในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาทุกโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและนำเสนอเกี่ยวกับวิจัยในประเทศ ดังนี้

กิตติธัช แสนภูวา (2557, หน้า 78-79) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติดและด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ 2. ประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนักเรียน และด้านนักเรียนแกนนำ ตามลำดับ และ 3. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี

วิมลสิริ บุญโญปกรณ์ (2557, หน้า 93) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยสรุปหากจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากันทั้ง 3 ตำแหน่งโดยใน แต่ละตำแหน่งคิดเป็นร้อยละ 33.33 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.60 จำแนกตามอายุ พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามช่วงอายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปีคิดเป็นร้อยละ 49.00 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีวุฒิสองระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 66.70 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.10 จำแนกตามการได้รับการอบรมประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเคยได้รับการอบรมประชุมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 56.90 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของสถานศึกษาโดยสรุปหากจำแนกตามสถานที่ตั้งสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งอบายมุข คิดเป็นร้อยละ 70.60 จำแนกตามการมีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดพบว่าสถานศึกษาทุกแห่งมีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด จำแนกตามการมีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

สินวล บุญย่นยาว (2559, หน้า 339) ได้ศึกษาการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระพุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระพุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมด้านยาเสพติด ตามลำดับ และ 2. ข้อเสนอแนะการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาอำเภอบางกระพุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่ควรดำเนินการสูงสุดเรียงตามลำดับ คือ มีการประสานความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอย่างจริงจัง ให้โรงเรียนทำหนังสือขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และควรมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นระยะๆ

เข็มมะรัต บุตรสุริย์ (2560) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอำเภอัมพนาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของรัฐบาลในกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดชัดเจนจึงมีการดำเนินการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายประสานงานหลายหน่วยงานในการสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันปราบปรามและแก้ไขบำบัด และฟื้นฟูผู้เสพติด และทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลที่นักเรียนส่วนมากอยู่ในช่วงวัยเด็กมิใช่วัยรุ่นทำให้มีปัญหายาเสพติดระดับน้อย ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนในอำเภอัมพนาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้นำแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ. 2555 ระยะที่ 2 (มกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2555) ตามแผนที่ 3 คือ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมาเป็นกรอบในการดำเนินงานโดยการมุ่งจัดวิทยากรสร้างภูมิคุ้มกันเข้าไปให้ความรู้ และจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนจัดระเบียบแหล่งมั่วสุมพื้นที่เขตเมือง / Heartland สถานบริการสถานเริงรมย์แหล่งมั่วสุมที่เสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการเสพยาเสพติดของเยาวชน อีกทั้งสถานการณ์การค้ายาเสพติดสภาพโดยรวมของจังหวัดสระแก้วอยู่ในระดับปานกลางจึงทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอำเภอัมพนาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

จุไรรัตน์ ดีเพชร (2562) ได้ศึกษาการดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน และ

2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ สถานะ และสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรกำหนดระยะเวลา ในการประเมินผลการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดให้ชัดเจน ควรสรุปผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปปรับปรุงการดำเนินงาน และควรมีการรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

อรทัย ธารแผ้ว, จตุพร เฟื่องชัย และยุพาศรี ไพรวรรณ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 34 ตัวชี้วัด โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน ด้านระบบเฝ้าระวังและด้านระบบบริหารจัดการส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านระบบข้อมูล ด้านระบบป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านระบบการให้คำปรึกษา และ 3. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีแนวทางการดำเนินงาน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านระบบข้อมูลจำนวน 4 ข้อ 2) ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำนวน 7 ข้อ 3) ด้านระบบการให้คำปรึกษา จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านระบบเฝ้าระวัง จำนวน 6 ข้อ 5) ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน จำนวน 6 ข้อ และ 6) ด้านระบบบริหารจัดการ จำนวน 5 ข้อ

ศักดา มังคะรัตน์ และธีระวัฒน์ มอนโธส (2564, หน้า 245) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมาตรการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรการป้องกัน รองลงมาคือ มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการค้นหา มาตรการบริหารจัดการ และมาตรการที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มาตรการรักษา ระดับปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมาตรการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรการป้องกัน รองลงมาคือ มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และมาตรการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มาตรการค้นหา และแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) แบ่งเป็นมาตรการ ป้องกัน มี 5 รายการ เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มาตรการค้นหา มี 5 รายการ เช่น การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรการรักษา มี 5 รายการ เช่น ให้กำลังใจกับผู้ที่เคย ใช้สารเสพติด มาตรการเฝ้าระวัง มี 4 รายการ เช่น พุดคุยทำความเข้าใจถึงเหตุจำเป็นที่ต้องขอความร่วมมือกับสถานประกอบการ และมาตรการบริหารจัดการ มี 4 รายการ เช่น สถานศึกษากำหนด นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ณัฐวุฒิ บุตรธนู และณัฏฐวรรณ ธนาพงษ์อนันต์ (2565, หน้า 68) ได้ศึกษาการพัฒนา แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีแนวทางการดำเนินงาน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้คำปรึกษา 2) ด้านการให้การศึกษาและ เผยแพร่ความรู้มีแนวทางการพัฒนา 3) ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดมีแนวทางการพัฒนา 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5) ด้านการเฝ้าระวังมีแนวทางการพัฒนา และ 6) ด้านการบริหารจัดการ

ธิดานนท์ ณ บางช้าง และโกสุม สายใจ (2565, หน้า 248) ได้ศึกษาการบริหารงาน ตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี โดยภาพรวม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา และขนาด โรงเรียนต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี ไม่แตกต่างกัน ครูที่มี

ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางในการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขคือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและส่งเสริมงบประมาณร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกพัฒนาการบำบัดรักษา กำกับ ติดตามจัดการปัญหาเสพติดอย่างเป็นกัลยาณมิตร สร้างบรรยากาศ การเปลี่ยนประสบการณ์ นำข้อดีไปขึ้นชนพัฒนาต่อยอดเป็นแบบอย่าง แก่ครูท่านอื่น ควรดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจัง ควรสุ่มตรวจเป็นประจำ ควรสร้างการรับรู้ พิษภัย และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและเฝ้าระวังเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้เรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัย ได้ศึกษาข้อมูลและนำเสนอเกี่ยวกับวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

เอลมอร์ (Elmore, 1979) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสลับซับซ้อนของนโยบาย กับระบบการควบคุมในกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติโดยดูว่านักกฎหมายและนักบริหารจะเข้าไป มีอิทธิพลอย่างไรในการนํานโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นการศึกษาเพื่อดูว่าผู้กำหนดนโยบาย จะเลือกแนวทางใด ระหว่างแนวทางที่ใช้ในการกำกับควบคุม (Regulatory Approach) ที่เน้น การควบคุมเพื่อให้การปฏิบัติตามโดยใช้สายการบังคับบัญชา กับแนวทางปฏิบัติตามขั้นตอนของ แผนงาน (Rethinking) ในการที่จะเข้าไปควบคุม ยิ่งการนํานโยบายไปปฏิบัติมีความสลับซับซ้อน มากเท่าใด การควบคุมการรวมอำนาจการดูแล โรงเรียนเซนต์จอห์นโปลีเทคนิคอย่างใกล้ชิด และ การ ออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับจะแน่นหนา (Tighten) มากยิ่งขึ้นเท่านั้น เอลมอร์ เสนอว่า ทางออกก็คือ จะเลือกทางใดระหว่างการนํานโยบายไปปฏิบัติแบบให้ความซับซ้อนมากแล้วก็มีควบคุมตาม ขั้นตอนการบัญชาามากๆ กับการออกแบบให้มีความสลับซับซ้อนน้อยแล้วควบคุมแบบมอบอำนาจ

ยูโนไซ และคนอื่นๆ (Younoszai et al., 1999, อ้างถึงใน ยอดชาย ภูพานไร่, 2559, หน้า 40) ได้ศึกษาแนวโน้มการใช้สารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์ บุหรี่ และสารเสพติดอื่นๆ จากปี 1987-1991: การใช้โปรแกรมป้องกันสารเสพติดกับวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติดทั่วโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า มีปริมาณการใช้สารเสพติดแทบทุกชนิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในวัยรุ่น ยกเว้น สารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์ และพบว่าการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เป็นเด็กมีปัญหาเป็นปัจจัย เสี่ยงที่เด่นชัดที่สุด ที่ทำให้วัยรุ่นเสพสารเสพติด ในขณะที่การคบเพื่อนที่ไม่เสพสารเสพติดเป็นปัจจัย ป้องกันสารเสพติดที่สำคัญที่สุด

โรซาติ (Rosati, 2000, อ้างถึงใน จุไรรัตน์ ดีเพชร, 2562, หน้า 40) ได้ศึกษาการ ป้องกันยาเสพติดที่มีคุณภาพในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดยาเสพติด โดยศึกษาจากปัจจัย เสี่ยง คือสภาพชีวิตของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกสุขอนามัย และปัจจัยคุ้มกันคือ สภาพชีวิตของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกสุขอนามัย จากการศึกษา โรซาติได้ให้

แนวทางการแก้ปัญหาไว้ดังนี้ 1) การทำให้เด็กมีความตั้งใจและมีทักษะชีวิตที่ ถูกสุขลักษณะและสร้างสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าวโดยการลดปัจจัยเสี่ยง และเพิ่มปัจจัยคุ้มกันในตัวเด็กและสภาพแวดล้อมของเด็ก 2) แนวทางเริ่มแรกของวิธีการป้องกัน การติดยาและยาเสพติด โดยอาศัยโรงเรียนเป็นหลักเน้นที่ตัวบุคคล โดยใช้วิธีชี้ให้กลัวยาเสพติด การให้ความรู้ โดยการให้ข้อมูล จัดบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เคยติดยาเสพติด 3) เน้นการดำเนินการแบบครบวงจร คือ ใช้แนวทางที่เห็นตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมการให้โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และนักเรียนเข้ามา มีบทบาท หลักสูตรเน้นเรื่องทักษะและองค์ประกอบอื่นๆ หลากๆ อย่าง การมีส่วนร่วมของนักเรียน การให้ความช่วยเหลือนักเรียน การมีส่วนร่วมของครอบครัวและกิจกรรมเชิงบวก

เฟรน์สตัน (Feinstein, 2005, อ้างถึงใน ศุภร ชินะเกตุ, 2553, หน้า 79) ได้ศึกษาการใช้ยาเสพติดของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ จำนวน 829 คน ผลการวิจัยพบว่า การใช้ยาเสพติดของนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดที่ใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาค้นนั้นก็จะมีความโน้มที่จะใช้ยาเสพติดชนิดนั้นตามไปด้วย

แวนเดอร์ และคนอื่นๆ (Vander et al., 2005, อ้างถึงใน ยาวีระ หลังปูเต๊ะ, 2562, หน้า 61) ได้ศึกษากลยุทธ์ในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษา: ผลที่แตกต่าง เป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และอัตราการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในชุมชนและสถานศึกษา หลังการควบคุมตัวแปรอื่น ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การควบคุมดูแลจากผู้ใหญ่การจัดกิจกรรมของชุมชนและของสถานศึกษา การมีองค์การนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการลดลงของการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

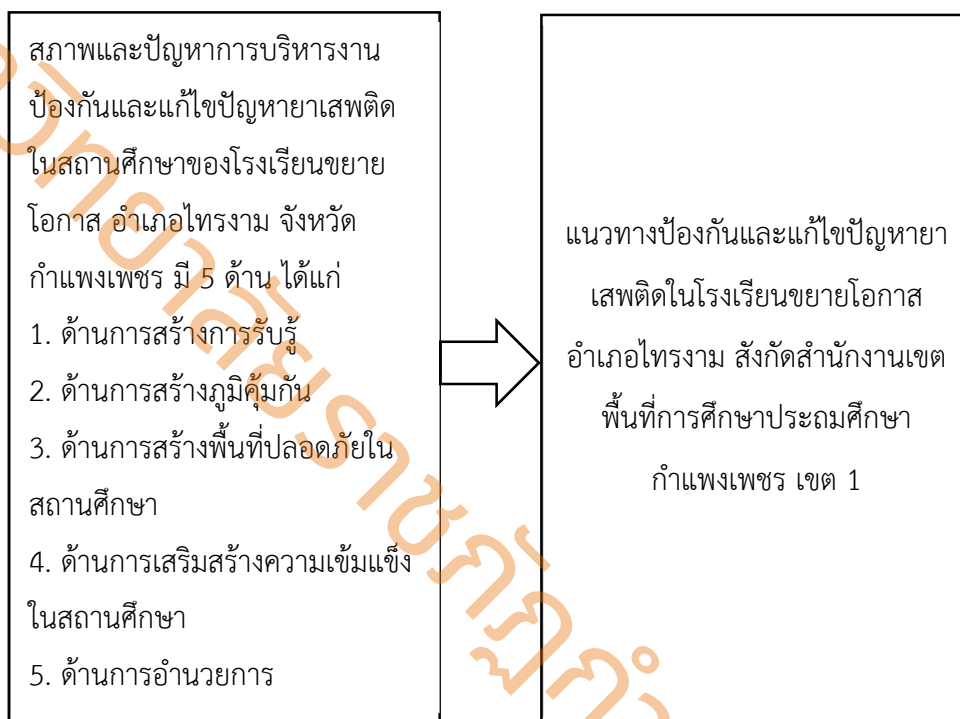
คยาโล และคนอื่นๆ (Kyalo et al., 2011, อ้างถึงใน ณัฐวดี บุตรธนู, 2564, หน้า 99) ได้ศึกษาปัญหาเสพติดในเขตมูรังอา ทางใต้ของเคนยา: กรณีศึกษาการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดและสารเสพติดมีส่วนอย่างมากต่อพฤติกรรมของพวกเขาที่มีต่อยาเสพติดและสารเสพติด การศึกษาแนะนำว่า ผู้ปกครอง โรงเรียน รัฐบาล ควรแก้ไขปัญหายาเสพติดและสารเสพติดในทุกะดับของพัฒนาการเด็ก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนนั้น ยังมีองค์ประกอบ การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการสร้างการรับรู้ 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน 3) ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา
- 4) ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา 5) ด้านการอำนวยความสะดวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อนำมาศึกษา
แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายา

ยาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัด
กำแพงเพชร

ประชากร

สำหรับประชากรที่ใช้ในแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วยผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทร จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 คนและครูในโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร จำนวน
134 คน รวม 144 คน แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	จำนวนบุคลากร		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
โรงเรียนบ่อแก้ววิทยา	1	17	18
โรงเรียนบ้านโนนจั่น	1	13	14
โรงเรียนบ้านโนนใหญ่	1	14	15
โรงเรียนบ้านเนินกรอย	1	13	14
โรงเรียนหนองหลวงราษฎร์บำรุง	1	16	17
โรงเรียนบ้านตอรั้ง	1	11	12
โรงเรียนสิริแก้วเจริญ	1	14	15
โรงเรียนบ้านไผ่ตาสุ่ม	1	8	9
โรงเรียนบ้านหนองแม่แตง (ธรรมศาสตร์อาสา)	1	14	15
โรงเรียนอ่อนวิมลราษฎร์วิทยา	1	14	15
รวม	10	134	144

ที่มา: (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2564, หน้า 1)

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน ตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การบำบัดรักษา การเฝ้าระวัง การบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้ในการกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1991) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (Multiple Response) เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แล้วสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องและครอบคลุม

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของคำถามประกอบด้วย

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษพิพล พฤษพิกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาวัดและประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4.3 ดร.ละมุล เหล่าทอง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4.4 นายกฤษณะ หอมกิจ ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง อำเภอไทรงาม

4.5 นายสันตต์ พัทนี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่ตาสุ่ม

5. นำแบบสอบถามจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) โดยนำเกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณและเลือกข้อที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

6. ปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 30 คน
8. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.947
9. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามโดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผ่านไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมดให้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยนำส่งด้วยตนเองบางส่วน และอีกบางส่วนส่งทางไปรษณีย์โดยแนบซองไปรษณีย์พร้อมเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย
3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างถ้าได้ไม่ครบจะทวงถามและติดตามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
4. ได้แบบสอบถามกลับมา 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.47 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลได้มาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแปลผลข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับ ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้วิธีการหาค่าความถี่ (f) และหาค่าร้อยละ (%)
5. การแปลความหมายโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับของบุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 121) มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัด กำแพงเพชร

การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย
บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 17 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่มีผลการประเมินโรงเรียนสีขาว ในระดับ เงิน ทอง
และเพชร จำนวน 7 คน
2. ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 5 คน
3. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน
4. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบยาเสพติด จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured
Interview) โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
ซึ่งประกอบด้วย งานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน 5 ด้าน ได้แก่

- 1 ด้านการสร้างการรับรู้
- 2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน
- 3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา
- 4 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา
- 5 ด้านการอำนวยการ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน
3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามประเด็น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร และสรุปข้อมูล เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชรต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
%	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทร จังหวัดกำแพงเพชร และครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	41	36.28
หญิง	72	63.72
รวม	113	100.00
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	10	8.85
ครูผู้สอน	103	91.15
รวม	113	100.00
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	27	23.89
5-10 ปี	56	49.56
10-20 ปี	30	26.55
รวม	113	100.00
4. วิทยฐานะ		
ครูผู้ช่วย	11	9.73
คศ.1	34	30.09
คศ.2	23	20.35
คศ.3	35	39.82
รวม	113	100.00
5. ขนาดของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็ก	42	37.17
สถานศึกษาขนาดกลาง	71	62.83
รวม	113	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.72 เพศชาย 36.28 ตำแหน่งครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 91.15 ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8.85 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.83 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.55 ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.89 วิทยฐานะ คศ.3 คิดเป็นร้อยละ 39.82 คศ.1 คิดเป็นร้อยละ 30.09 คศ.2 คิดเป็นร้อยละ 20.35 ครูผู้ช่วย คิดเป็นร้อยละ 9.73 ขนาดของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.83 และสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 37.17

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวมและรายด้าน แสดงดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม

ด้าน	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการสร้างการรับรู้	4.67	0.16	มาก
2	ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	4.64	0.19	มาก
3	ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา	4.67	0.15	มาก
4	ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา	4.70	0.19	มาก
5	ด้านการอำนวยการ	4.79	0.13	มาก
รวมเฉลี่ย		4.69	0.16	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับแรกพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการอำนวยการ ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.13) รองลงมาคือ

ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.19) และด้านการสร้างการรับรู้ ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.16) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.19)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอกำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด	4.83	0.37	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด	4.86	0.34	มากที่สุด
3	สถานศึกษาสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลตัวเองให้ห่างไกลยาเสพติด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการพูดหน้าเสาธงเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด	4.76	0.53	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการใช้โซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์เรื่องยาเสพติด	4.36	0.93	มาก
6	สถานศึกษามีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเสพติด	4.51	0.92	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด	4.02	1.32	มาก
8	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนในการร่วมทำงานด้านยาเสพติดจากเครือข่ายชุมชน	4.25	1.07	มาก
9	สถานศึกษามีการจัดตั้งสถานักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	4.72	0.55	มากที่สุด
10	สถานศึกษามีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องยาเสพติด	5.00	0.00	มากที่สุด
11	สถานศึกษามีการรณรงค์เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด	4.78	0.41	มากที่สุด
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก	4.79	0.50	มากที่สุด
13	สถานศึกษามีกิจกรรมจัดทำสื่อสร้างสรรค์กิจกรรมในรูปแบบออนไลน์	4.64	0.62	มากที่สุด
14	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อรับคำปรึกษาจากนักเรียน	4.89	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
15	นักเรียนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด	4.70	0.63	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.65	0.81	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัด กำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาตามรายข้อ 3 ด้านลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาสอนให้นักเรียน รู้จักดูแลตัวเองให้ห่างไกลยาเสพติด ($\bar{X}=5.00$, S.D.=0.00) รองลงมาอันดับที่สองคือ สถานศึกษามี การประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องยาเสพติด ($\bar{X}=5.00$, S.D.=0.00) และรองลงมาอันดับที่สามคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อรับคำปรึกษาจากนักเรียน ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.10) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ ถึงโทษของยาเสพติด ($\bar{X}=4.02$, S.D.=1.32)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ
สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย
โอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษานำให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	4.76	0.42	มากที่สุด
2	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการป้องกันตนเองจากยาเสพติด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการบูรณาการทักษะเพื่อป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.64	0.66	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	4.90	0.29	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีชมรม TO BE NUMBER ONE	4.36	1.22	มาก
6	สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.69	0.58	มากที่สุด
7	บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้เชิงจิตวิทยา	4.79	0.50	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
9	สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมอบรมความรู้เรื่องจิตวิทยา	4.55	1.06	มากที่สุด
10	สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นปฐมวัยโดยการส่งเสริมและประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมอง (Brain Executive Function: EF)	4.72	0.67	มากที่สุด
11	สถานศึกษาร่วมกิจกรรม ครูตำรวจ D.A.R.E.	4.91	0.31	มากที่สุด
12	สถานศึกษามีครูพระสอนศีลธรรม	3.88	1.30	มาก
13	สถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนการสอนให้บูรณาการกับเรื่องยาเสพติด	4.33	0.91	มากที่สุด
14	ผู้บริหารและคณะกรรมการ ติดตามงานด้านการค้นหากลุ่มเสี่ยง	4.48	0.94	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.64	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณาตามรายข้อ 3 ด้านลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษา

ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ($\bar{X}=5.00$, $S.D.=0.00$) รองลงมาอันดับที่สองคือ สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=5.00$, $S.D.=0.00$) และรองลงมาอันดับที่สามคือ สถานศึกษาร่วมกิจกรรม ครูตำรวจ D.A.R.E. ($\bar{X}=4.91$, $S.D.=0.31$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีครูพระสอนศีลธรรม ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=1.30$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน สถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.)	4.24	1.19	มากที่สุด
2	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.)	4.74	0.43	มากที่สุด
3	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.)	4.68	0.57	มากที่สุด
4	สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการค้นหาคัดกรอง (Re-x-ray) นักเรียน นักศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.84	0.35	มากที่สุด
5	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลรายบุคคลเพื่อการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม	4.66	0.60	มากที่สุด
6	สถานศึกษาจัดให้มีการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มที่มีปัญหา	4.57	0.81	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	5.00	0.00	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มใช้ยาเสพติด	3.69	1.05	มาก
9	สถานศึกษาจัดให้มีครูที่ให้คำปรึกษากับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	4.51	0.64	มากที่สุด
10	สถานศึกษาสร้างช่องทางสื่อสารใกล้ชิดกับผู้ปกครอง	4.84	0.43	มากที่สุด
11	สถานศึกษาให้ออกาสกลุ่มใช้ยาเสพติดได้ศึกษาต่อหลังการบำบัดรักษา	4.85	0.35	มากที่สุด
12	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเยาวชนถึงเยาวชน	4.75	0.64	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ	4.91	0.28	มากที่สุด
14	สถานศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด	4.95	0.20	มากที่สุด
15	สถานศึกษามอบหมายให้ตัวแทนนักเรียนเฝ้าระวังเพื่อนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง	4.89	0.30	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.67	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัด กำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาตามรายข้อ 3 ด้านลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด ($\bar{X}=5.00$, S.D.=0.00) รองลงมาอันดับที่สองคือ สถานศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด ($\bar{X}=4.95$, S.D.=0.20) และรองลงมาอันดับ ที่สามคือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.28) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มใช้ยาเสพติด ($\bar{X}=3.69$, S.D.=1.05)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ
สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการสถานศึกษา สีขาว	4.76	0.42	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลปัญหาเสพติด)	4.21	1.11	มากที่สุด
3	สถานศึกษาดำเนินงานภายใต้มาตรการดำเนินงานเสพติด ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.88	0.32	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.18	1.15	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีแผนงานเกี่ยวกับการป้องกันเสพติดชัดเจน	4.84	0.35	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีระบบข้อมูลเสพติด	4.84	0.35	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีระบบงานเกี่ยวกับการป้องกันเสพติดอย่าง ต่อเนื่อง	4.87	0.33	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีการจัดนักเรียนแกนนำเพื่อทำงานร่วมกับครู	4.87	0.33	มาก
9	สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวเสพติดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.93	0.24	มากที่สุด
10	สถานศึกษามีเครือข่ายงานเสพติดกับโรงเรียนอื่นๆ	4.66	0.75	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.70	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัด
กำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ 3 ด้านลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวเสพติดอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
($\bar{X}=4.93$, S.D.=0.24) รองลงมาอันดับที่สองคือ สถานศึกษาดำเนินงานภายใต้มาตรการดำเนินงาน
เสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X}=4.88$, S.D.=0.32) และรองลงมาอันดับที่สามคือ สถานศึกษา

มีระบบงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.87$, S.D.=0.33) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีการใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X}=4.18$, S.D.=1.15)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยความสะดวก

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาได้รับการตรวจราชการด้านยาเสพติดจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.25	0.84	มากที่สุด
2	สถานศึกษาบรรจุประเด็นงานยาเสพติดไว้ในการตรวจติดตาม	4.92	0.25	มากที่สุด
3	สถานศึกษาได้รับการตรวจ นิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่องในเรื่องยาเสพติด)	4.80	0.39	มากที่สุด
4	สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติด	4.97	0.16	มากที่สุด
5	สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานยาเสพติด ระบบ NISPA	4.95	0.20	มากที่สุด
6	สถานศึกษารายงานผ่านระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ระบบ CATAS	4.50	0.82	มากที่สุด
7	หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอในเรื่องยาเสพติด	4.22	1.22	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2564	5.00	0.00	มากที่สุด
9	สถานศึกษามีโครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	4.22	1.22	มากที่สุด
10	สถานศึกษามีโครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน	5.00	0.00	มากที่สุด
11	การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีความถูกต้องและเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
12	เจ้าหน้าที่งานด้านยาเสพติดรายงานผลการจัดโครงการต่อผู้บริหารและคณะกรรมการรับทราบ	4.74	0.56	มากที่สุด
13	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม พิจารณาการดำเนินงานด้านยาเสพติดในโรงเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.79	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79, S.D.=0.34$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ 3 ด้านลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีความถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X}=5.00, S.D.=0.00$) สถานศึกษามีโครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน ($\bar{X}=5.00, S.D.=0.00$) และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตามพิจารณาการดำเนินงานด้านยาเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X}=5.00, S.D.=0.00$) รองลงมาอันดับที่สองคือ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติด ($\bar{X}=4.97, S.D.=0.16$) และรองลงมาอันดับที่สามคือ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานยาเสพติด ระบบ NISPA ($\bar{X}=4.95, S.D.=0.20$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอในเรื่องยาเสพติด ($\bar{X}=4.22, S.D.=1.22$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร แสดงดังตารางที่ 9-13

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชรจากผู้บริหาร
และครู ด้านการสร้างการรับรู้

ข้อ	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	การสร้างการรับรู้มีการถูกต่อต้านจากนักเรียน	76	53.52
2	ทีมสภานักเรียนมีไม่เพียงพอต่อการเฝ้าระวัง	57	40.14
3	ชุมชนมีการต่อต้านการประชาสัมพันธ์	40	28.17
4	สถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ขายยาเสพติด	26	18.31
5	การพูดหน้าเสาธงไม่ครอบคลุมเนื้อหาในการสร้างการรับรู้เรื่อง ยาเสพติด	18	12.68
6	รูปแบบการรณรงค์เรื่องยาเสพติดไม่ได้ผลตอบรับที่ดี	14	9.86

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู
ด้านการสร้างการรับรู้ พบว่า ด้าน 5 ด้าน ที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ การสร้างการรับรู้มีการถูก
ต่อต้านจากนักเรียน (f=76, 53.52%) รองลงมาลำดับที่ 2 ทีมสภานักเรียนมีไม่เพียงพอต่อการ
เฝ้าระวัง (f=57, 40.14%) ลำดับที่ 3 ชุมชนมีการต่อต้านการประชาสัมพันธ์ (f=40, 28.17%) ลำดับ
ที่ 4 สถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ขายยาเสพติด (f=26, 18.31%) และลำดับที่ 5 การพูด
หน้าเสาธง ไม่ครอบคลุมเนื้อหาในการสร้างการรับรู้เรื่องยาเสพติด (f=18, 12.68%)

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

ข้อ	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ชมรม TO BE NUMBER ONE ไม่ได้ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ	84	59.15
2	กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ไม่ได้บูรณาการการสอนด้านยาเสพติด	55	38.73
3	การบูรณาการกับแผนการสอนไม่เป็นไปในทางเดียวกัน	52	36.62
4	บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ด้านยาเสพติดไม่เพียงพอ	50	35.21
5	การบูรณาการเรื่องยาเสพติดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่ได้ผล	38	26.76
6	สถานศึกษาขาดการร่วมมือกิจกรรมครูตำรวจ D.A.R.E.	19	13.38
7	สถานศึกษาไม่มีกิจกรรมลูกเสือด้านยาภัยยาเสพติด	11	7.75

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า ด้าน 5 ด้าน ที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ ชมรม TO BE NUMBER ONE ไม่ได้ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ (f=84, 59.15%) รองลงมาลำดับที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ไม่ได้บูรณาการการสอนด้านยาเสพติด (f=55, 38.73%) ลำดับที่ 3 การบูรณาการกับแผนการสอนไม่เป็นไปในทางเดียวกัน (f=52, 36.62%) ลำดับที่ 4 บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ด้านยาเสพติดไม่เพียงพอ (f=50, 35.21%) และลำดับที่ 5 การบูรณาการเรื่องยาเสพติดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่ได้ผล (f=38, 26.76%)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดไม่กลับมาเข้าเรียนหลังได้รับการบำบัด	51	35.92
2	ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา	48	33.80
3	ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา	46	32.39
4	การคัดกรองนักเรียนไม่ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง	43	30.28
5	ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา	31	21.83
6	การคัดกรองนักเรียนขาดความต่อเนื่อง	13	9.15
7	สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการส่งเสริมกิจกรรมห่างไกลยาเสพติด เช่น กีฬา ดนตรี	13	9.15
8	การจัดทำข้อมูลรายบุคคลไม่เป็นปัจจุบันและไม่ต่อเนื่อง	11	7.75

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า ด้าน 5 ด้าน ที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดไม่กลับมาเข้าเรียนหลังได้รับการบำบัด (f=51, 35.92%) รองลงมาลำดับที่ 2 ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา (f=48, 33.80%) ลำดับที่ 3 ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา (f=46, 32.39%) ลำดับที่ 4 การคัดกรองนักเรียนไม่ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง (f=43, 30.28%) และลำดับที่ 5 ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา (f=31, 21.83%)

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	นักเรียนแกนนำยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคณะครู	65	45.77
2	การเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการนำไปทำแผนแก้ไข	59	41.55
3	สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว	34	23.94
4	การตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง	34	23.94
5	แผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหายาเสพติด	27	19.01
6	โครงการของสถานศึกษาดำเนินงานไม่ได้ตามมาตรฐานงานยาเสพติด 5 ด้าน	26	18.31
7	โครงการสถานศึกษาสีขาวขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	16	11.27
8	สถานศึกษาขาดกิจกรรมรองรับการขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติด	12	8.45

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา พบว่า ด้าน 5 ด้าน ที่ประสบปัญหามากที่สุดคือนักเรียนแกนนำยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคณะครู (f=65, 45.77%) รองลงมาลำดับที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการนำไปทำแผนแก้ไขปัญหายาเสพติด (f=59, 41.55%) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว (f=34, 23.94%) การตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง (f=34, 23.94%) ลำดับที่ 4 แผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหายาเสพติด (f=27, 19.01%) และลำดับที่ 5 โครงการของสถานศึกษาดำเนินงานไม่ได้ตามมาตรฐานงานยาเสพติด 5 ด้าน (f=26, 18.31%)

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครู ด้านการอำนวยความสะดวก

ข้อ	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ระบบ CATAS มีความซับซ้อนในการบันทึก	55	38.73
2	ระบบ NISPA มีความซับซ้อนในการบันทึก	49	34.51
3	สถานศึกษาขาดการรับตรวจราชการด้านยาเสพติด	39	27.46
4	สถานศึกษามีอุปสรรคในการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE	31	21.83
5	การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียน	26	18.31
6	สถานศึกษามีปัญหาในการดำเนินโครงการด้านยาเสพติด	24	16.90
7	หน่วยต้นสังกัดระดับพื้นที่ ขาดการกำกับติดตาม งานด้านยาเสพติด	13	9.15
8	สถานศึกษาไม่ได้รับข่าวสารการเข้าร่วมการประชุมยาเสพติดระดับจังหวัด	8	5.63

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารและครูด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ด้าน 5 ด้าน ที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ ระบบ CATAS มีความซับซ้อนในการบันทึก (f=55, 38.73%) รองลงมาลำดับที่ 2 ระบบ NISPA มีความซับซ้อนในการบันทึก(f=49, 34.51%) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาขาดการรับตรวจราชการด้านยาเสพติด (f=39, 27.46%) ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีอุปสรรคในการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE (f=31, 21.83%) และลำดับที่ 5 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียน (f=26, 18.31%)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

จากการศึกษาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีค่าเฉลี่ยน้อย และในด้านปัญหาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร มาประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลดังรายละเอียดในตารางที่ 14-18

ตารางที่ 14 แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	สถานศึกษาควรจัดการประชุม วางแผน ออกแบบ โครงการกิจกรรมยาเสพติด เพื่อสร้างการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน	17
2	ผู้บริหารควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ตามรูปแบบของแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน	14
3	ผู้บริหารควรวางแผนแผนการรับมือจากการถูกคุกคามจากผู้ขายยาเสพติด เพื่อที่จะได้รับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์	13
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติดให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	11
4	ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการบริหารงานด้านยาเสพติดเพื่อที่จะให้มีการพัฒนาสถานนักเรียนให้เพียงพอต่อการเฝ้าระวังยาเสพติด	11

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้าง

การรับรู้ อันดับแรกได้แก่ สถานศึกษาควรจัดการประชุม วางแผน ออกแบบ โครงการกิจกรรม ยาเสพติดเพื่อสร้างการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน (f=17) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรมอบหมาย ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ตามรูปแบบของแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อเพิ่มความ น่าสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน (f=14) และผู้บริหารควรวางแผนแผนการรับมือจากการถูกคุกคาม จากผู้ใชยาเสพติด เพื่อที่จะได้รับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์ (f=13)

ตารางที่ 15 แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ TO BE NUMBER ONE เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงออก	15
2	สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE เป็นระบบพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการชมรมเพื่อให้ชมรมขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	14
3	ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการบูรณาการเรื่องยาเสพติดกับแผนการสอนหรือกิจกรรมต่างเพื่อส่งเสริมให้ระบบงานด้านยาเสพติดนั้นมีประสิทธิภาพส่งผลในทุกด้าน	12
3	ผู้บริหารควรมอบหมายครูได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษากับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ใชยาเสพติดเพื่อที่จะได้มีการให้ความรู้กับนักเรียน	12
4	ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูได้จัดตั้งสถานักเรียน โดยการสร้างรูปแบบกิจกรรมให้มีการคัดเลือกที่เข้มข้นเพื่อที่จะให้สถานักเรียนนั้นได้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	10

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ TO BE NUMBER ONE เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงออก (f=15) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE เป็นระบบพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการชมรมเพื่อให้ชมรมขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (f=14) และผู้บริหารควรกำหนด

แนวทางการบูรณาการเรื่องยาเสพติดกับแผนการสอนหรือกิจกรรมต่างเพื่อส่งเสริมให้ระบบงานด้านยาเสพติดนั้นมีประสิทธิภาพส่งผลในทุกด้าน ($f = 12$) และผู้บริหารควรมอบหมายครูได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษากับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ใช้อยาเสพติดเพื่อที่จะได้มีการให้ความรู้กับนักเรียน ($f = 12$)

ตารางที่ 16 แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	สถานศึกษาควรขอความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการด้านยาเสพติดทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้ถึงสถานการณ์ของยาเสพติด	17
1	ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้สร้างช่องทางติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดนั้นได้มีส่วนร่วมกับการครอบครัว	17
2	สถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลนักเรียนด้านยาเสพติดให้เป็นประจำและบันทึกข้อมูลตามความจริงเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง	15
3	สถานศึกษาควรจัดหาเครื่องดนตรีและอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนเพื่อที่จะให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่แสดงความสามารถของนักเรียน	14

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา อันดับแรก สถานศึกษาควรขอความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการด้านยาเสพติดทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้ถึงสถานการณ์ของยาเสพติด ($f = 17$) และผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้สร้างช่องทางติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดนั้นได้มีส่วนร่วมกับการครอบครัว ($f = 17$) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลนักเรียนด้านยาเสพติดให้เป็นประจำและบันทึกข้อมูลตามความจริงเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง ($f = 15$) และสถานศึกษาควร

จัดหาเครื่องดนตรีและอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนเพื่อที่จะให้สถานศึกษาเป็นที่แสดงความสามารถของนักเรียน (f=14)

ตารางที่ 17 แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรม	17
1	ผู้บริหารควรติดต่อสร้างเครือข่ายยาเสพติดภายในอำเภอหรือกลุ่มโรงเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลของโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอ ทำให้รู้ถึงพฤติกรรมของนักเรียนในอำเภอ	17
2	สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนงานยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด	16
2	ผู้บริหารควรนำนโยบายด้านยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการมาจัดทำแผนงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	16
3	ผู้บริหารควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติจัดทำข้อมูลนักเรียนและเปิดเผยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นของนักเรียนโดยที่ไม่ระบุชื่อ	9

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอยะรัง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา อันดับแรก ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรม (f=17) และผู้บริหารควรติดต่อสร้างเครือข่ายยาเสพติดภายในอำเภอหรือกลุ่มโรงเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลของโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอ ทำให้รู้ถึงพฤติกรรมของนักเรียนในอำเภอ (f=17) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนงานยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด (f=16) และผู้บริหารควรนำนโยบายด้านยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการมาจัดทำแผนงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน (f=16)

ตารางที่ 18 แสดงความถี่ของแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยความสะดวก

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดที่ข้อมูลถูกต้องครบถ้วน	17
2	ผู้บริหารควรเน้นย้ำและตรวจสอบเรื่องการรายงานผลงานด้านยาเสพติด เป็นประจำ	16
3	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดได้เข้าร่วม อบรมและประชุมเกี่ยวกับการรายงานผลด้านยาเสพติด	15
4	ผู้บริหารควรบรรจุงานด้านยาเสพติดเข้าในการตรวจราชการทุกประเภท เพื่อกระตุ้นการรับรู้จากผู้ตรวจทุกหน่วยงานให้ทราบถึงงานด้านยาเสพติด	14

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยความสะดวก อันดับแรก ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดที่ข้อมูลถูกต้องครบถ้วน (f=17) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรเน้นย้ำและตรวจสอบเรื่องการรายงานผลงานด้านยาเสพติดเป็นประจำ (f=16) และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดได้เข้าร่วมอบรมและประชุมเกี่ยวกับการรายงานผลด้านยาเสพติด (f=15)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์การวิจัย
วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัย
เป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร โดยเก็บรวบรวมข้อมูล
จากผู้บริหาร และครู จำนวน 134 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม
เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ
(Checklist) ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร และการบริหารงานด้านการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายา

ยาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การบำบัดรักษา การเฝ้าระวัง การบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบยาเสพติด ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา รวมจำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน 3 ลำดับแรกพบว่า ด้านที่มีสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามากที่สุดได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการสร้างการรับรู้ กับ ด้านการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านการอำนวยความสะดวก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีความถูกต้องและเหมาะสม กับสถานศึกษามีโครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม พิจารณาการดำเนินงานด้านยาเสพติดในโรงเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดและ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานยาเสพติด ระบบ NISPA และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือหน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอในเรื่องยาเสพติด

1.2 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง รองลงมาคือสถานศึกษาดำเนินงานภายใต้มาตรการดำเนินงานยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษามีระบบงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ด้านการสร้างการรับรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษาสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลตัวเองให้

ทางไกลยาเสพติด กับสถานศึกษามีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่อง ยาเสพติด และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อรับคำปรึกษาจากนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด

1.4 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ติดยาเสพติด รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด และสถานศึกษาจัด กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือสถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มใช้ยาเสพติด

1.5 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการป้องกันตนเองจากยาเสพติด รองลงมาคือ สถานศึกษามีระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษาร่วมกิจกรรม ครุฑตำรวจ D.A.R.E. และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือสถานศึกษามีครูพระสอนศีลธรรม

2. ปัญหาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดกำแพงเพชร จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ด้านที่มี ปัญหาในภาพรวม 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในสถานศึกษา ด้านการสร้างการรับรู้ และด้านการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการสร้างการรับรู้ พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ การสร้างการรับรู้ มีการถูกต่อต้านจากนักเรียน รองลงมาลำดับที่ 2 ทีมสภานักเรียนไม่เพียงพอต่อการเฝ้าระวัง ลำดับ ที่ 3 ชุมชนมีการต่อต้านการประชาสัมพันธ์ ลำดับที่ 4 สถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติด และลำดับที่ 5 การพูดหน้าเสาธงไม่ครอบคลุมเนื้อหาในการสร้างการรับรู้เรื่องยาเสพติด

2.2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ ชมรม TO BE NUMBER ONE ไม่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ รองลงมาลำดับที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ไม่ได้บูรณาการการสอนด้านยาเสพติด ลำดับที่ 3 การบูรณาการกับแผนการสอนไม่เป็นไปในทาง เดียวกัน ลำดับที่ 4 บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ด้านยาเสพติดไม่เพียงพอ และลำดับที่ 5 การบูรณาการเรื่องยาเสพติดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่ได้ผล

2.3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุด คือ กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดไม่กลับมาเข้าเรียนหลังได้รับการบำบัด รองลงมาลำดับที่ 2 ชุดปฏิบัติการ ประจำตำบล (ขปต.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา ลำดับที่ 3 ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา ลำดับที่ 4 การคัดกรอง

นักเรียนไม่ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง และการคัดกรองนักเรียนขาดความต่อเนื่อง และลำดับที่ 5 ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา

2.4 ด้านการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนแกนนำยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคณะครู รองลงมาลำดับที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลปัญหาเสพติดไม่เพียงพอต่อการนำไปทำแผนแก้ไขปัญหาเสพติด ลำดับที่ 3 การตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ลำดับที่ 4 แผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหาเสพติด และลำดับที่ 5 โครงการของสถานศึกษาดำเนินงานไม่ได้ตามมาตรฐานงานยาเสพติด 5 ด้าน

2.5 ด้านการอำนวยการ พบว่า ด้านที่ประสบปัญหาที่สุดคือ ระบบ CATAS มีความซับซ้อนในการบันทึก รองลงมาลำดับที่ 2 ระบบ NISPA มีความซับซ้อนในการบันทึก ลำดับที่ 3 สถานศึกษาขาดการรับตรวจราชการด้านยาเสพติด ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีอุปสรรคในการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE และลำดับที่ 5 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียน

3. แนวทางการการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร หลังจากได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อจะทราบถึงแนวทางการพัฒนาที่จะสามารถนำไปพัฒนาการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยสรุปได้ 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการสร้างการรับรู้ พบว่า อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรจัดการประชุมวางแผน ออกแบบ โครงการกิจกรรมยาเสพติดเพื่อสร้างการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน รองลงมาคือผู้บริหารควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ตามรูปแบบของแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน และผู้บริหารควรวางแผนการรับมือจากการถูกคุกคามจากผู้ค้ายาเสพติด เพื่อที่จะรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์

3.2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ TO BE NUMBER ONE เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงออก รองลงมาคือ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE เป็นระบบพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการชมรมเพื่อให้ชมรมขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการบูรณาการเรื่องยาเสพติดกับแผนการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ระบบงานด้านยาเสพติดนั้นมีประสิทธิภาพส่งผลในทุกด้าน

3.3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า อันดับแรกได้แก่ สถานศึกษาควรขอความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการด้านยาเสพติดทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้ถึงสถานการณ์ของยาเสพติด และผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้สร้างช่องทางติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดนั้นได้มีส่วนร่วมครบถ้วน รองลงมาคือ สถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลนักเรียนด้านยาเสพติดให้เป็นประจำและบันทึกข้อมูลตามความจริงเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกวิธีและสถานศึกษาควรจัดหาเครื่องดนตรีและอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนเพื่อที่จะให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่แสดงความสามารถของนักเรียน

3.4 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรม และผู้บริหารควรติดต่อสร้างเครือข่ายยาเสพติดภายในอำเภอ หรือกลุ่มโรงเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลของโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอ ทำให้รู้ถึงพฤติกรรมของนักเรียนในอำเภอ รองลงมาคือ สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนงานยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด และผู้บริหารควรนำนโยบายด้านยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการมาจัดทำแผนงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.5 ด้านการอำนวยการ พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดที่ข้อมูลถูกต้องครบถ้วน รองลงมาคือ ผู้บริหารควรเน้นย้ำและตรวจสอบเรื่อง รายงานผลงานด้านยาเสพติดเป็นประจำ และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดได้เข้าร่วมอบรมและประชุมเกี่ยวกับการรายงานผลด้านยาเสพติด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านที่มีสภาพการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษามากที่สุดได้แก่ ด้านการอำนวยการ รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา และด้านการสร้างการรับรู้กับด้านการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะด้านการสร้างภูมิคุ้มกันนั้น ขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน รวมไปถึงการเลี้ยงดูของผู้ปกครองของแต่ละครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ปิยกันญา แก่นวิชา, สุณี อวรณ์ และ วิไลลักษณ์ ดวงบุปผา (2567, หน้า 232) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด

ที่มีอาการทางจิตและเสี่ยงก่อความรุนแรง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการรับรู้สถานการณ์ปัญหาตรงกัน มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการทางจิตและมีภาวะเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรงในชุมชนหรือก่อความรุนแรงซ้ำ แต่ยังคงขาดแนวทางการดูแล การส่งต่อ และการฟื้นฟูที่ชัดเจนและเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน

1.1 ด้านการสร้างการรับรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษาสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลตัวเองให้ห่างไกลยาเสพติดกับสถานศึกษามีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องยาเสพติด และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อรับคำปรึกษาจากนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโพนทราย จังหวัดกำแพงเพชรนั้น มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเรื่องยาเสพติด จึงทำให้นักเรียนนั้นมีการรับรู้ถึงปัญหาและผลกระทบจากยาเสพติดที่จะเข้ามาทำร้ายร่างกาย อีกทั้งยังมีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เข้มมะรัต บุตรสุริย์ (2560) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอำเภอวัฒนานครสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของรัฐบาลในกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดชัดเจนจริงจึงมีการดำเนินการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายประสานงานหลายหน่วยงานในการสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันปราบปรามและแก้ไขบำบัด และฟื้นฟูผู้เสพติด และทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลที่นักเรียนส่วนมากอยู่ในช่วงวัยเด็กมิใช่วัยรุ่นทำให้มีปัญหายาเสพติดระดับน้อย ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้นำแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ. 2555 ระยะที่ 2 (มกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2555) ตามแผนที่ 3 คือ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมาเป็นกรอบในการดำเนินงานโดยการมุ่งจัดวิทยากรสร้างภูมิคุ้มกันเข้าไปให้ความรู้ และจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนจัดระเบียบแหล่งมั่วสุ่มพื้นที่เขตเมือง / Heartland สถานบริการสถานเริงรมย์แหล่งมั่วสุ่มที่เสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการเสพติดใช้ยาเสพติดของเยาวชน

1.2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการป้องกันตนเองจากยาเสพติด รองลงมาคือสถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษาร่วมกิจกรรม ครุฑตำรวจ D.A.R.E. และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีครูพระสอนศีลธรรม ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษานั้นได้จัดทำแบบแผนด้านยาเสพติดตามกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา

ทักษะชีวิตและทักษะการป้องกันตนเองจากยาเสพติด อีกทั้งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นก็ได้มีการบันทึกอยู่เป็นประจำและได้รับการมีส่วนร่วมจากผู้ดูแลงานด้านยาเสพติดจากหน่วยงานโดยตรง เพียงแต่การเรียนการสอนด้านคุณธรรมศีลธรรมนั้น ได้ถูกลดบทบาทลงไปจากสถานการณ์โลก ในปัจจุบัน จึงต้องมีการจัดตั้งโรงเรียนวิถีพุทธสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ควบคู่กันไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวัฒน์ จันทรเพชร (2551, หน้า 74-75) ที่ศึกษาการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดและผลของการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า การดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดสถานศึกษาจัดให้มีครูเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีชมรม To Be Number One และมีตัวแทนนักเรียนแจ้งข่าวสารในการเฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์พบว่า โดยรวมพบว่า สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมโรงเรียนสีขาวตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ มีแกนนำนักเรียน / หัวหน้าห้องช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยงและมีการคัดกรองนักเรียนเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยง

1.3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด และสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มใช้ยาเสพติด ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในปัจจุบันกำลังเผชิญปัญหาการเข้าถึงของยาเสพติดของนักเรียนที่มีการเข้าถึงได้ง่ายขึ้น จึงทำให้โรงเรียนที่มีนักเรียนอยู่ในวัยรุ่นนั้น มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด วิธีจะถูกลดปัญหาไปด้วยการที่สถานศึกษานั้นได้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้นักเรียนนั้นได้มีกิจกรรมและความรู้ เพียงพอที่จะไม่มีเวลาไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนนักเรียนที่ยังไม่ได้รับการร่วมกิจกรรมนั้นก็อาจจะยังขาดความรู้เรื่องยาเสพติดไปและยังมีเวลาว่าง จึงทำให้นักเรียนกลุ่มนี้นั้นมีโอกาสใช้ยาเสพติดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบิร์ค, แอร์ส และฮาแกน-เบิร์ก (Burke, Ayres & Hagan-Burke, 2004) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่องยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดระหว่างนักเรียน เกรด 12 ในโรงเรียนลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 และ ลำดับที่ 3 ในรัฐมอนทานาตะวันออก พบว่า คนที่มีความรู้ก็อาจจะติดยาเสพติดได้ การที่มีความรู้ไม่ช่วยให้การใช้ยาเสพติดน้อยลง นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดี ก็มักหันไปใช้ยาเสพติดกันมาก ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องยาเสพติดและทัศนคติได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่ จากการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและการใช้ยาเสพติดพบว่าได้รับอิทธิพล ส่วนใหญ่จากการรวมกันเป็นกลุ่มของนักเรียนจากโรงเรียนที่เป็นเพศ

เดียวกัน สำหรับยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย มีแนวโน้มว่าใช้เหมือนกันเมื่อนักเรียนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามเพศ ขนาดของโรงเรียนและโรงเรียนที่เป็นเพศ เดียวกัน

1.4 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง รองลงมาคือ สถานศึกษาดำเนินงานภายใต้มาตรการดำเนินงานยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษามีระบบงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติตามที่กระทรวงกำหนดตามรูปแบบต่างๆ แล้ว แต่อาจจะมีบางนโยบายที่ผู้ปฏิบัติงานนั้นยังขาดความรู้จากหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจึงจำเป็นที่จะต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แต่ละนโยบายที่มอบหมายให้ทางสถานศึกษาปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพยอม ใจสะอาด (2553) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในโรงเรียนที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีสภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 ด้านการอำนวยการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหัวข้อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีความถูกต้องและเหมาะสมกับสถานศึกษามีโครงการค่ายพักแรมชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม พิจารณาการดำเนินงานด้านยาเสพติดในโรงเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดและ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานยาเสพติด ระบบ NISPA และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอในเรื่องยาเสพติด ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษานั้นได้จัดโครงการกิจกรรมด้านการแก้ไขยาเสพติดมาเป็นอย่างดี แต่ยังขาดการตรวจ กำกับ ติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นการลงพื้นที่ตรวจเฉพาะเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติดจริงๆ จึงทำให้การจัดกิจกรรมนั้นยังส่งข้อมูลการแก้ไขปัญหายาเสพติดไปไม่ถึงหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพียงแต่ทำโดยการบันทึกตามรูปแบบระบบเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ เอลมอร์ (Elmore, 1979) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสลับซับซ้อนของนโยบายกับระบบการควบคุมในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยดูว่านักกฎหมายและนักบริหารจะเข้าไปมีอิทธิพลอย่างไรในการนำนโยบายไป

ปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นการศึกษาเพื่อดูว่าผู้กำหนดนโยบายจะเลือกแนวทางใด ระหว่างแนวทางที่ใช้ในการกำกับควบคุม (Regulatory Approach) ที่เน้นการควบคุมเพื่อให้การปฏิบัติตามโดยใช้สายการบังคับบัญชา กับแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนงาน (Rethinking) ในการที่จะเข้าไปควบคุม ยิ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสลับซับซ้อนมากเท่าใด การควบคุมการรวมอำนาจ การดูแล โรงเรียนเซนต์จอห์น โปลีเทคนิคอย่างใกล้ชิด และการออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับจะแน่นหนา (Tighten) มากยิ่งขึ้นเท่านั้น เอลมอร์ เสนอว่า ทางออกก็คือ จะเลือกทางใดระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบให้ความซับซ้อนมากแล้วก็มี การควบคุมตามขั้นตอนการบัญชาต่างๆ กับการออกแบบให้มีความสลับซับซ้อนน้อยแล้วควบคุมแบบมอบอำนาจ

2. ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพบว่า ด้านที่มีปัญหาในภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา ด้านการสร้างการรับรู้ และด้านการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการสร้างการรับรู้ พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ การสร้างการรับรู้ มีการถูกต่อต้านจากนักเรียน รองลงมาลำดับที่ 2 ทีมสภานักเรียนมีไม่เพียงพอต่อการเฝ้าระวัง ลำดับที่ 3 ชุมชนมีการต่อต้านการประชาสัมพันธ์ ลำดับที่ 4 สถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติด และลำดับที่ 5 การพูดหน้าเสาธงไม่ครอบคลุมเนื้อหาในการสร้างการรับรู้เรื่องยาเสพติด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อปัญหาข้างต้นผู้วิจัยพบปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้ ยังขาดการอบรมนักเรียนในเรื่องของการที่จะทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกและการสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียน จึงทำให้จำนวนนักเรียนที่มีการต่อต้านการให้ความรู้ยังมีจำนวนมาก และยังขาดกิจกรรมที่สร้างภาวะผู้นำเพื่อที่จะสร้างแรงบันดาลใจในการก้าวเข้ามาทำงานในสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย ปู่วัง (2553) ได้ศึกษาการรับรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนของเทศบาลตำบลสังคม อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า 1) การรับรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชน พบว่า เยาวชนมีคะแนนการรับรู้โดยรวมเฉลี่ย 18.2 (คะแนนเต็ม 25 คะแนน) โดยมีการรับรู้คะแนนด้านพิษของยาเสพติด เฉลี่ย 7.9 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) คะแนนการรับรู้ด้านโทษของยาเสพติดเฉลี่ย 7.6 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) คะแนนรับรู้ด้านประโยชน์ เฉลี่ย 2.7 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) ในขณะที่เยาวชนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้อยละ 15.2 แยกเป็นผู้เสพ ร้อยละ 14.0 และผู้ขาย ร้อยละ 1.2 และ 2) มาตรการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชน ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ การมีจุดผ่อนปรน พฤติกรรมการมั่ว

สุขของเยาวชนการรู้ไม่เท่าทันผู้ค้า การมีหัวใจหรือหัวหน้า การทำหน้าที่ของหน่วยงาน/องค์กรในพื้นที่ และครอบครัว ซึ่งมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้คือ การเข้มงวดในการทำหน้าที่ของหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชน การจัดการร้านค้า/แหล่งมั่วสุม การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาหัวใจให้เป็นคนต้นแบบ และพาแกนนำ ร่วมพัฒนา ตลอดจนการเฝ้าระวังเยาวชนในพื้นที่

2.2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุด คือ ชมรม TO BE NUMBER ONE ไม่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ รองลงมาลำดับที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ไม่ได้บูรณาการการสอนด้านยาเสพติด ลำดับที่ 3 การบูรณาการกับแผนการสอนไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ลำดับที่ 4 บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ด้านยาเสพติดไม่เพียงพอ และลำดับที่ 5 การบูรณาการเรื่องยาเสพติดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่ได้ผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาข้างต้นผู้วิจัยพบปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ยังมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอต่อสถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน การจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE บางโรงเรียนยังขาดอุปกรณ์ วัสดุ ที่ใช้ในการจัดตั้งชมรม อีกทั้งครูที่เป็นแกนนำนั้นก็ยังไม่สามารถที่จะมาลงปฏิบัติกับการตั้งชมรมได้ รวมถึงการบูรณาการการเรียนการสอนด้านยาเสพติดนั้นยังไม่ถูกให้ความสำคัญ เท่ากับประเด็นการศึกษาประเด็นอื่น จึงทำให้นักเรียนนั้นยังไม่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุทธ หาญโงน (2556) กล่าวว่า ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมทางเลือกให้แก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา (รั้วโรงเรียน) ตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทั้งนี้ นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและมาตรการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการกีฬาต้านภัยยาเสพติด โครงการ To Be Number One การพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดให้ได้รับการปรับเปลี่ยน พฤติกรรม ฯลฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุด คือ กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดไม่กลับมาเข้าเรียนหลังได้รับการบำบัด รองลงมาลำดับที่ 2 ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา ลำดับที่ 3 ศูนย์อำนวยการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา ลำดับที่ 4 การคัดกรองนักเรียนไม่ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง และการคัดกรองนักเรียนขาดความต่อเนื่อง และลำดับที่ 5 ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา จากการสรุปข้อปัญหาข้างต้นผู้วิจัยพบปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่าทางหน่วยงานภายนอกนั้น ยังไม่ได้มีการประสานงานร่วมกับทางสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในระดับ ตำบล อำเภอ รวมถึงจังหวัด จะมีการเข้าร่วมกันทำงานก็เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งเป็นปลายเหตุที่แก้ไขปัญหายาเสพติดได้ยาก และการที่มีนักเรียนนั้นออกจากการศึกษาไปเพราะเป็นผู้ใช้ยาเสพติด ทางด้านตัวนักเรียนเองก็ไม่กลับเข้ามาเรียนในระบบเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพากร ชิวสกุลยง (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนธีรภานท์ อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน มีข้อเสนอแนะ คือ 1) นักเรียน หน่วยงานภาครัฐควรป้องปรามและสนับสนุนกิจกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การตรวจเข้มนักเรียนที่มีโอกาสเสพยา การแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือเสพยาเสพติดในโรงเรียน การสนับสนุนกิจกรรม TO BE NUMBER ONE การจัดนิทรรศการหรือ กิจกรรมอื่น 2) ครูและภาคี ยาเสพติด ควรมีการวิจัยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน และเผยแพร่สู่สาธารณชน มีบูรณาการการทำงานระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2.4 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนแกนนำยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคณะครู รองลงมาลำดับที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการนำไปทำแผนแก้ไขปัญหายาเสพติด ลำดับที่ 3 การตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ลำดับที่ 4 แผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหายาเสพติด และลำดับที่ 5 โครงการของสถานศึกษาดำเนินงานไม่ได้ตามมาตรฐานงานยาเสพติด 5 ด้าน จากการสรุปข้อปัญหาข้างต้นผู้วิจัยพบปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา พบว่า สืบเนื่องจากด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา ก็จะส่งผลถึงในด้านนี้ด้วย คือ โรงเรียนยังขาดการสร้างนักเรียนแกนนำเพื่อที่จะมาร่วมทำงานเพื่อเฝ้าระวังกับทางโรงเรียน อีกทั้งการเปิดเผยข้อมูลในการแก้ปัญหายาเสพติดนั้นก็ยังไม่เพียงพอต่อการนำไปทำแผนแก้ปัญหายาเสพติดโดยตรง จึงทำให้แผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้นจริงๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรนทร์ ตุนทกิจ (2557, หน้า 84) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดอบรมการป้องกัน

ปัญหายาเสพติดในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษาในพื้นที่ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้แนวทางหรือวิธีการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง และการนำเอา “เครื่องแบบ” มาเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเอง หรือดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยง โดยสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชนนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมเปิดใจ กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย หรือกิจกรรม ทักษะศึกษา ที่จะทำให้อาสาสมัครมีความรู้ความเข้าใจในพิษภัยของยาเสพติด และสร้างทัศนคติให้อาสาสมัครมีความคิดที่ทัศนคติเกี่ยวกับตนเองเสียใหม่ว่า เราทุกคนต่างก็มีคุณค่า มีความสามารถ และมีความหมายต่อคนที่รักเรา ดังนั้นเราจะต้องไม่ให้ยาเสพติดมาทำลายคุณค่าหรือศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเรา

2.5 ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ด้านที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ ระบบ CATAS มีความซับซ้อนในการบันทึก รองลงมาลำดับที่ 2 ระบบ NISPA มีความซับซ้อนในการบันทึก ลำดับที่ 3 สถานศึกษาขาดการรับตรวจราชการด้านยาเสพติด ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีอุปสรรคในการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE และลำดับที่ 5 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียนสถานศึกษา จากการสรุปข้อปัญหาข้างต้นผู้วิจัยพบปัญหาของการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า การบันทึกข้อมูลในระบบ NISPA และ CATAS ที่เขตพื้นที่การศึกษาได้ให้สถานศึกษานั้นบันทึก ยังพบความซับซ้อนและทับซ้อนของชุดข้อมูล ส่งผลไปถึงการเข้าตรวจราชการในประเด็นยาเสพติดนั้น ไม่ได้มีประเด็นในการแก้ไขปัญหามาได้จริง และยังส่งผลไปถึงการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรก บุรณ์เจริญ (2554, หน้า 71) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ผลการหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแต่ละด้าน
มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการสร้างการรับรู้ พบว่า อันดับแรกได้แก่ สถานศึกษาควรจัดการประชุมวางแผน ออกแบบ โครงการกิจกรรมยาเสพติดเพื่อสร้างการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน รองลงมาได้แก่ผู้บริหารควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ตามรูปแบบของแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน และผู้บริหารควรวางแผนการรับมือ

จากการถูกคุกคามจากผู้เฒ่าเสพติด เพื่อที่จะได้รับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ความสำคัญกับการวางแผนประชุมเฉพาะเรื่องยาเสพติดนั้นยังไม่ได้ถูกจัดทำแบบเป็นระบบในทุกโรงเรียน สอดคล้องกับ บุรฉัตร จันทร์แดง (2560, หน้า 112) ปัจจัยด้านทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เนื่องจากนักเรียนได้รับการปลูกฝัง ให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดจากครูอาจารย์ และพ่อแม่ผู้ปกครอง ประกอบกับได้รับความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดจากสื่อต่างๆ ทั้งทางทีวี และอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ จึงทำให้นักเรียนได้รู้ถึงโทษ และพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด รู้ว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และยาเสพติดเป็นสิ่งที่เลิกได้ยาก ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมายที่ส่งผลต่อตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ จึงมีส่วนสำคัญและมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3.2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ TO BE NUMBER ONE เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงออก รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE เป็นระบบพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการชมรมเพื่อให้ชมรมขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการบูรณาการเรื่องยาเสพติดกับแผนการสอนหรือกิจกรรมต่างเพื่อส่งเสริมให้ระบบงานด้านยาเสพติดนั้นมีประสิทธิภาพส่งผลในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประชุมขับเคลื่อนของชมรม TO BE NUMBER ONE ของแต่ละโรงเรียนนั้นยังขาดการทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง อีกทั้งการบูรณาการกิจกรรมเข้าไบนั้นอาจจะยังไม่ได้ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทธรณ พิ้งรัมย์ (2544, หน้า 50) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาในโครงการตำรวจประสานงานประจำโรงเรียน เพื่อศึกษาสภาพการณ์และสภาพทั่วไปของการใช้ยาบ้าในเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี พบว่า สาเหตุที่ชักนำให้มีการเสพยาบ้าเกิดจากการอยากลอง หรือคึกคะนอง และถูกชวนจากเพื่อน แต่ถ้าไม่ได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เสพยาเสพติดก็จะส่งผลต่อการเสพยาบ้าอยู่ในระดับน้อย

3.3 ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า อันดับแรกได้แก่ สถานศึกษาควรขอความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการด้านยาเสพติดทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้ถึงสถานการณ์ของยาเสพติด และผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้สร้างช่องทางติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดนั้นได้มีส่วนร่วมกับครอบครัว รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลนักเรียนด้านยาเสพติดให้เป็นประจำและบันทึกข้อมูลตามความจริงเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและ

สถานศึกษาควรจัดหาเครื่องดนตรีและอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน เพื่อที่จะให้สถานศึกษาเป็นที่แสดงความสามารถของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ เลหาพิบูลย์กุล (2547, หน้า 51) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมครอบครัวและสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม รอบโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปร การมีแหล่งมั่วสุม การมีแหล่งบันเทิง การมีหอพัก บ้านเช่าที่ใช้ เป็นแหล่งมั่วสุม การมีแหล่งเสพยาเสพติด และการมีแหล่งค้ายาเสพติด มีผลต่อการเสพยาเสพติด ของนักเรียน และพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาที่สำคัญคือ การมีแหล่งมั่วสุม แหล่งเสพยาเสพติด และแหล่งค้ายาเสพติดรอบโรงเรียน

3.4 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหาร ควรส่งเสริมกิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรม และผู้บริหารควรติดต่อสร้างเครือข่ายยาเสพติดภายในอำเภอ หรือกลุ่มโรงเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลของโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอ ทำให้รู้ถึงพฤติกรรมของ นักเรียนในอำเภอ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนงานยาเสพติดให้ครอบคลุม ทุกด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด และผู้บริหารควรนำนโยบาย ด้านยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการมาจัดทำแผนงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของภิญโญ อิ่มอุไร (2554, หน้า 83-90) พบว่า 1) การศึกษาการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านระบบการให้คำปรึกษา 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 ด้านการอำนวยการ พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีกิจกรรม เกี่ยวกับยาเสพติดที่ข้อมูลถูกต้องครบถ้วน รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรเน้นย้ำและตรวจสอบเรื่อง การรายงานผลงานด้านยาเสพติดเป็นประจำ และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบงาน ด้านการป้องกันยาเสพติดได้เข้าร่วมอบรมและประชุมเกี่ยวกับการรายงานผลด้านยาเสพติด ทั้งนี้ สอดคล้องกับ รังสรรค์ คำเกิด (2554, หน้า 126-128) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา กับครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการดำเนินการ ด้านการให้ความร่วมมือ ด้านการประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการนำผลการปฏิบัติสู่การปรับปรุง ส่วนด้านการเตรียมการอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยจำแนกตามประสบการณ์ทั้งโดยรวมรายด้านและรายข้อมีที่ปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย (Policy)

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรนำแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร มาปรับใช้ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำแนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร มาปรับใช้ในการจัดอบรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือการกำหนดกิจกรรมการอบรมเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ใหม่กับโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการพัฒนาองค์กร (Organization)

2.1 สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผน การจัดทำโครงการ ด้านการแก้ไข ปัญหาเสพติด เพื่อจะได้มีการปรับปรุงระบบให้ทันกับเหตุการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน

2.2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด จึงจะทำให้การบริหารงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดนั้นมีประสิทธิภาพแก่องค์กร

3. ระดับบุคลากร (Personal)

3.1 ผู้บริหารควรรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ปัญหา และอุปสรรคที่ เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงาน รวมทั้งทบทวนภารกิจการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและศึกษา

รายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนจัดทำแผนงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษา

3.2 ผู้บริหารควรตระหนักถึงผลกระทบของยาเสพติด ผลการวิจัยสามารถนำไปมีส่วนร่วมในนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษาได้

3.3 ครูผู้สอนควรศึกษาผลวิจัยเพื่อนำไปบูรณาการงานด้านการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเข้ากับการจัดการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติด

3.4 ครูผู้สอนควรนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้การรับรู้และเข้าถึงปัญหานั้น ส่งผลโดยตรงกับนักเรียน ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในห้องเรียน

3.5 ผู้บริหารควรจัดอบรมให้บุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน และแนวโน้มใหม่ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด รวมถึงศึกษาเทคนิคการบูรณาการ ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันจากยาเสพติด

3.6 ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะของบุคลากรในสถานศึกษาในการรับฟังและให้ คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม รวมถึงสร้างความไว้วางใจแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถ เปิดเผยปัญหาได้

3.7 ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีทักษะในการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียนและชุมชน ในการวางแผน การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมด้านการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการบริหาร งานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่

2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมด้านการสร้างภูมิคุ้มกันเกี่ยวกับการ บริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่

3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่

4. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งใน สถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในสถานศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่

5. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมด้านการอำนวยการเกี่ยวกับการบริหารงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่

บรรณานุกรม

- กิตติธัช แสนภูวา. (2557). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด**. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบุรี.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2561). **แผนปฏิบัติการ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2561**. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1.
- _____. (2564). **แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. กำแพงเพชร: สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- เข็มมะรัต บุตรสุริย์. (2560). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน
อำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2**.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). **เด็กติดยาเสพติด**. [Online]. Available. [https://
www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/06212014-1613](https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/06212014-1613).
[2566, มกราคม 28].
- จรูญ แก้วเย็น. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทาง
การปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จุไรรัตน์ ดีเพชร. (2562). **การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.

ณัฐวุฒิ บุตรธนู และณัฏฐวรรณ ธนาพงษ์อนันต์. (2565, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. **วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์**, 6(2), 68-82.

ณัฐวุฒิ บุตรธนู. (2564). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3.**

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดิเรก บุรณ์เจริญ. (2554). **สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ทิพากร ชิวสกุลยง. (2555). **การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนธีรภานท์ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน.** การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธิษานนท์ ณ บางช้าง และโกสุม สายใจ. (2565, กันยายน-ธันวาคม). การบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**, 8(3), 248-263.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** นนทบุรี: ตีรณสาร.

นเรนทร์ ดุนทกิจ. (2557). **การป้องกันยาเสพติดในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา : กรณีศึกษาโครงการเยาวชนอาสาพลังแผ่นดิน ตำบลตะพง อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง.**

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **หลักการวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุรณัตร์ จันทร์แดง. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้น**

มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงานคณะกรรมการ. (2553). **ความรู้และแนวทางการ**

ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2553.

_____. (2558). **แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.** กรุงเทพฯ: สำนัก
ยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

_____. (2563). **แผนการปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2563.**
กระทรวงยุติธรรม.

ปิยกันญา แก่นวิชา, สุณี อวรณ์ และวิไลลักษณ์ ดวงบุปผา. (2567, พฤษภาคม-สิงหาคม).

การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการทางจิตและเสี่ยงก่อความรุนแรง
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางสุขภาพ, 5(2),**
230-241.

พยอม ใจสะอาด. (2553). **สภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการป้องกันยาเสพติด
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.** งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7 พ.ศ.2562). (2562).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 19 ก วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 1-16.

พัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, สำนักงาน. (2547). **แนวทางการดำเนินงานป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด.

ภัทมน พึ่งส้ม. (2544). **พฤติกรรมยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโครงการสำรวจ
ประสานงานประจำโรงเรียน จังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภิญโญ อิ่มอุไร. (2554). **การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.

ภูมิพัฒน์ รักพรหมมงคล. (2559). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.** กำแพงเพชร: คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ยอดชาย ภูพานไร่. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ยาวิระ หลังปุเต๊ะ. (2562). **รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและอบายมุขของโรงเรียนบ้านคลองสองปาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล**. สตูล: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

รังสรรค์ คำเกิด. (2554). **แนวทางการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ราชบัณฑิตยสภา, สำนักงาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

วรมน เหลืองสังวาล. (2561). **แนวทางการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิมลสิริ บุญโญปกรณ์. (2557). **การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรยุทธ หาญโงน. (2555). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วุฒิชัย ปู่วัง. (2553). **การรับรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนของเทศบาลตำบลสังคม อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย**. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศักดิ์ดา มังคะรัตน์ และธีระวัฒน์ มอนโรสง. (2564, เมษายน-มิถุนายน). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา). **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 9(35), 245-254.

ศิริวัฒน์ จันทร์เพชร. (2551). การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา **อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2559). การดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2564). **แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ประจำปี 2564.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ศุภมาส วิสัยนาม. (2560). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศุภกร ชินะเกตุ. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์** ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สินวล บุญย่นยาว. (2559). การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา **อำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. วันที่ 17 มิถุนายน 2559 (หน้า 399-345).** นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). **การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระ** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สุรศักดิ์ เลหาพิบูลย์กุล. (2547). **อิทธิพลของปัจจัยด้านสังคม ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.

- องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวเรียง. (2564). **ความรู้เรื่องยาเสพติด**. [Online]. Available. https://khuarieng.go.th/public/list_upload/backend/list_589/files_1165_1.pdf. [2566, เมษายน 1].
- อรทัย ธารแผ้ว, จตุพร เพ็งชัย และยุพาศรี ไพรวรรณ. (2562, มกราคม-มีนาคม). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. **วารสารบัณฑิตศึกษา**, 16(72), 33-47.
- อัญชลี จุมพฏจามิกร. (2560). **เด็กติดยาเสพติด**. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร, ศูนย์. (2561). **แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด**. กรุงเทพฯ: ศูนย์อำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร.
- Burke, M. D., Ayres, K., & Hagan-Burke, S. (2004, January). Preventing school-based antisocial behaviors with school-wide positive behavioral support. **Journal of Early and Intensive Behavior Intervention**, 1(1), 65–73.
- Elmore, R. F. (1979). **Complexity and Control : What Legislators and Administrators can do about Implementation**. Washington: University of Washington.
- Likert, R. (1991). **New Patterns of Management**. New York: McGraw Hill.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งในสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การบำบัดรักษา การเฝ้าระวัง การบริหารจัดการ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (Multiple Response)

ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบคำถามด้วยความเป็นจริง แบบสอบถามทุกฉบับผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและผลการวิจัยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ศักดา ธรรมภักดิ์

นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครูผู้สอน

3. ประสบการทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5-10 ปี

☐ 10-20 ปี

☐ 20 ปี ขึ้นไป

4. วิทยฐานะ

☐ ครูผู้ช่วย

☐ คศ.1

☐ คศ.2

☐ คศ.3

☐ คศ.4

☐ คศ.5

5. ขนาดของสถานศึกษา

☐ สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 299 คนลงมา

☐ สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300-599 คน

☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 600-1,499 คน

☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอไทรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็น
ของท่าน มีระดับความคิดเห็นดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบ

ข้อ	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการอำนวยการ					
1	จัดประชุมเพื่อแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด	✓				
2	ผู้บริหารและคณะกรรมการ นำผลการประเมินบุคลากรมาพิจารณา เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด		✓			
3	เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถงานด้านยาเสพติด			✓		
4	สถานศึกษามีบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด			✓		
5	มีคณะกรรมการสำหรับการตรวจสอบ ควบคุม งานด้านยาเสพติด	✓				

ข้อ	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการสร้างการรับรู้					
1	สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด					
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด					
3	สถานศึกษาสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลตัวเองให้ห่างไกลยาเสพติด					
4	สถานศึกษามีการพูดหน้าเสาธงเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด					
5	สถานศึกษามีการใช้โซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์เรื่องยาเสพติด					
6	สถานศึกษามีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเสพติด					
7	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด					
8	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนในการร่วมทำงานด้านยาเสพติดจากเครือข่ายชุมชน					
9	สถานศึกษามีการจัดตั้งสถานักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด					
10	สถานศึกษามีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องยาเสพติด					
11	สถานศึกษามีการรณรงค์เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด					
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก					
13	สถานศึกษามีกิจกรรมจัดทำสื่อสร้างสรรค์กิจกรรมในรูปแบบออนไลน์					
14	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อรับคำปรึกษาจากนักเรียน					
15	นักเรียนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด					
	ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน					
16	สถานศึกษาเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด					
17	สถานศึกษาส่งเสริมการจดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการป้องกันตนเองจากยาเสพติด					
18	สถานศึกษามีการบูรณาการทักษะเพื่อป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
19	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด					
20	สถานศึกษามีชมรม TO BE NUMBER ONE					

ข้อ	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
21	สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม					
22	บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้เชิงจิตวิทยา					
23	สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
24	สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมอบรมความรู้เรื่อง จิตวิทยา					
25	สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นปฐมวัยโดยการส่งเสริมและประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมอง (Brain Executive Function: EF)					
26	สถานศึกษาร่วมกิจกรรม ครูตำรวจ D.A.R.E.					
27	สถานศึกษามีครูพระสอนศีลธรรม					
28	สถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนการสอนให้บูรณาการกับเรื่องยาเสพติด					
29	ผู้บริหารและคณะกรรมการ ติดตามงานด้านการค้นหากลุ่มเสี่ยง					
ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา						
30	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ชปต.)					
31	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.)					
32	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.)					
33	สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการค้นหาคัดกรอง (Re-x-ray) นักเรียน นักศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
34	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลรายบุคคลเพื่อการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม					
35	สถานศึกษาจัดให้มีการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มที่มีปัญหา					
36	สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด					
37	สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มใช้ยาเสพติด					
38	สถานศึกษาจัดให้มีครูที่ให้คำปรึกษากับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง					
39	สถานศึกษาสร้างช่องทางสื่อสารใกล้ชิดกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ					
40	สถานศึกษาให้โอกาสกลุ่มใช้ยาเสพติดได้ศึกษาต่อหลังการบำบัดรักษา					
41	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเยาวชนถึงเยาวชน					

ข้อ	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
42	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ					
43	สถานศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด					
44	สถานศึกษามอบหมายให้ตัวแทนนักเรียนเฝ้าระวังเพื่อนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง					
ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา						
45	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว					
46	สถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลปัญหาเสพติด					
47	สถานศึกษาดำเนินงานภายใต้มาตรการดำเนินงานยาเสพติดของ กระทรวงศึกษาธิการ					
48	สถานศึกษามีการใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ของกระทรวงศึกษาธิการ					
49	สถานศึกษามีแผนงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดชัดเจน					
50	สถานศึกษามีระบบข้อมูลยาเสพติด					
51	สถานศึกษามีระบบงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง					
52	สถานศึกษามีการจัดนักเรียนแกนนำเพื่อทำงานร่วมกับครู					
53	สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
54	สถานศึกษามีเครือข่ายงานยาเสพติดกับโรงเรียนอื่นๆ					
ด้านการอำนวยการ						
55	สถานศึกษาได้รับการตรวจราชการด้านยาเสพติดจากหน่วยงานต้น สังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
56	สถานศึกษาบรรจุประเด็นงานยาเสพติดไว้ในตรวจสอบติดตาม					
57	สถานศึกษาได้รับการตรวจ นิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่องในเรื่อง ยาเสพติด					
58	สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติด					
59	สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานยาเสพติด ระบบ NISPA					
60	สถานศึกษารายงานผ่านระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติด ในสถานศึกษา ระบบ CATAS					
61	หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอในเรื่อง ยาเสพติด					

ข้อ	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
62	สถานศึกษามีแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2564					
63	สถานศึกษามีโครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด					
64	สถานศึกษามีโครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน					
65	การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีความถูกต้องและเหมาะสม					
66	เจ้าหน้าที่งานด้านยาเสพติดรายงานผลการจัดโครงการต่อผู้บริหารและคณะกรรมการรับทราบ					
67	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม พิจารณาการดำเนินงานต้านยาเสพติดในโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับปัญหาการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนของสถานศึกษาของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)

1. ด้านการสร้างการรับรู้

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ การสร้างการรับรู้มีการถูกต้องด้านจากนักเรียน
- ☐ สถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ขายยาเสพติด
- ☐ ชุมชนมีการต่อต้านการประชาสัมพันธ์
- ☐ ทีมสถานักเรียนมีไม่เพียงพอต่อการเฝ้าระวัง
- ☐ รูปแบบการรณรงค์เรื่องยาเสพติดไม่ได้ผลตอบรับที่ดี
- ☐ การพูดหน้าเสาธงไม่ครอบคลุมเนื้อหาในการสร้างการรับรู้เรื่องยาเสพติด
- ☐ อื่นๆ.....

2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ด้านยาเสพติดไม่เพียงพอ
- ☐ การบูรณาการเรื่องยาเสพติดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่ได้ผล
- ☐ ชมรม TO BE NUMBER ONE ไม่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ
- ☐ การบูรณาการกับแผนการสอนไม่เป็นไปในทางเดียวกัน
- ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆไม่ได้บูรณาการการสอนด้านยาเสพติด
- ☐ สถานศึกษาไม่มีกิจกรรมลูกเสือต้านยาภัยยาเสพติด
- ☐ สถานศึกษาขาดการร่วมมือกิจกรรมครูตำรวจ D.A.R.E.
- ☐ อื่นๆ.....

3. ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ การคัดกรองนักเรียนไม่ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง
- ☐ การคัดกรองนักเรียนขาดความต่อเนื่อง
- ☐ สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการส่งเสริมกิจกรรมทางไกลยาเสพติด เช่น กีฬา ดนตรี
- ☐ ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา

- ☐ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา
- ☐ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางสถานศึกษา
- ☐ การจัดทำข้อมูลรายบุคคลไม่เป็นปัจจุบันและไม่ต่อเนื่อง
- ☐ กลุ่มผู้เฝ้ายาเสพติดไม่กลับมาเข้าเรียนหลังได้รับการบำบัด
- ☐ อื่นๆ.....

4. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ สถานศึกษาขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว
- ☐ สถานศึกษาขาดกิจกรรมรองรับการขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติด
- ☐ โครงการของสถานศึกษาดำเนินงานไม่ได้ตามมาตรฐานงานยาเสพติด 5 ด้าน
- ☐ โครงการสถานศึกษาสีขาวขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- ☐ การเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการนำไปทำแผนแก้ไขปัญหายาเสพติด
- ☐ แผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหายาเสพติด
- ☐ นักเรียนแกนนำยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคณะครู
- ☐ การตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง
- ☐ อื่นๆ.....

5. ด้านการอำนวยการ

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ สถานศึกษาไม่ได้รับข่าวสารการเข้าร่วมการประชุมยาเสพติดระดับจังหวัด
- ☐ สถานศึกษามีปัญหาในการดำเนินโครงการด้านยาเสพติด
- ☐ สถานศึกษามีอุปสรรคในการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE
- ☐ สถานศึกษาขาดการรับตรวจราชการด้านยาเสพติด
- ☐ ระบบ NISPA มีความซับซ้อนในการบันทึก
- ☐ ระบบ CATAS มีความซับซ้อนในการบันทึก
- ☐ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียน
- ☐ หน่วยต้นสังกัดระดับพื้นที่ ขาดการกำกับติดตาม งานด้านยาเสพติด
- ☐ อื่นๆ.....

** ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม **

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์หาแนวทางพัฒนาเรื่อง
แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์แนวทางพัฒนา เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด
กาฬสินธุ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านตอบคำถามตามความเป็นจริง
ทุกคำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีการเผยแพร่ความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของ
ท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อไป

จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นายศักดิ์ดา ธรรมภักดิ์

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 ตำแหน่ง.....ประสบการณ์ในการทำงาน.....
 สถานที่/หน่วยงาน.....จังหวัด.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....
 ผู้สัมภาษณ์ นายศักดา ธรรมภักดิ์

เกริ่นนำ

ในงานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 ในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
 เอกสารข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดการวิจัยและแบบสอบถามเกี่ยวกับ
 สภาพและปัญหาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในฐานะที่ท่านมีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ
 ในการบริหารงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการบริหารงานป้องกัน
 และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างไร มีองค์ประกอบใดบ้างที่ทำให้เกิดการพัฒนางานวิจัย
 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ข้าพเจ้าจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ดังรายการต่อไปนี้

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์แนวทางพัฒนา เรื่อง แนวทางการบริหารงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัด กำแพงเพชร

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้ข้อมูลการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
 สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร
 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของ
 โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร โดยอาศัยแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย
 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างการรับรู้
 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน 3) ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา 4) ด้านการเสริมสร้าง
 ความเข้มแข็งในสถานศึกษา 5) ด้านการอำนวยการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$,
 $S.D.=0.83$) ซึ่งผู้วิจัยนำสภาพที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดและปัญหาที่มีมากที่สุดมาเป็นข้อคำถามในการ
 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการสร้างการรับรู้

1.1 สภาพการบริหาร พบว่า ขั้นตอนสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.89)

1.2 ปัญหาการบริหาร พบว่า ด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือทีมสถานักเรียนมีไม่เพียงพอต่อการเฝ้าระวัง (ความถี่ 149) และสถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ใชยาเสพติด (ความถี่ 118) และรูปแบบการรณรงค์เรื่องยาเสพติดไม่ได้ผลตอบรับที่ดี (ความถี่ 72)

จากข้อสรุปท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างการรับรู้เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรที่สามารถพัฒนาทีมสถานักเรียนมีให้เพียงพอต่อการเฝ้าระวังด้านยาเสพติด

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรเมื่อสถานศึกษาโดนคุกคามจากกลุ่มผู้ใชยาเสพติด

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนารูปแบบการรณรงค์เรื่องยาเสพติดอย่างไรให้มีประสิทธิภาพที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

2.1 สภาพการบริหาร พบว่า ขั้นตอนการส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมอบรมความรู้เรื่องจิตวิทยามีการปฏิบัติอยู่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.94)

2.2 ปัญหาการบริหาร พบว่า ด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือด้านชมรม TO BE NUMBER ONE ไม่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ (ความถี่ 97) รองลงมาคือด้านการบูรณาการกับแผนการสอนไม่เป็นไปในทางเดียวกัน (ความถี่ =83) ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านสถานนักเรียนเป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ช้ยาเสพติด (ความถี่=56)

จากข้อสรุปท่านมีแนวการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONEอย่างไร และมีแนวทางการส่งเสริมกิจกรรม TO BE NUMBER ONE อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการบูรณาการเรื่องยาเสพติดกับแผนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีการคัดเลือกสถานนักเรียนอย่างไร ให้สถานนักเรียนไม่เป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ช้ยาเสพติด

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

3.1 สภาพการบริหาร พบว่า สถานศึกษาจัดทำข้อมูลรายบุคคลเพื่อการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม มีการปฏิบัติอยู่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.82)

3.2 ปัญหาการบริหาร พบว่า ด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางโรงเรียน (ความถี่ 64) รองลงมาลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการจัดทำข้อมูลรายบุคคลไม่ได้รับการบันทึกอย่างเป็นประจำ (ความถี่ = 38) ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ไม่ได้เข้าร่วมกับทางโรงเรียน (ความถี่=21)

จากข้อสรุปท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรที่สามารถดำเนินการให้ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) เข้าร่วมกับทางโรงเรียน

2. ท่านมีแนวทางอย่างไรให้การจัดทำข้อมูลรายบุคคลได้รับการบันทึกอย่างเป็นประจำ

3. ท่านมีแนวทางอย่างไรที่จะสามารถให้ ศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) เข้าร่วมกับทางโรงเรียน

4. ด้านการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในสถานศึกษา

4.1 สภาพการบริหาร พบว่า ขั้นตอนการสถานศึกษามีแผนงานยาเสพติดชัดเจนมีการปฏิบัติอยู่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.93)

4.2 ปัญหาการบริหาร พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือแผนงานยาเสพติดไม่ครอบคลุมปัญหาเสพติด (ความถี่ 79) รองลงมาลำดับที่ 2 ปัญหาด้านโครงการสถานศึกษาสีขาวขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ = 68) ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านการเปิดเผยข้อมูลปัญหาเสพติดไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา (ความถี่=66)

จากข้อสรุปท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรที่สามารถดำเนินการจัดทำแผนงานยาเสพติดให้ครอบคลุมกับปัญหาเสพติด

2. ท่านแผนการปฏิบัติโครงการสถานศึกษาสีขาวอย่างไร ให้เกิดความต่อเนื่องทุกปี

3. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการเปิดเผยข้อมูลปัญหาเสพติด

5. ด้านการอำนวยการ

5.1 สภาพการบริหาร พบว่า สถานศึกษามีแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2564 มีการปฏิบัติอยู่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.83)

5.2 ปัญหาการบริหาร พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือระบบ CATAS มีความซับซ้อนในการบันทึก (ความถี่ 86) รองลงมาลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียน (ความถี่ = 44) ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านสถานศึกษาขาดการรับตรวจราชการด้านยาเสพติด (ความถี่=42)

จากข้อสรุปท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรทอง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการอำนวยการ เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการบันทึกข้อมูลลงในระบบ CATAS อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีรูปแบบการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการที่จะรับการตรวจราชการด้านยาเสพติดอย่างไรให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบตอบรับ

การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เพื่องานวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ได้รับทราบการเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เพื่องานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารเงิน
อุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร หลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชรแล้ว ใครขอเรียนว่า

() ไม่ขัดข้อง

() ขัดข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

.....
(.....)

หมายเหตุ : นายศักดิ์ ธรรมภักดิ์ ผู้วิจัย ใครขอความอนุเคราะห์ท่านผู้ทรงคุณวุฒิส่งแบบตอบรับนี้
ทางที่อยู่ โรงเรียนบ้านตอรั้ง หมู่ 5 ตำบลหนองแม่แตง อำเภอไทรงาม จังหวัด
กำแพงเพชร 62150 หรือ E-mail : Palmsakdape@gmail.com โทร 095-9796694

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

ข้อที่	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ด้านการสร้างการรับรู้								
1	สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ถึงโทษของ ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลตัวเองให้ ห่างไกลยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการพูดหน้าเสาธงเกี่ยวกับเรื่อง ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการใช้โซเชียลมีเดียในการ ประชาสัมพันธ์เรื่องยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ ถึงโทษของยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนในการร่วมทำงาน ด้านยาเสพติดจากเครือข่ายชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการจัดตั้งสภานักเรียนเพื่อเป็น ตัวแทนในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการรณรงค์เกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้จัดกิจกรรม ยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีกิจกรรมจัดทำสื่อสร้างสรรค์ กิจกรรมในรูปแบบออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อรับ คำปรึกษาจากนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	นักเรียนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน									
16	สถานศึกษาเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษาส่งเสริมการลดกระบวนกรเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการป้องกัน ตนเองจากยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการบูรณาการทักษะเพื่อป้องกัน ยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัย ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีชมรม TO BE NUMBER ONE	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้เชิงจิตวิทยา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมอบรมความรู้ เรื่อง จิตวิทยา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับ ชั้นปฐมวัยโดยการส่งเสริมและประยุกต์ใช้ องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมอง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
26	สถานศึกษาร่วมกิจกรรม ครูตำรวจ D.A.R.E.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	สถานศึกษามีครูพระสอนศีลธรรม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
28	สถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนการสอนให้ บูรณาการกับเรื่องยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารและคณะกรรมการ ติดตามงานด้านการ ค้นหากลุ่มเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา									
30	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการ ประจำตำบล (ชปต.)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับศูนย์อำนวยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการค้นหาคัดกรอง (Re-x-ray) นักเรียน นักศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลรายบุคคลเพื่อการดูแล ช่วยเหลือที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษาจัดให้มีการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยน พฤติกรรมกลุ่มที่มีปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	สถานศึกษามีนักเรียนกลุ่มใช้ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	สถานศึกษาจัดให้มีครูที่ให้คำปรึกษากับนักเรียน กลุ่มเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	สถานศึกษาสร้างช่องทางสื่อสารใกล้ชิดกับ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
40	สถานศึกษาให้โอกาสกลุ่มใช้ยาเสพติดได้ศึกษา ต่อหลังการบำบัดรักษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเยาวชนถึงเยาวชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	สถานศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อห่างไกล ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	สถานศึกษามอบหมายให้ตัวแทนนักเรียน เฝ้าระวังเพื่อนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา									
45	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการ สถานศึกษาสีขาว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	สถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลปัญหาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	สถานศึกษาดำเนินงานภายใต้มาตรการ ดำเนินงานยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
48	สถานศึกษามีการใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ของ กระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
49	สถานศึกษามีแผนงานเกี่ยวกับการป้องกัน ยาเสพติดชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	สถานศึกษามีระบบข้อมูลยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	สถานศึกษามีระบบงานเกี่ยวกับการป้องกัน ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
52	สถานศึกษามีการจัดนักเรียนแกนนำเพื่อทำงาน ร่วมกับครู	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
53	สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองนักเรียนเกี่ยว ยาเสพติดอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54	สถานศึกษามีเครือข่ายงานยาเสพติดกับโรงเรียน อื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ด้านการอำนวยการ								
55	สถานศึกษาได้รับการตรวจราชการด้านยาเสพติด จากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
56	สถานศึกษาบรรจุประเด็นงานยาเสพติดไว้ใน การตรวจติดตาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
57	สถานศึกษาได้รับการตรวจ นิเทศ ติดตาม อย่างต่อเนื่องในเรื่องยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
58	สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานด้าน ยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
59	สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานยาเสพติด ระบบ NISPA	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
60	สถานศึกษารายงานผ่านระบบดูแลและติดตาม การใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ระบบ CATAS	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
61	หน่วยงานต้นสังกัดระดับพื้นที่ กำกับ ติดตามผล อย่างสม่ำเสมอในเรื่องยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
62	สถานศึกษามีแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2564	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
63	สถานศึกษามีโครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
64	สถานศึกษามีโครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลัง เด็กและเยาวชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
65	การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีความถูกต้อง และเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
66	เจ้าหน้าที่งานด้านยาเสพติดรายงานผลการจัด โครงการต่อผู้บริหารและคณะกรรมการรับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
67	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม พิจารณาการดำเนินงานด้วยยาเสพติดในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.947	67

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์
แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายเพ็ง สอนสกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตอรั้ง
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายธงชัย บุรณพล	อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตอรั้ง
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายขวัญชัย พวงไธสง	ผู้อำนวยการโรงเรียนสิริแก้วเจริญ
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
4. นางเนตรนภา พวงไธสง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแม่แตง (ธรรมศาสตร์อาสา)
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
5. นางสาวสาวิตรี คล้ายจันทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนหนองลวกราษฎร์บำรุง
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
6. นายภาคภูมิ แบ่งทิศ	ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่อนวิมลราษฎร์วิทยา
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายอุดม ลีลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนใหญ่
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายสมภาร ศรีทอง	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านตอรั้ง
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
9. นายศักดิ์ศิริ เพชรรัตน์	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
10. นายอุปถัมภ์ ปาณะกุล	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนไทรงามพิทยาคม
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
11. ว่าที่ร้อยตรีศุภสิทธิ์ มรกฏ	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนวัชรวิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายประสิทธิ์ พรไธสง	ครูชำนาญการโรงเรียนสิริแก้วเจริญ
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
13. ดร.ละมุล เหล่าทอง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

14. นางจิตติมา แยมยีน	นักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
15. นายฤชณะ หอมกิจ	ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง อำเภอไทรงาม
16. พันตำรวจโท ทยากร จำแก้วปง	รองผู้กำกับปราบปรามสถานีตำรวจภูธรไทรงาม
17. นางสาวธัญญ์ฐันรี ศรีพัก	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก จ

หนังสือราชการติดต่อประสานงาน

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายศักดิ์ ธรรมภักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

Signature Code : F๖NSikXLtm๑qJHmzkQom

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๕๕-๗๐๖-๕๕๕๕ ต่อ ๑๗๗๐-๑๗๘๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๗๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายศักดา ธรรมภักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สังกัดคณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
แนวทางพัฒนาการบริหารงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมมงคลเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน
เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ วิสิตวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

Signature Code : F+NYbEvqMBAPkZabzD๑๘

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ผู้ประสาน นายปริญญา หนองหลวง

โทร ๐๘๔ ๕๕๘๒ ๖๒๓

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

ITA “ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๖๐๘๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

ด้วย นายศักดิ์ ธรรมภักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดคณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทาง
พัฒนาการบริหารงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอไทร
งาม จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รอง
ศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องขอข้อมูลจากหน่วยงานของ
ท่าน ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ประกอบในการศึกษาค้นคว้า
อิสระ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทางมหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ วิสิฐวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

Signature Code : F๖NSiKXLtmUsgQsL๑fcS

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๕๕-๗๐๖-๕๕๕๕ ต่อ ๑๗๗๐-๑๗๘๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๙๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ (Try out)
เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายศักดิ์ ธรรมภักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สังกัดคณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
แนวทางพัฒนาการบริหารงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอไท่ทอง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมมงคลเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน
เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

Signature Code : VeVWFbQLFcU๑๑CWFpVQF

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๕๕-๗๐๖-๕๕๕ ต่อ ๑๗๗๐-๑๗๘๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘